

ZPRÁVY

ČKAIT

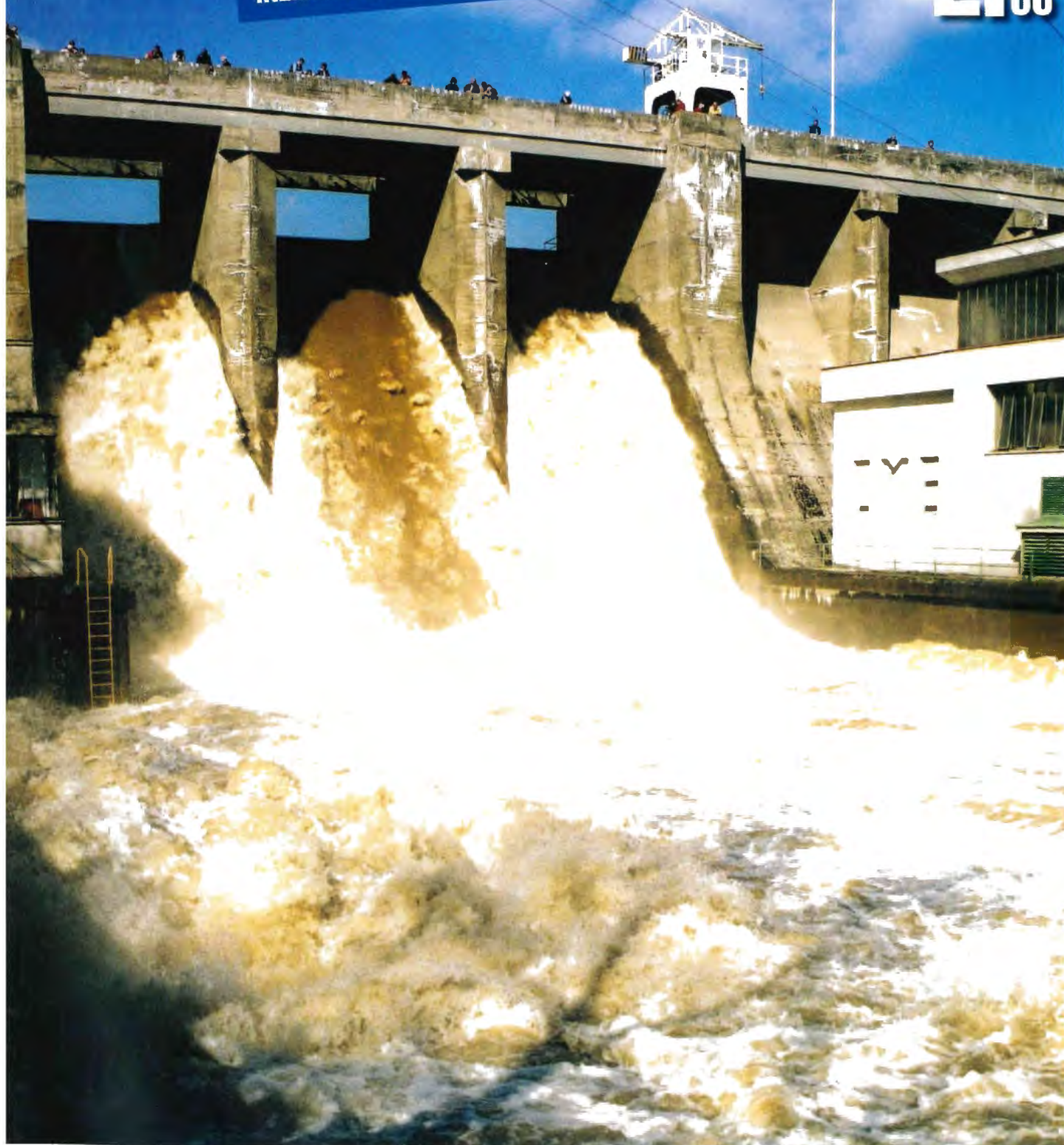
23. 6. 2006

+ informace

VYDÁNO PRO ČLENY ČKAIT

ČESKÉ KOMORY AUTORIZOVANÝCH
INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ

21 20
06

ÚVODNÍK

Shromáždění delegátů ČKAIT 2006	1
---------------------------------------	---

Z NAŠEHO POHLEDU

Co lze očekávat od Inženýrského dne 2006?	1
Budou technické normy dostupnější?	1

NÁZORY A STANOVISKA

Projektová dokumentace, provádění stavebních prací a provozování budov z pohledu inspekce práce	3
Zatížení střech sněhem a poruchy staveb	6

Z ČINNOSTI KOMORY

Shromáždění delegátů ČKAIT 2006	8
Čestné členství ČKAIT	10
Setkání čestných členů Komory	10
Stavební veletrhy Brno 2006	10
Ouvertura Mezinárodního stavebního veletrhu IBF se uskutečnila již popáté	11
Informace Dozorčí rady na vědomí všem stavebním úřadům v ČR	12
Informace o dotazníku autorizovaných osob	13
Setkání představitelů Slovenské komory stavebních inženýrů s oblastními funkcionáři ČKAIT ..	13
Povodně ohrožují životy a stavby	14
Poděkování hejtmana Kraje Vysočina Ing. Janu Konícarovi	15
Odborná exkurze oblasti Jihlava do Lisabonu	16
Činnost oblasti České Budějovice vyvrcholila v roce 2005 soutěží Presta	16
Program PANEL je v oblasti Olomouc úspěšný	17
Normy a technické informace jsou prioritou oblasti Zlín	17
Výzva členům ČKAIT, oblasti Brno	18

INFORMAČNÍ CENTRUM

Informační centrum připravuje pro členy ČKAIT v roce 2006	18
---	----

ZE ZAHRANIČÍ

Inženýrský den Saské inženýrské komory 2006	19
Navázané kontakty komor příhraničních oblastí Ostravy a Katovic završeny dohodou	20
Právní prostředí a společný stavební trh Evropské unie	21
Z činnosti zahraničních inženýrských komor a nevládních organizací ve výstavbě	25
Ze světa výstavby	28

ODBOBNÉ AKCE

Konference Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska	32
Evropské ohlasy 3. bienále technických památek	33

ODBOBNÉ ZAJÍMAVOSTI

„Velké“ Rudolfinum opět v plné kráse	34
100 let pražské kanalizace	35

ODBOBNÉ PUBLIKACE, VÝSTAVY, VELETRHY, KONFERENCE

Veletrhy a výstavy v ČR a SR – stavebnictví, srpen–září	35
---	----

CENA ČKAIT, EXKURZE

Vyhodnocení II. ročníku soutěže ČKAIT Cena Inženýrské komory 2005	36
Exkurze Berlín – Drážďany – září 2006	36

V březnu roku 1997, kdy povodně většího rozsahu v ČR byly minulostí, jsme v časopise ČKAIT Inženýrská komora upozornili článkem „Povodně ohrožují majetek a životy“ na hydrologické zákony a na skutečnost, že povodně se na našem území vyskytnou. První povodně přišly v srpnu 1997 a od té doby se periodicky opakují. Snímek je z 1. dubna 2006, kdy ve 14 hodin 40 minut kulminovala povodeň na Svatce. Na brněnské přehradě protéká přes přelivy a základovou výpusť 153 m³/sec. Dlouhodobý průměrný roční průtok pod přehradou je 7,68 m³/sec

Z+i 2/2006

Pro své členy vydává Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.
www.zpravy-ckait.cz

Redakční rada:

Ing. Miroslav Loutocký
předseda redakční rady, tajemník RS Brno
Ing. Svatopluk Zidek
místopředseda redakční rady, přednosta oblasti Karlovy Vary,
člen Představenstva ČKAIT
Marie Báčová
ředitelka Informačního centra ČKAIT
Ing. Jan Bedrníček
tajemník ČKAIT
Ing. Jan Konícar
přednosta oblasti Jihlava, člen Představenstva ČKAIT
Ing. Jiří Kuchynka
čestný člen ČKAIT
Doc. Ing. Vojtěch Menci, CSc.
zástupce pro střední, odborné a vysoké školy
Doc. Ing. Karel Papež, CSc.
člen Rady pro podporu rozvoje profese ČKAIT
Ing. Jiří Plička, CSc.
místopředseda ČKAIT pro zahraniční činnost
Ing. Miroslav Najdek, CSc.
předseda Autorizační rady ČKAIT
Ing. Jiří Schandl
přednosta oblasti České Budějovice
JUDr. Marie Urbancová
kancelář RS ČKAIT Brno

Adresa redakce:

ČKAIT – regionální sekce Brno
Vrchlického sad 2, 602 00 Brno
tel./fax: 545 574 310, tel.: 545 212 123
e-mail: brno@ckait.cz

Grafická úprava: EXPO DATA spol. s r.o.
Výstaviště 1, 648 03 Brno
tel.: 541 152 565, e-mail: kuncak@expodata.cz

Tisk: Tiskárna EXPDATA–DIDOT, spol. s r.o.
Výstaviště 1, 648 75 Brno

MK ČR E 15660

Vycházíme nejméně čtyřikrát ročně.
Pro členy ČKAIT zdarma.
Náklad: 24 950 výtisků.

Následující vydání Z+i ČKAIT č. 3/2006
Termíny příspěvků: 15. 9. 2006 na adresu redakce.
Termín vydání: 21. 9. 2006

Shromáždění delegátů ČKAIT 2006

Letošní shromáždění delegátů nebylo volební. Hovořilo se proto především o našich aktivitách v roce 2005 a o tom, na co bude nutné se soustředit v roce 2006 a v následujících letech.

Prioritou loňského roku bylo schválení nového stavebního zákona. I v letošním roce je příprava navazujících předpisů jedním z nejdůležitějších úkolů, na jejichž plnění se Komora musí podílet. Vyhláška o autorizovaných inspektorech bude platit od července. Na ni musí navázat příprava prvních adeptů

této činnosti. Problematika je velmi podobná problematice při vzniku Komory. Nedůvěra v nevyzkoušený model ovlivňuje myšlení řady lidí. Nepřípravenost nebo chybný výběr prvních inspektorů by tento moderní proces mohl zbrzdít. Zvláště když mu zejména ze začátku nebudou nakloněny ani stávající stavební úřady. Věřím však, že přesun řady oprávnění a činností ze státní správy na soukromou sféru je nevratný a bude i nadále pokračovat. Státní správa si musí ponechat nezbytně nutnou kontrolní činnost. Důraz kladu na slova „nezbytně nutná“.

Jedním z nejdůležitějších navazujících předpisů bude vyhláška o technických požadavcích na výstavbu. Komora má vliv na její znění pouze zprostředkovat. Přesto se budeme snažit o to, aby vyhláška byla pouze jedna. Měla by zahrnovat i požadavky na užívání staveb osobami s omezenou schopností pohybu a orientace. Koncentrace požadavků do jednoho předpisu jednak zjednoduší používání, jednak vyloučí vzájemné rozpory. Proto by bylo vhodné, aby i pražská specifika tvořila pouze dodatek k obecné vyhlášce.

Při přípravě této vyhlášky bude nutné znovu a s rozvahou definovat skutečný veřejný zájem. Zejména pokud je určován odkazem na ČSN. Vliv „hlasitějších“ nebo „aktivnějších“ specialistů by neměl převládnout nad skutečnou potřebou. Pak by se nemělo stát, že např. zatížení sněhem je nezávislostí ČSN zcela liberalizované.

Novou povinností stavebních úřadů bude kontrola staveb v rozhodujících fázích výstavby. I zde, při stanovování zásad rozsahu těchto prohlídek, by Komora měla mít zásadní slovo. Zvýšený zájem našich členů o změny ve stavebním právu je třeba využít i pro zapojení nových lidí do práce Komory.

Na nový stavební řád volně navazuje i kontrolní činnost Komory týkající se kvality práce autorizovaných osob. Objektivizovat a zefektivnit tento proces je hlavním úkolem našich kontrolních orgánů, především dozorců rady. Přednost musí mít preventivní činnost před restrikcemi.

V letošním roce končí druhý tříletý cyklus celoživotního vzdělávání v Komoře. Na podzim proběhne řada seminářů ke stavebnímu zákonu a navazujícím předpisům. Zúčastnit by se jich měli i všichni aktivisté Komory. Koncem roku budou opět vyhodnoceny získané zkušenosti pro přípravu třetího běhu. Zajímavým podnětem pro hodnocení samostatného studia je např. návrh děkana Stavební fakulty v Praze, prof. Bittnara, na zvýhodnění našich členů, kteří zabezpečují např. diplomové práce nebo odbornou praxi studentů. Nový vzdělávací proces bude ovlivněn i přijetím evropské směrnice 2005/36/ES, která se zabývá rovněž povinným vzděláváním vybraných profesí při výkonu regulovaných činností. Letos, ale především v dalším roce, se chceme zaměřit zejména na efektivitu tohoto procesu.

Jednou z nejdůležitějších aktivit Komory bude i v následujícím období informační činnost. Do ní patří nejen systém PROFESIS, semináře, odborné exkurze, ale např. i informace předávané prostřednictvím www stránek Komory. Je pro nás bohužel špatným vysvědčením, že řada vytvořených rubrik, týkajících se orgánů Komory nebo oblastí, zeje prázdnotou. To vypovídá o určitém nezájmu informovat členy Komory o její práci. Přitom zaktivizování členů, např. požadavky na jejich reakce, na diskutovaná témata, požadavky na jejich podněty apod., by umožnilo vybrat další spolupracovníky, a tím i budoucí osobnosti Komory.

Na shromáždění delegátů nezaznělo mnoho námětů pro naši činnost. To je především důsledek celoroční práce oblastních kanceláří, které reagují

na všechny podněty a připomínky. Na základě těchto informací a jednání valných hrad oblašt (oficiálních i kuloárových) je možné stanovit priority naší činnosti. Tento stav však poněkud usíná. Aktivit Komory se účastní prakticky stále stejná skupina lidí. Velká většina našich členů se do práce vůbec nezapojuje. To může mít dva důvody. Buď pracujeme tak dobře, že není nutné zasahovat, nebo naopak nejsme zajímaví. Jako vždy je pravda někde mezi těmito extrémy. Jde o to neustrnout a snažit se i předvídat budoucí zájem. Aby nezapadl žádný námět, zřizujeme na www stránce Komory novou rubriku „Co navrhuje“. Věřím, že autoři námětů se následně zapojí i do jejich případného řešení.

*Ing. Václav Mach
předseda ČKAIT*

Co lze očekávat od Inženýrského dne 2006?

V Z+i 1/2006 jsme Vás informovali o přípravě Inženýrského dne 2006. Přípravy tohoto slavnostního setkání členů Komory v Brně pokročily natolik, že můžeme upřesnit další informace.

Dnem konání je úterý 26. září 2006. Místem setkání bude Kongresové centrum hotelu Holiday Inn v Brně, který se nachází na okraji areálu Veletrhů Brno, a.s., v Brně-Pisárkách.

Dopolední část začne v 9.30 hodin a bude věnována stavebnímu právu ve vztahu k novému stavebnímu zákonu a jeho prováděcím předpisům. Očekává se, že na téma této nové stěžejní právní normy bude vedena živá diskuze.

Odpolední část bude zaměřena na export stavebních prací a služeb vybraných stavebních firem. Jednání tohoto okruhu problémů se bude týkat nových zkušeností s exportem stavebních firem, rozlišností podle teritorií a komodit, nároků na profesionální vybavení – odborné, jazykové a kondiční – a předpokládaného vývoje v této zajímavé oblasti podnikání.

Rovněž v této části bude prostor pro informace, dotazy a odbornou diskuzi. Přípravný výbor má stěžejní zájem o komunikaci mezi přednášejícími a auditoriem v obou částech Inženýrského dne 2006.

Další zpráva o Inženýrském dnu 2006 bude uveřejněna v Z+i 3/06. Oblastní kanceláře budou o pokračování příprav tohoto slavnostního setkání průběžně informovány.

*Ing. Miroslav Loutocký
předseda Přípravného výboru Inženýrského dne 2006*

Budou technické normy dostupnější?

Pokus o řešení výhodnější distribuce technických norem a informací v oblasti stavebnictví pro členy SIA, případně malé a střední stavební firmy sdružené v Hospodářské komoře (HK) a instituce státní správy a samosprávy

Předmětem této informace není kritika současného stavu v dostupnosti, a to faktické i finanční, českých technických norem (ČSN) a evropských norem (EN) v rezortu stavebnictví, ale informace o možném řešení této neutěšené situace. Od roku 1989, kdy normy sice nepřestaly být platné (alespoň ty, které nebyly zcela zrušeny bez náhrady či nahrazeny novými), ale přestaly být závazné, není situace v této oblasti rozhodně uspokojivá. To pochopitelně nenechává v klidu představitele profesních organizací rezortu stavebnictví, kteří se snaží o zlepšení stávající situace. Zdá se, že poslední pokus iniciovaný Českým svazem stavebních inženýrů, jakožto členskou organizací SIA, by mohl mít šanci na úspěch. Zvláště v této době, kdy podle nového stavebního zákona (zákon

č. 183/2006 Sb.), budou díky úspěšné iniciativě předsedy ČKAIT Ing. Václava Macha veřejně přístupné normy, na které zákon či jeho prováděcí vyhlášky odkazují.

Aby nedocházelo mezi členy ČKAIT k nejistotě, případně k nedorozumění o tzv. obecně „bezplatném přístupu“ ke všem stavebním normám, připravil jsem pro čtenáře Z+i stručný přehled o dosud uskutečněných jednáních řešení zdokonalení přístupnosti k ČSN a ČSNEN.

K prvnímu oficiálnímu setkání, v současné snaze hledat cestu vedoucí k řešení zlepšení dostupnosti ČSN a ČSNEN pro členskou základnu organizací SIA, došlo v září roku 2005 na půdě ČSSI za účasti ředitele ČNI Ing. Kunce, ředitele úseku normalizace ČNI Ing. Dvořáka a manažera komunikace a propagace ČNI Ing. Dufkové, prezidenta SIA doc. Pavlíka a prezidenta ČSSI Ing. Zídka. Cílem setkání bylo vyjasnění stávající situace v oblasti tvorby technických norem ve stavebnictví a jejich dostupnosti nejen pro členy svazu (ČSSI), ale i pro členy dalších organizací SIA – Rady výstavby ČR a nastínění možností řešení této problematiky. Po vysvětlení pozic došli zúčastnění k závěru, že ČNI vítá možnost spolupráce s jedním partnerem (SIA – Radou výstavby ČR), reprezentujícím dominantní část nevládních organizací působících ve stavebnictví. Bylo dohodnuto, že ČNI zformuluje své konkrétní návrhy na rozšíření spolupráce v oblasti tvorby norem i jejich snazší dostupnosti a předá koncept návrhu k připomínkám představitelům ČSSI (Ing. Zídek) a SIA (doc. Pavlík).

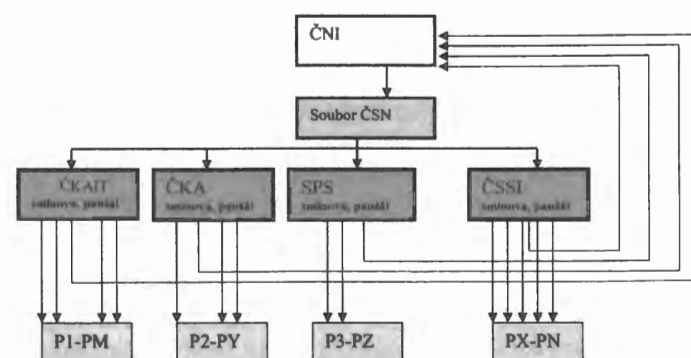
Zástupci SIA informovali o skutečnosti, že jako osobu koordinující práci SIA v oblasti tvorby technických norem jmenovala SIA na svém zářijovém zasedání Ing. Jaroslava Veselého (TZÚS). Doc. Pavlík a Ing. Zídek současně doporučili Ing. Veselého jako trvalého partnera ČNI pro konzultace návrhů ČNI. Prezident SIA, doc. Pavlík, předložil návrh spolupráce k posouzení i ostatním organizacím SIA na zasedání SIA – Rady výstavby ČR, na které přizval rovněž ředitele ČNI Ing. Kunce. Spolupráce SIA s ČNI byla zařazena prezidentem SIA (doc. Pavlík) do programu zasedání jako samostatný bod jednání a na tomto zasedání SIA byl prezentován návrh modelového řešení spolupráce v oblasti tvorby technických norem a distribuce norem členům organizací sdružených do SIA – Rady výstavby. Důležitou roli v posuzování možného řešení daného úkolu budou hrát náklady potřebné podle předběžných odhadů ČNI (podle výsledků hospodaření v roce 2004) ke správě souboru norem nezbytných pro rezort stavebnictví. O předpokládaných nákladech svědčí následující předběžné údaje:

I. Výběr ČSN citovaných ve stavebním zákonu a z něj odvozených vyhláškách se podle názoru pracovníků ČNI týká 263 titulů a na údržbu souborů vynakládá ČNI 5 mil. Kč ročně.

II. Výběr ostatních stavebních technických norem (mimo odst. I.) se týká celkem 2 023 titulů a ČNI vynakládá na údržbu souborů cca 20 mil. Kč ročně.

III. Výběr ČSN – všech souvisejících norem i norem z jiných rezortů, které rezort stavebnictví potřebuje (podle odhadu ČNI), včetně norem dle odstavců I.+II. (pokrývajících potřeby všech členů SIA), je celkem cca 9 200 a ČNI vynakládá na správu všech těchto souborů (včetně stavebnictví) 60 mil. Kč ročně.

Dne 2. 11. 2005 se v Praze v kanceláři ČSSI uskutečnilo druhé pracovní setkání, které posoudilo návrh tří variant řešení (přípravu na jednání SIA), a jako nejvhodnější pro další postup doporučilo následující:

- Jeden soubor ČSN pro všechny členské organizace SIA. Soubor ČSN bude dostupný pro jednotlivé členské organizace SIA na základě přístupových práv. ČNI aktualizuje měsíčně celý soubor.

- Smlouva je uzavřena zvlášť s každou členskou organizací SIA, která vybírá členské příspěvky od svých členů (podniků), a jednotlivé členské organizace SIA platí ČNI paušály.
- Každý člen každé členské organizace SIA bude mít přístup k jednomu celému souboru ČSN.

Co to znamená pro ČNI:

- jeden soubor ČSN umístěný na serveru ČNI,
- správa přístupových hesel jednotlivých členů svazů ČNI,
- licenční podmínky ČNI, které definují práva a povinnosti uživatelů.

Co to znamená pro jednotlivé svazy:

- správa a administrace svých uživatelů,
- členská organizace SIA platí paušál ČNI z příspěvků jednotlivých členů,
- určení výše příspěvků jednotlivých členů členské organizace SIA,
- zajištění dodržování licenčních podmínek ČNI.

Doporučené parametry koncového zařízení:

K tomu, aby mohli uživatelé službu PDF OnLine využívat, musí mít vhodné zařízení.

Minimální požadavky jsou:

- připojení k internetu minimálně 56 Kb/sec, doporučeno 256 Kb/sec,
- Acrobat Reader 7.0 cz,
- Internet browser s povoleným Java script a Cookies,
- povolen protokol https.

Nutné ochranné prvky:

- autentizace – (ID jméno + heslo) – identifikace uživatele, jméno uživatele bude vyznačené i na dokumentu,
- autorizace – co smí s dokumentem dělat, jakou službu může využít (např. povolení tisku, stahování atd.),
- certifikát – jako další bezpečnostní prvek, vydaný ČNI jako certifikační autoritou (podružnou), vydávaný vždy na rok.

Poznámka: Certifikátem prokazují svou totožnost a v případě ztráty nebo odcizení uživatelského jména a hesla se nelze připojit. Certifikátem je velmi posílena autentizace a identifikace uživatele (není podmínkou pro zahájení poskytování nabízené služby).

Nabídka postupu zahájení poskytování služby PDF OnLine SIA:

1. Soubor ČSN budou tvořit ČSN citované v zákonu a vyhláškách (cca 263 titulů).
2. ČNI umožní pro získání zkušeností s problémy bezplatný přístup k souboru ČSN jedné členské organizaci SIA, případně několika účastníkům z vybraných podniků. Výběr udělá SIA, soubor bude dostupný pouze pro čtení a pro získání prvních zkušeností může být uvolněn i pro tisk.
3. ČNI využije stávající systém pro poskytování služby PDF OnLine, takže experiment může být zahájen ihned po splnění bodu 2.
4. V průběhu cca dvou měsíců proběhne testování této služby a na základě získaných poznatků vytvoří ČNI aplikaci, která by byla dostatečně výkonná i pro obsluhu dalších členských organizací SIA.

Dne 22. 11. 2005 byla na zasedání SIA podána představitelům SIA informace o dosavadních jednáních s ČNI (jako host byl přizván Ing. O. Kunc, CSc.). Účastníci souhlasili s dosavadním postupem.

Dne 16. 2. 2005 byl v sídle ČNI Praha v Biskupském dvoře dohodnut termín pracovního setkání ČNI, ČSSI, SIA se zástupci ČKAIT. Představenstvo ČKAIT schválilo na svém únorovém zasedání návrh personálního složení účastníků tohoto jednání i skutečnost, že ověření přístupu a výškolení svých pracovníků provede, coby ověřovatel technických podmínek přístupu k normám prostřednictvím internetu, bez finančních nároků.

Dne 16. 3. 2006 se v sídle ČNI uskutečnilo plánované setkání s následujícími závěry:

1. Cílem spolupráce je kultivace prostředí v oblasti stavebnictví, a to formou výhodnější distribuce technických norem a informací v oblasti stavebnictví pro členy SIA za současného zachování výše příjmů ČNI.
2. K zajištění podpory tohoto projektu a projednání finančních otázek bude svolána schůzka s dalšími subjekty, a to představitelů SIA a ČNI s vedením Hospodářské komory a následně představitelů všech organizací sdru-

žených v Radě výstavby ČR SIA se zástupci MMR, MDS, MPO a zástupcem MZe. Cílem je distribuce ČNI podřízeným složkám státní správy, případně samosprávy (ministerstva v roli spotřebitelů).

3. Pro otestování technických problémů v přístupu členů organizací sdružených v SIA k technickým normám byla zvolena jako reprezentant SIA Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků.
4. K zajištění technické realizace projektu zašle ČNI testovací verzi Ing. Hnízdilovi (IC ČKAIT) – základ budou tvořit technické normy, jejichž seznam je zveřejněn na www stránkách MMR –, vyškolí zástupce oblastních kanceláří, vytvoří dotazník, na který bude v průběhu testování ČNI, stejně jako zástupci, uživatelé určení ČKAIT, reagovat. Po ukončení testovací fáze se výsledky vyhodnotí.

Pevně věřím, že se v září 2006 budeme mít k čemu vracet a že dosavadní vynaložené úsilí nebude zbytečné, ale naopak, že v zajišťování celospolečenského zájmu, v kvalitě přístupu k normám v resortu stavebnictví, se Česká republika stane dobrým příkladem dohody profesních nevládních organizací s představiteli státní správy.

Ing. Svatopluk Zídek
místopředseda Redakční rady Z+I

Projektová dokumentace, provádění stavebních prací a provozování budov z pohledu inspekce práce

Vzhledem k tomu, že se při stavebních pracích stalo i několik smrtelných úrazů, a v těchto případech se na porušení předpisů nepodíleli jen pracovníci a jejich přímí zaměstnavatelé, ale i projektanti a investoři, byl jsem požádán o příspěvek k této problematice.

Nejprve je nutné si vyjasnit rozdíly mezi našimi předpisy a předpisy ES. Podle Směrnice Rady 92/57/EHS, zejména článku 2, je „**stavebníkem** (investorem)“ každá fyzická nebo právnická osoba, pro kterou je dílo prováděno; „**stavitelem** (stavbyvedoucím)“ každá fyzická nebo právnická osoba, která je odpovědná za koncepci a/nebo provedení a/nebo kontrolu provádění díla na účet stavebníka; „**koordinátorem** pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví při vypracovávání projektu díla“ každá fyzická či právnická osoba, která je pověřena stavebníkem a/nebo stavbyvedoucím, aby plnila úkoly uvedené v článku 5; „**koordinátorem** pro otázky bezpečnosti a ochrany zdraví po dobu provádění díla“ je pak každá fyzická či právnická osoba, která je pověřena stavebníkem a/nebo stavbyvedoucím, aby plnila úkoly uvedené v článku 6. Odpovědnosti v tomto předpisu ES jsou stanoveny následovně: Stavbyvedoucí nebo – tam, kde je to vhodné – stavebník musí během různých stadií přípravy projektu brát zřetel na všeobecné zásady prevence bezpečnosti práce a ochrany zdraví, uvedené ve směrnici 89/391/EHS. Zaměstnavatelé a jiné skupiny osob musí zajistit bezpečnost a ochranu zdraví na staveništi za podmínek definovaných v článcích 6 a 7.

Předpisy ČR – Zákoník práce § 132 odst. 4 – stanoví povinnosti na jednom pracovišti tak, že zaměstnavatelé si rizika možného ohrožení života a zdraví musí sdělit písemně, musí spolupracovat na zajištění bezpečnosti a svou činnost chránit i cizí zaměstnance. Realitou je, že na staveništi přímo nebo nepřímo plní úkoly projektant, stavebník (investor), stavitel i další osoby. Zákoník práce v § 137 stanoví, že §§ 132–136a platí přiměřeně pro zaměstnavatele, který je fyzickou osobou a sám též pracuje, pro fyzickou osobu, která podniká a nezaměstnává, a pro spolupracujícího manžela a dítě výše uvedených. Z uvedeného je patrné, že i bez koordinátora je v našich předpisech stanovena povinnost koordinace v oblasti bezpečnosti práce.

Působnost inspektorátu práce se vztahuje na zaměstnavatele a jejich zaměstnance, na právnické osoby, u kterých jsou vykonávány veřejné funkce, na fyzické osoby vykonávající veřejné funkce, na fyzické osoby, které jsou zaměstnavateli a sami pracují, na fyzické a právnické osoby, jež podnikají podle zvláštního právního předpisu a nikoho nezaměstnávají, na spolupracujícího manžela a dítě, na vysílající a přijímající organizace a dobrovolníky při dobrovolnické službě, na právnické osoby (školy) a další osoby, u nichž se uskutečňuje praktické vyučování, na věznice a osoby zaměstnávající odsouzené, na osoby, u nichž je umělecká, kulturní, sportovní či reklamní činnost prováděna dětmi.

Zákoník práce v § 132a požaduje prevenci rizik a podle odst. 1 je zaměstnavatel povinen vytvářet podmínky pro bezpečné, nezávadné a zdraví neohrožující pracovní prostředí vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k prevenci rizik, přičemž podle odst. 2 se prevencí rizik rozumí všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a z opatření zaměstnavatele, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik. V § 273 v odst. 1 je definováno, že právní a ostatní předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci jsou předpisy na ochranu života a zdraví, předpisy hygienické a protiepidemické, předpisy o bezpečnosti technických zařízení a normy, stavební předpisy, dopravní předpisy, předpisy o požární ochraně a předpisy o zacházení s hořlavinami, výbušninami, zbraněmi, radioaktivními látkami, chemickými látkami a chemickými přípravky a jinými látkami škodlivými zdraví, pokud upravují otázky týkající se ochrany života a zdraví.

Stavební zákon – 50/1976 Sb. – v § 81 (1) stanoví, že v kolaudačním řízení zkoumá stavební úřad zejména to, zda byla stavba provedena podle dokumentace ověřené stavebním úřadem ve stavebním řízení a zda byly dodrženy podmínky stanovené v územním rozhodnutí a ve stavebním povolení. Dále zkoumá, zda skutečné provedení stavby nebo její užívání nebude ohrožovat veřejné zájmy, především z hlediska ochrany života a zdraví osob, životního prostředí, bezpečnosti práce a technických zařízení.

Vyhláška č. 132/1998 Sb. v § 18 (1) stanoví, že projektová dokumentace stavby (projekt), která se předkládá ke stavebnímu řízení, obsahuje zejména souhrnnou zprávu s údaji doplňujícími základní údaje o stavbě uvedené v žádosti o stavební povolení a s informacemi o výsledku provedených průzkumů a měření a splnění podmínek rozhodnutí o umístění stavby, bylo-li vydáno. Dále musí být ze zprávy dostatečně zřejmé:

1. navrhované urbanistické, architektonické a stavebnětechnické řešení stavby, jejich konstrukčních částí a použití stavebních materiálů z hlediska dodržení obecných technických požadavků na výstavbu, včetně užívání stavby osobami s omezenou schopností pohybu a orientace;
2. údaje o nadzemních a podzemních stavbách (včetně sítí technického vybavení) na stavebním pozemku a sousedních pozemcích a o stávajících ochranných pásmech;
3. u staveb s provozním, výrobním nebo technickým zařízením údaje o tomto zařízení, o koncepci skladování, řešení vnitřní dopravy a ploch pro obsluhu, udržbu a opravy, popř. nároky na zkušební provoz po dokončení stavby;
4. údaje o dodržení požadavků stanovených zvláštními předpisy (tj. např. 324/1990, 48/1982, 101/2005, 406/2004, 11/2001 Sb.);
5. uspořádání staveniště a bezpečnostní opatření, jde-li o provádění stavebních prací za mimořádných podmínek;
6. údaje o splnění podmínek stanovených dotčenými orgány státní správy podle zvláštních předpisů;
7. způsob zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení pro výstavbu i budoucí provoz.

§ 18 (1) b) požaduje uvést celkovou situaci stavby (zastavovací plán) v měřítku zpravidla 1 : 200 až 1 : 500 s vyznačením hranic pozemků a jejich parcelních čísel podle katastru nemovitostí, včetně sousedních pozemků, stávajících staveb na nich, podzemních sítí, technického vybavení a návrhů přípojek na inženýrské sítě, vytyčovací výkresů nebo potřebných geometrických parametrů, popř. dalších výkresů podle charakteru a složitosti stavby včetně ochranných pásem; u liniových staveb požaduje zakres jejich trasy v mapovém podkladu v měřítku 1 : 10 000 nebo 1 : 50 000 a § 18 (1) c) požaduje stavební výkresy pozemních a inženýrských staveb, ze kterých je zřejmý dosavadní a navrhovaný stav, především půdorysy, řezy, pohledy (v měřítku zpravidla 1 : 100) obsahující

jednotlivé druhy konstrukcí a částí stavby (např. základy, nosné konstrukce, schodiště, střešní konstrukce), komíny, polohové a výškové uspořádání stavby a všech jejích prostorů s vyznačením funkčního určení, schematické vyznačení vnitřních rozvodů a instalací (zdravotnětechnické včetně požárního vodovodu, silnoproudé, slaboproudé, plynové, teplovodní atd.), technická zařízení (kotelny, výtahy apod.), úpravy a řešení předepsané ke zvláštnímu zajištění staveb z hlediska civilní ochrany, požární bezpečnosti a z hlediska užívání staveb osobami se sníženou schopností pohybu a orientace; u staveb s provozním, výrobním nebo technickým zařízením stavební výkresy obsahující prostorové umístění strojů a zařízení včetně řešení vnitřních komunikací.

Zákoník práce v § 132a stanoví, že zaměstnavatel je povinen vyhledávat rizika, zjišťovat jejich příčiny a zdroje a přijímat opatření k jejich odstranění. K tomu je povinen pravidelně kontrolovat úroveň bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, zejména stav technické prevence a úroveň rizikových faktorů pracovních podmínek, a dodržet metody a způsob zjištění a hodnocení rizikových faktorů podle zvláštního právního předpisu 24a) (vyhláška č. 324/1990 Sb.).

Vyhláška č. 324/1990 Sb. stanoví požadavky k zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení (dále jen „bezpečnost práce“) při **přípravě a provádění** stavebních, montážních a udržovacích prací a **při pracích s nimi souvisejících** (dále jen „stavební práce“) a vztahuje se na právnické a fyzické osoby, které provádějí stavební práce (dále jen „dodavatel stavebních prací“). Dodavatelem stavebních prací je ve smyslu vyhlášky č. 324/1990 Sb. tedy i investor, projektant a dále zhotovitelé stavebního díla, kterými jsou hlavní dodavatel, subdodavatel a další dodavatelé. Investor se podílí na přípravě, neboť např. zadává a předává projektovou dokumentaci, plní povinnosti při odevzdání staveniště, písemně odevzdává vyznačení sítí a překážek nebo stvrzuje jejich nepřítomnost. Dále se účastní výstavby, provozuje stavbu při stavební úpravě, plní povinnosti při stavebních pracích za mimořádných podmínek.

Projektant např. stanovuje opatření za mimořádných podmínek, řeší skladování, řeší průzkum staveniště, stanovuje zajištění výkopových prací, stanovuje zajištění pracovníků s ohledem na druh plošných dílců na základě statických výpočtů či stanovuje statické zajištění okolních objektů ohrožených bouracími pracemi.

Inspektoráty práce se účastní posuzování projektových dokumentací staveb, mají stanoveny zásady výběru projektových dokumentací staveb a výběru vždy dokumentace staveb pro výrobu a skladování, ve kterých bude zaměstnáno více než 20 osob a jež budou určeny pro zaměstnávání osob s omezenou schopností pohybu a orientace, pro shromažďování více než 200 osob, pro výrobu a skladování nebezpečných chemických látek s výjimkou skladů a výroben výbušnin, samostatných, vícepodlažních hromadných garáží, jaderných elektráren a kotelny I. a II. kategorie.

Inspektoráty práce se vyjadřují k dokumentacím, které jsou předkládány ke stavebnímu řízení, ale nevyjadřují se k dokumentacím, které jsou předkládány k územnímu řízení a k územně plánovací dokumentaci. O rozšíření výběru dokumentací staveb k vyjádření nad uvedený rámec rozhoduje vedoucí inspektor OIP.

Z hlediska bezpečnosti práce při výstavbě a budoucím provozu považují inspektoráty práce u projektové dokumentace za nezbytné to, zda jsou naplněny požadavky § 18 vyhlášky č. 132/1998 Sb., zda dokumentace řeší požadavky stanovené vyhláškou č. 324/1990 Sb., zda je řešena bezpečnost práce při výstavbě a zda je řešena bezpečnost práce při budoucím provozu.

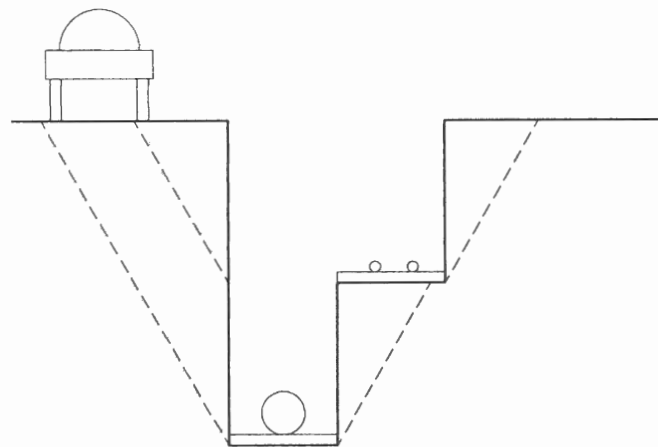
Ověřuje se, zda souhrnná zpráva obsahuje protokol o stanovení vnějších vlivů, stavebnětechnické řešení konstrukčních částí stavby z hlediska dodržení obecných technických požadavků na výstavbu včetně užívání stavby osobami s omezenou schopností pohybu a orientace, nároky na zdroje energie a jejich kapacity včetně řešení v případě jejich výpadku, údaje o nadzemních a podzemních stavbách (včetně inženýrských sítí) na stavebním pozemku a pozemcích sousedních, včetně stávajících ochranných pásem, řešení napojení stavby na stávající inženýrské sítě (sítě technického vybavení) a zneškodňování odpadů a emisí, u staveb s provozním, výrobním nebo technickým zařízením údaje o tomto zařízení a řešení skladování a vnitřní dopravy včetně ploch pro obsluhu, údržbu a opravy, opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, stanovené na základě zhodnocení všech předvídatelných rizik možného ohrožení zaměstnanců a jiných osob při budoucím provozu, umístění a prostorové uspořádání strojů (zařízení), popř. jejich souborů, způsob odvá-

dění odpadních látek a emisí, podmínky pro zhotovení elektrických instalací (stanovení vnějších vlivů), zabezpečovací, pojistná a regulační zařízení, údaje o způsobilosti stavby (během výstavby i během provozu) řešit mimořádné situace při vzniku nehodové události – únikové východy, stabilní zařízení k likvidaci následků události (např. hasicí zařízení, skrápěcí zařízení, záchytné jímky apod.), konstrukční řešení, popř. opatření umožňující bezpečnou obsluhu, údržbu nebo opravu stavby v době jejího užívání (např. kotvicí místa pro pomocné stavební konstrukce, technické konstrukce, popř. osobní ochranné prostředky proti pádu z výšky, pohyblivé pracovní plošiny, přístupy k nadstřešním částem stavby, jako jsou komíny, zařízení vzduchotechniky, chladicí zařízení, čištění světlíků apod.), způsob zajištění bezpečnosti práce a technických zařízení pro výstavbu a budoucí provoz.

Ověřuje se, zda výkresová část obsahuje situování objektů, dispozice jednotlivých provozů v objektech s ohledem na technická zařízení se zvýšeným rizikem (kotelny, strojovny, chlazení, kompresorové stanice, sklady plynů), vyznačení inženýrských sítí, ochranná a bezpečnostní pásma, stavební provedení, podchodné výšky, podlahy, povrchové úpravy, vybořitelné stavební konstrukce, situování východů, nouzové východy, dispozice – prostorové uspořádání strojů a zařízení, vhodnost skladových prostor s ohledem na zvolenou technologii, stanoviště obsluh, vnitřní komunikace – šířky, podchodné výšky, lávky, galerie, ochozy, pracovní plošiny, vrata, vjezdy, povrchy komunikací, vertikální komunikace – rampy, žebříky, schodiště, povrchy komunikací, ochranná zábradlí, otvory (jejich zajištění v podlahách, stropěch, zdech), jímky, šachty, montážní otvory, nádrže, kádě, venkovní komunikace – odstavné a parkovací plochy, průjezdné výšky, šířky komunikací, pracovní prostředí – výšky místností, osvětlení (denní, umělé), větrání, odsávání škodlivin, vytápění, úpravy pro osoby se sníženou schopností pohybu a orientace, způsob odvádění odpadních látek od strojů a zařízení, zabezpečovací, pojistná a regulační zařízení, vhodné signalizování výskytu škodlivin, zajištění bezpečnosti obsluhy (lávky apod.).

Příklady chyb a nedostatků ze strany investorů, projektantů, povolovacího řízení, výstavby a kolaudace při závažných a smrtelných úrazech

Např. v případě **smrtelného úrazu zavalením ve výkopu** se přípravu a provádění prací účastnili investor (obec), projektant a hlavní dodavatel, první subdodavatel poskytl stavbyvedoucího, druhý subdodavatel prováděl vlastní výkop, třetí subdodavatel prováděl práce ve výkopu. Výkop byl prováděn strojně s odhozem zeminy, jež byla z části nakládána a odvážena pomocí pojízdného traktoru s vlečkou – cca 10 t ve vzdálenosti max. 2 m od hrany výkopu, šíře výkopu v úrovni terénu byla 2,2 m, výkop měl nesymetrickou hloubku – 1,5 m a 2,82 m a výkop nebyl pažen. Postižený prováděl práce na dně výkopu (dočišťování), když ze strany výkopu zatěženého pojezdem vyjel klín zeminy o délce 15,5 m a šířce cca 1,5 m.

Projektant vypracoval souhrnnou zprávu, která obsahovala pouze odkaz na vyhlášku č. 324/1990 Sb. a jako projektant zemních prací nestanovil třídu hornin (vyhláška č. 324/1990 Sb. v § 17 odst. 2), dále projekt nestanovil hranice smykového klínu nezatežovaného na povrchu provozem, kromě případu řešeného zabezpečením stability stěn výkopu řešeného projektem na základě výpočtu (§ 19 odst. 5), dále způsob zajištění stěn výkopů nebyl uveden v projektové dokumentaci stavby (§ 21 odst. 1), a tak ze souhrnné technické zprávy nebyly

dostatečně zřejmé údaje o dodržení požadavků stanovených zvláštními předpisy ani způsob zajištění bezpečnosti práce pro výstavbu, jak požaduje § 18 odst. 1 písm. a) bod 7 a 10 vyhlášky č. 132/1998 Sb. Projektant jako podnikající fyzická osoba nesplnil povinnost vytvářet podmínky pro bezpečné, nezávadné a zdraví neohrožující pracovní prostředí přijímáním opatření k prevenci rizik, čímž nedodržel povinnost mu uloženou § 132a odst. 1 Zákoníku práce v souvislosti s § 18 odst. 1 vyhlášky č. 132/1998 Sb.

Investor – obec – smlouvou odevzdal staveniště hlavnímu dodavateli s požadavkem provést kompletní dodávku díla, zejména podle projektové dokumentace, tj. i s jejími nedostatky, a tak vzájemné vztahy, závazky a povinnosti v oblasti bezpečnosti práce nebyly mezi účastníky výstavby dohodnuty předem a nebyly obsaženy v zápise o odevzdání staveniště a nebyly zakotveny ve smlouvě (§ 5 odst. 1 vyhlášky č. 324/1990 Sb.). Obec nesplnila povinnost vytvářet podmínky pro bezpečné, nezávadné a zdraví neohrožující pracovní prostředí přijímáním opatření k prevenci rizik (§ 132a odst. 1 Zákoníku práce).

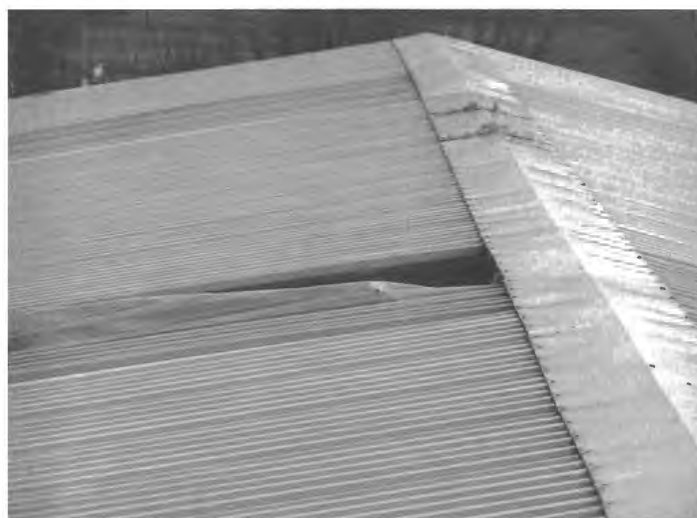
Hlavní **dodavatel** a **subdodavatelé** nevytvořili v rámci dodavatelské dokumentace podmínky k zajištění bezpečnosti práce (§ 4 odst. 1 vyhlášky č. 324/1990 Sb.) a součástí dodavatelské dokumentace nebyl technologický nebo pracovní postup, který by byl po dobu prací k dispozici na stavbě (§ 4 odst. 2 vyhlášky č. 324/1990 Sb.), a postižený pracovník nebyl seznámen s dodavatelskou dokumentací v rozsahu, který se jej týkal (§ 4 odst. 8 vyhlášky č. 324/1990 Sb.). Před prvním vstupem pracovníků do výkopu neprovedl odpovědný pracovník prohlídku stavu stěn výkopu, pažení a přístupů (§ 20 odst. 1 vyhlášky č. 324/1990 Sb.), stěny výkopů nebyly zajištěny proti sesutí (§ 21 odst. 1 vyhlášky č. 324/1990 Sb.). Dále byl porušen zákaz vstupovat do strojem vyhloubených výkopů, které nejsou zajištěny pažením od hloubky větší než 1,5 m v nezastavěném území, bez vhodné ochrany pracovníků (ochranný rám, bezpečnostní klec, rozpěrné konstrukce apod.) (§ 21 odst. 3 vyhlášky č. 324/1990 Sb.). Výše uvedená opatření právních předpisů jsou prevencí rizik, která je zaměstnavatel povinen přijmout (§ 132a odst. 1 ZP). Dále zaměstnavatelé, jejichž zaměstnanci plnili úkoly na jednom pracovišti, nesplnili povinnost vzájemně se písemně informovat o rizicích a vzájemně spolupracovat při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (§ 132 odst. 4 ZP).

Zaměstnavatel postiženého navíc nesplnil povinnost vyhledávat rizika, zjišťovat jejich příčiny a zdroje a přijímat opatření k jejich odstranění (§ 132a odst. 3 ZP), nezajistil zaměstnanci školení o právních a ostatních přepisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, které doplňují jejich kvalifikační předpoklady a požadavky pro výkon práce, které se týkají jejich práce a pracoviště, a neověřil jeho znalosti a soustavně nevyžadoval a nekontroloval jejich dodržování (§ 133 odst. 1 písm. e) ZP). Dále nesplnil povinnost zajistit zaměstnanci, podle potřeb vykonávané práce, dostatečné a přiměřené informace a pokyny o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci (§ 133 odst. 1 písm. f) ZP) a v záznamu nebyly uvedeny příčiny a okolnosti pracovního úrazu ani porušení předpisů v souvislosti s úrazem, čímž zaměstnavatel nesplnil povinnost vyšetřit příčiny a okolnosti pracovního úrazu (§ 133c odst. 1 ZP), a rovněž nesplnil povinnost přijímat opatření proti opakování pracovních úrazů (§ 133c odst. 5 ZP).

Smrtelný úraz propadem neúnosnou střechou. Projektant navrhl neúnosnou krytinu pro pohyb osob, neřešil způsob bezpečné údržby střechy a žlabů. Investor (provozovatel) netušil, že části střechy jsou neúnosné, a tak nebral v potaz podmínky vstupu na střechu a požádal dodavatele stavebních prací o záruční opravu zatékající střechy. Subdodavatel (zaměstnavatel posti-

ženého) se těmito podmínkami nezabýval, a když nic netušící postižený hledal netěsnost, propadl neúnosným prosvětlovacím pásem. Následky svého zranění nepřežil.

Pracoviště areálu firmy nebylo konstrukčně uspořádáno a vybaveno tak, aby pracovní podmínky pro zaměstnance odpovídaly z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví při práci bezpečnostním požadavkům (§ 3 odst. 1 nařízení vlády č. 101/2005 Sb.). Pracoviště nebylo po dobu provozu udržováno potřebnými technickými a organizačními opatřeními splňujícími požadavky tohoto nařízení ve stavu, který neohrožuje bezpečnost a zdraví osob, a byl povolen přístup na konstrukci střechy vyrobené z materiálu o nedostatečné pochůzné pevnosti a nebyla provedena opatření zajišťující podmínky pro bezpečný výkon práce, a nebyl tak splněn požadavek bod 3.1 přílohy nařízení vlády č. 101/2005 Sb. Zaměstnavatelé, jejichž zaměstnanci plnili úkoly na jednom pracovišti, nesplnili povinnost vzájemně se písemně informovat o rizicích a vzájemně spolupracovat při zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (§ 132 odst. ZP).

Smrtelný úraz propadem trapézovými plechy. Výměna střechy byla zadána podle staré projektové dokumentace a práce byly zahájeny po ohlášení stavebnímu úřadu. Práce byly prováděny za provozu kotelny (tj. mimořádné podmínky), a tak byl investor účastníkem výstavby. V době úrazu byla prováděna betonáž perlitobetonem do trapézových plechů a jako pomocná stavební konstrukce pro práci ve výškách sloužily volně položené fošny na trapézových plechách.

Investor požadoval provést práce podle projektové dokumentace, v jejíž souhrnné zprávě nebyly pro mimořádné podmínky stanoveny zásady technických, organizačních a případně dalších opatření k zajištění bezpečnosti práce (§ 7 odst. 2 vyhlášky č. 324/1990 Sb.), a v souhrnné zprávě nebyly stanoveny zásady pro zajištění pracovníků při práci s ohledem na navrhovaný druh plošných dílců a nebyly, na základě statických výpočtů, stanoveny již v doku-

Pohled na pasti (rizika) vytvořená projektantem bez zabezpečení proti pádu

mentaci stavby (§ 46 odst. 3 vyhlášky č. 324/1990 Sb.). Dále souhrnná zpráva dokumentace stavby neměla stanoven způsob zajištění bezpečnosti při práci pro výstavbu a budoucí provoz. Vzájemné vztahy, závazky a povinnosti v oblasti bezpečnosti práce nebyly mezi účastníky výstavby dohodnuty předem a nebyly obsaženy v zápise o odevzdání pracoviště, pokud nejsou obsaženy ve smlouvě (§ 5 odst. 1 vyhlášky č. 324/1990 Sb.), a investor (zaměstnavatel), jako účastník výstavby, nesplnil povinnost zajistit, aby jeho činnost a práce jeho zaměstnanců byly organizovány a prováděny tak, aby současně byli chráněni také zaměstnanci dalšího zaměstnavatele (zhotovitele) (§ 132, odst. 4 ZP).

Dodavatel porušil předpisy tím, že bednění nebylo únosné a prostorově tuhé (§ 29 odst. 1 vyhlášky č. 324/1990 Sb.) a dále únosnost podpěrných konstrukcí a bednění nebyla doložena statickým výpočtem v dodavatelské dokumentaci (§ 29 odst. 10), kontrola bednění nebyla zapsána do stavebního deníku odpovědným pracovníkem (§ 29 odst. 11), při přímém ukládání betonové směsi do konstrukce se nepracovalo na bezpečných místech, kde jsou pracovníci chráněni proti pádu z výšky do hloubky (§ 33 odst. 1). Práce za provozu je prací za mimořádných podmínek a betonáž v těchto podmínkách po celou dobu provádění neřídil odpovědný pracovník (§ 33 odst. 3) a zejména únosnost ochranné konstrukce nebyla prokázána statickým výpočtem nebo jiným závazným podkladem (§ 49 odst. 1), technologický postup nebyl zpracován na základě zevrubné prohlídky rekonstruované stavby a jejího statického posouzení tak, aby nedošlo k nekontrolovanému porušení stability objektu nebo jeho částí (§ 62 odst. 1). V dokumentaci stavby nebyly stanoveny zásady technických, organizačních a případně dalších opatření k zajištění bezpečnosti práce (§ 7 odst. 2), zásady pro zajištění pracovníků při práci s ohledem na navrhovaný druh plošných dílců nebyly na základě statických výpočtů stanoveny již v dokumentaci stavby (§ 46 odst. 3), a tím zaměstnavatel nesplnil povinnost vytvářet podmínky pro bezpečné, nezávadné a zdravé neohrožující pracovní prostředí vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k prevenci rizik (§ 132a, odst. 1 ZP).

Celý proces přípravy a výstavby je důležitý pro koncového uživatele stavby, nejčastěji investora, který v budově provádí svou podnikatelskou (zaměstnavatelskou) činnost. Je tedy v zájmu investora (zaměstnavatele), aby pro-

jektová dokumentace měla všechny patřičné náležitosti pro budoucí provoz, a rovněž je v zájmu projektanta, aby byly splněny výše uvedené náležitosti. Lze sloužit dalšími příklady úrazů, kde „černého Petra“ odpovědnosti za nedostatky provedení stavby obdržel např. zaměstnavatel-provozovatel v pronajaté budově, kde na procházejícího zaměstnance spadl ze střechy led a sněh a vážně jej zranil. Stavba nesplňovala požadavky § 36 vyhlášky č. 137/1998 Sb. a bezpečně neodváděla ze střechy sněh a led, a zaměstnavatel tak provozoval provozovnu nesplňující požadavky § 3 odst. 3 nařízení vlády 101/2005 Sb. V jiném případě provozoval zaměstnavatel pochůzí střechu bez nevyprojektovaného zábradlí a při úklidu sněhu došlo k pádu pracovníka ze střechy. Stavba rovněž nesplňovala požadavky § 38 vyhlášky č. 137/1998 Sb., pochůzí střecha nebyla opatřena zábradlím a zaměstnavatel provozoval provozovnu nesplňující požadavky § 3 odst. 3 nařízení vlády 101/2005 Sb.

Je znám i případ, kdy investor (jeho bezpečnostní technik) odmítl převzít dokončenou stavbu, u níž byla úniková cesta vedena posuvnými dveřmi, i když byla dokumentace schválena. Požární zpráva s únikovými cestami byla schválena rovněž hasičským záchranným sborem. Když však projektant požádal inspekci práce o vyjádření k již hotové stavbě, muselo být inspekci práce konstatováno, že nesplňuje požadavek bodu 2.3.3 přílohy nařízení vlády 101/2005 Sb.

Uvedené příklady úrazů se závažnými důsledky dokladují odpovědnosti projektantů, investorů i zhotovitelů. Tato pochybení jsou přestupky nebo správními delikty s možností pokutování inspekci práce do výše 3 mil. Kč a v případě „nekoordinace“ činnosti na společném pracovišti (§ 132 odst. 4 ZP) do výše 400 000 Kč. Nadto je inspekce práce povinná na žádost podávat policii zprávy o zjištěných porušeních předpisů podle trestního řádu pro trestní řízení.

Domnívám se, že částečným řešením nastíněných problémů by mohla být obdoba požární zprávy dokumentace stavby, tj. „bezpečnostní zpráva“ s pevně stanovenými požadavky, což by si ale vyžádalo úpravu § 18 vyhlášky č. 132/1998 Sb.

Ing. Petr Osička

Zatížení střech sněhem a poruchy staveb

Začátek roku 2006 nám všem naléhavě připomenul, že statiku budov nelze v žádném případě brát na lehkou váhu. V případě jejího podcenění se totiž jedná nejen o hmotné škody, ale i o lidské životy. V uvedeném období napadlo ve velké části Evropy nebývalé množství sněhu a až na malé výjimky jeden a půl měsíce silně mrzlo. Pouze staří pamětníci vzpomínali na to, kdy nás naposledy příroda obdařila tak nebývalou sněhovou nadílkou. Klimatické extrémy vedly k tomu, že v zasažených oblastech byly důkladně prověřeny nosné systémy různých typů budov. Bohužel toto prověření nedopadlo vždy nejlépe a v některých případech došlo i ke ztrátám lidských životů. To byl případ současné asi největší katastrofy, zřícení výstavní haly v polských Katovicích, při které zahynulo více než 60 lidí, nebo případ zřícení střechy zimního stadionu v Německu. Bohužel i u nás docházelo ke ztrátě lidských životů při zřícení přetížených střech.

Uvedené případy ukazují, že problematika statiky staveb není výsadou jedné země, ale že k podcenění vlivu počasí dochází bez ohledu na hranice mezi nimi. Otázkou je, jak působení extrémních klimatických vlivů předcházet. Na toto téma se odehrálo mnoho jednání a byla sepsána řada odborných článků. Do sdělovacích prostředků pronikly nejrozumnější názory jak odborníků, tak i stanoviska lidí, o jejichž odbornosti lze podle typu předávaných informací pochybovat. Jednou z řady pracovních schůzek bylo setkání u generálního ředitele Hasičského záchranného sboru gen. Štěpána dne 9. 2. 2006, kterého se účastnil i předseda ČKAIT Ing. Václav Mach. Z uvedeného jednání vyplynula stanoviska jednotlivých účastníků, která dále rozvedeme.

Ministerstvo pro místní rozvoj zdůraznilo, že je nutné, aby zejména vlastníci staveb sledovali, v jakém stavu se nemovitosti v jejich majetku nacházejí. Tato skutečnost ale přímo vyplývá ze zákona, podle kterého je majitel za

svou nemovitost zodpovědný, a ochrana vlastního majetku by měla být samozřejmostí. Skutečnost je ovšem taková, že majitelé často svou nemovitost neudrží a neplní svou zákonnou povinnost.

Hasičský záchranný sbor ve svém stanovisku zdůraznil, že je nutné věnovat mimořádnou pozornost kontrole staveb, v nichž dochází k shromažďování velkého množství lidí a jejichž střechy mají sklon menší než 30°. Hasičský záchranný sbor rovněž v současné situaci kontroluje stav těchto budov podle nařízení ministra vnitra nejen ve vztahu k extrémnímu zatížení sněhem, ale i ve vztahu k dodržování bezpečnosti lidí v těchto budovách, tj. průchodnost únikových cest, stav protipožárních zařízení apod.

Podle stanoviska předsedy ČKAIT Ing. Macha je nutné věnovat zvýšenou pozornost kontrolám nosných konstrukcí budov. Tato skutečnost je velmi často silně podceňována a je na čase zajistit potřebnou prevenci minimálně u staveb, kde dochází k shromažďování velkého množství lidí. Předseda ČKAIT rovněž přislíbil, že se naše profesní organizace bude zabývat vyhodnocením letošních havárií a návrhem případných technických nebo právních opatření.

Zkusme se tedy zamyslet nad tím, jaká opatření by bylo vhodné přijmout, aby se předešlo podobným neštěstím, jaká se odehrála v průběhu letošní zimy. Za prvé je nutné si připomenout, že pouhá úřední nařízení na kontroly a odklizení sněhu v průběhu kalamity řeší jen existující stav, ale nejsou dlouhodobě koncepční. Často jsme byli svědky toho, že lidé odklízeli sněh ze střech, které byly silně přetížené, aniž byla zajištěna jejich bezpečnost. Koncepční řešení by proto mělo zahrnout proces od návrhu konstrukcí přes realizaci s kontrolou až po stanovení pravidel pro řešení kalamitních stavů ve státní správě. To dnes z velké části chybí. Bohužel stejně jako v případě povodní, které naši republiku postihly v roce 2002, se prevence řeší až následně.

V současnosti u nás pro zjišťování zatížení při statických výpočtech platí norma ČSN 73 0035 Zatížení stavebních konstrukcí, která v kapitole V. Klimatická zatížení v části A. Zatížení sněhem určuje způsob výpočtu pro jednotlivé typy konstrukcí. Výchozí hodnotou pro výpočet je základní tíha sněhu s_0 udávaná v kNm^{-2} , která je stanovena podle článků 141 a 142 normy. Pomineme-li článek 142, který se zabývá pouze skleníky, jejichž destrukce není spojena s ohrožením lidských životů, určuje se hodnota základní tíhy sněhu podle mapy sněhových oblastí takto:

a) pro sněhovou oblast I je základní tíha sněhu	$s_{0,I} = 0,5 \text{ kNm}^{-2}$;
b) pro sněhovou oblast II je základní tíha sněhu	$s_{0,II} = 0,7 \text{ kNm}^{-2}$;
c) pro sněhovou oblast III je základní tíha sněhu	$s_{0,III} = 1,0 \text{ kNm}^{-2}$;
d) pro sněhovou oblast IV je základní tíha sněhu	$s_{0,IV} = 1,5 \text{ kNm}^{-2}$;
e) pro sněhovou oblast V je základní tíha sněhu	$s_{0,V} > 1,5 \text{ kNm}^{-2}$.

V případě sněhové oblasti V poskytuje podrobné údaje pro příslušnou lokalitu Český hydrometeorologický ústav, který při poskytování údajů vychází z dlouhodobého sledování jednotlivých oblastí. Zde je třeba se zastavit a porovnat, zda jsou poskytnutá data vždy dostatečná. Z naší praktické zkušenosti mohou konstatovat, že se i při poskytnutí dat pro jednu lokalitu mohou poskytnuté údaje značně lišit. Pro ilustraci mohu jmenovat oblasti na Šumavě, kde jsme pro lokalitu Špičák obdrželi hodnotu $s_0 = 4,3 \text{ kNm}^{-2}$, zatímco pro oblast Prášíl na Šumavě $s_0 = 3,6 \text{ kNm}^{-2}$. Tato skutečnost nasvědčuje tomu, že je nutné věnovat opravdu zvýšenou pozornost dlouhodobým informacím o množstvích sněhu v 5. zóně, protože uvedené informace jsou dosti rozdílné. Je rovněž vidět, že tíha sněhu často výrazně překračuje vlastní tíhu konstrukce, která se např. u ocelových hal nezřídka pohybuje pod hranicí $1,0 \text{ kNm}^{-2}$. Sněh tak svým zatížením nosnou konstrukci ovlivní více než vlastní tíha stavby!

Komplikovanou otázkou je závaznost a dostupnost norem. ČKAIT se dlouhodobě snaží zlepšit možnosti pro získávání norem pro své členy, ale neustále naráží na přehnané požadavky vydavatele – Českého normalizačního institutu. Bylo by vhodné, aby stát umožnil bezplatný přístup k normám alespoň u těch nejzávažnějších případech, což bezesporu statika stavebních konstrukcí je. Jak všichni v odborné veřejnosti víme, normy dnes nejsou závazné, ale slouží pouze jako pomůcka projektanta v případě, že k jejich použití není povinován smlouvou s investorem. Vzhledem ke stavu v procesu výstavby, kdy jsou mnohé stavby prováděny bez ohledu na doporučený normový standard, je na místě otázka znovuzavedení závaznosti norem. I tak mnohé stavby odpovídají trendu posledních let, kdy často o stavbách rozhodují obchodní vedení firem, která nemají technický přehled, ale mnohdy vyvíjejí nepatřičný tlak na projektanta a zejména na dodavatele stavby při snižování

nákladů a urychlování doby výstavby. To má často značný dopad na kvalitu stavby a vede k řadě poruch staveb a produkci zmetků. Povinné dodržování normy by nutilo stavebníka a firmy zúčastněné v procesu výstavby dodržovat alespoň minimální řád při budování staveb.

Při letošní sněhové kalamitě kontrolovali statici řadu staveb, jejichž majitelé měli obavy, že jsou střechy přetížené sněhovou nadílkou. Z vlastní zkušenosti mohu říci, že jsem byl překvapen velkým počtem staveb, u kterých bylo provedení střech naprosto alarmující. Konstrukce jsou nedokonalé provedené, spoje nevyhovující a velmi často je naprosto podceňována funkce zavětrování a zejména vzpěr jednotlivých prvků nosných konstrukcí. Přitom právě otázka vzpěru je jednou z hlavních příčin kolapsu řady střešních konstrukcí při přetížení sněhem. Otázkou také je, zda všichni projektanti počítají s asymetrickým zatížením sněhem u šikmých střech. Ostatně norma ČSN 73 0035 předepisuje asymetrické zatížení až od 4. sněhové oblasti. V tomto případě je na zvážení, zda by nebylo vhodné tento článek normy upravit tak, aby asymetrické zatížení bylo předepsáno i pro sněhové oblasti 1–3. Při nerovnoměrném zatížení konstrukcí může docházet ke změně rozložení sil v jednotlivých prvcích a prvky tažené mohou být náhle tlačeny. V případě objednaných kontrol mluvím o několika odpovědných majitelích budov, avšak většina nevěnuje ani přes známé případy havárií svým budovám potřebnou pozornost. Proto je jisté na místě otázka, jak donutit nezodpovědnou většinu ke kázi. To pravděpodobně nepůjde dobrovolně, ale buď nařízením ze strany státní správy, nebo tlakem pojišťoven. Přitom vždy zůstává v platnosti odpovědnost majitele za jeho majetek.

V případě opatření na zvýšení bezpečnosti se naskytá otázka, zda by nebylo vhodné zvýšit hodnoty základní tíhy sněhu pro jednotlivé oblasti. K tomu zodpovědně říkám ne! Je to podobné, jako kdybychom po povodních v roce 2002 chtěli nové mosty navrhovat např. na pětisetletou vodu. Uvedené opatření by stavby pouze prodražovalo a komplikovalo. A v případě další sněhové kalamity bychom opět zvyšovali zatížení? Bezpečnost je zapotřebí zajistit jinak. Zejména je nutné věnovat velkou pozornost stavbám, ve kterých dochází k zvýšenému shromažďování lidí, jako jsou nákupní centra, divadla, výrobní závody apod. U těchto staveb bych neváhal přikročit k povinné kontrole nosných konstrukcí např. jednou za dva roky. Nikdo se nepozastavuje nad povinnou technickou kontrolou aut, ale u staveb, které mohou ohrozit řádově větší množství lidí, nic obdobného neexistuje. U ostatních staveb by taková kontrola byla jistě ve valné většině případů zbytečná, i když ani zde není možné podceňovat možné závady, ale to by spadalo pod kontrolu majitele, který si by v případě pochybnosti o funkci nosného systému přizval na konzultaci odborníka. Často jsme se např. setkali s otázkou bezpečnosti panelových domů, kdy nám byla kladena otázka, zda jsou dostatečně nadimenzovány na tíhu sněhu. Můžeme konstatovat, že panelový dům je jednou z nejpevnějších a nejstabilnějších staveb, které u nás existují, a pouze velmi výrazné porušení kázně při výstavbě by mohlo vést k narušení statiky.

Další formou opatření proti haváriím by bylo vyhlášení kalamitního sněhového stavu ČHMÚ pro postiženou oblast. V kalamitních případech by ČHMÚ určoval přímým měřením objemovou tíhu sněhu, která podle zkušenosti kolísá přibližně mezi 70 a 550 kg/m^3 . Na základě této hodnoty by byla ČHMÚ určena maximální přípustná výška sněhu na střeše (stanoveno pro různé sněhové oblasti a různé tvary střech) a v případě, že by byla překročena, by byly stavby, ve kterých dochází k zvýšenému shromažďování lidí, uzavřeny. Vlastník nemovitosti by se tedy musel postarat o to, aby jeho střecha nebyla přetížena sněhem. V případě, že by toto nařízení nedodržel, hrozila by mu výrazná finanční sankce a stavba by byla úředním nařízením uzavřena.

Pro řešení kalamitních stavů jsou již od roku 2003 ve všech krajích a na řadě dalších míst k dispozici seznamy odborníků, především staticků, členů ČKAIT. Tito odborníci jsou připraveni pomoci i v takovém případě, jakým byla letošní sněhová kalamita. Je pouze na rozhodnutí státní správy, zda je povolá ke kontrole stavebních konstrukcí v postižených oblastech. Před řešením havárií bychom však dali přednost prevenci.

Ing. Robert Špalek
autorizovaný inženýr v oboru statika a dynamika staveb

Shromáždění delegátů ČKAIT 2006

Shromáždění delegátů České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě se konalo dne 1. dubna 2006 v Praze. Nejvyšší orgán Komory zasedal tradičně v Majakovského sále v Národním domě – Kulturním domě železničářů s.r.o. na náměstí Míru v Praze na Vinohradech.

Zasedání vyvolalo pozornost našich významných a spolupracujících institucí, jejichž představitelé, čestní hosté, shromáždění pozdravili. Vlastní pracovní část byla vedena v racionální atmosféře a řešila organizační a strategické otázky Komory. Průběh jednání a diskuze neobsahovaly výrazné pozměňovací návrhy, což svědčí o tom, že program byl dobře připraven a na oblastech diskutován. Nicméně představenstvo Komory sleduje impulsy z oblastí týkajících se vydávání odborného měsíčníku Komory, podmínky pro jmenování autorizovaných inspektorů, nová pravidla pro rozdílové zkoušky kandidátů autorizace, překrývání nebo rozšiřování oborů autorizace, kontrolu kvality výkonů autorizovaných osob, právní rámec pro svobodná povolání, výběr profesionálních subjektů pro spolupráci s Radou pro podporu rozvoje profese a další.

Na shromáždění bylo pozváno 200 delegátů zvolených na valných hromadách jednotlivých oblastí a 42 čestných hostů, zúčastnilo se jej 182 delegátů a 28 čestných hostů.

Dům u Černé Matky Boží v Praze, kde se konalo setkání v předvečer jednání shromáždění delegátů, byl postaven v letech 1911–1912 podle projektu architekta Josefa Gočára jako obchodní dům. Nyní je věnován Muzeu českého kubismu. Česká odborná veřejnost přijímala tuto moderní architekturu v historickém prostředí Starého Města s velkými rozpaky. Moudré obecní zastupitelstvo stavbu schválilo a postupem času se ukázalo, že je to předloha k tomu, jak může být nová moderní stavba ve starém historickém prostředí.

Usnesení Shromáždění delegátů ČKAIT 2006

Místo konání: Majakovského sál, Národní dům – Kulturní dům železničářů s.r.o. na Vinohradech, náměstí Míru č. 9, Praha 2

Přítomní (viz prezenční listiny) – originály uloženy v Kanceláři ČKAIT Praha.

Shromáždění delegátů ČKAIT 2006 zasedalo tradičně v Národním domě – Kulturním domě železničářů s.r.o. na náměstí Míru v Praze

Shromáždění delegátů schvaluje:

- Výroční zprávu ČKAIT za rok 2005, tištěnou jako součást materiálů projednávaných (příloha pozvánky) na tomto shromáždění delegátů (dále jen SD) a doplněnou předsedou ČKAIT Ing. Václavem Machem;
- Výroční ekonomickou zprávu ČKAIT za rok 2005, tištěnou jako součást Výroční zprávy ČKAIT a doplněnou ekonomickým mandátářem Ing. Vladimírem Blažkem, CSc.;
- rozpočet ČKAIT pro rok 2006 v rozsahu jednotlivých kapitol, tištěný jako příloha pozvánky na toto SD;
- zprávu Dozorčí rady ČKAIT, tištěnou jako součást Výroční zprávy ČKAIT a doplněnou předsedou DR ČKAIT Ing. Michalem Hrubým;
- změny Volebního a jednacího řádu a Ekonomického řádu, tištěné jako příloha pozvánky na toto SD;
- základní členský poplatek – příspěvek – pro rok 2007 ve výši 2 800 Kč. Výše snížených poplatků je beze změny;
- vyhlášení 3. ročníku Ceny Inženýrské komory pro rok 2006.

Shromáždění delegátů ukládá představenstvu:

- pokračovat v plnění povinností a ochraně práv plynoucích ze zákona č. 360/1992 Sb. v platném znění;
- hájit oprávněné zájmy a postavení členů ČKAIT ve společnosti;
- aktivně spolupracovat na přípravách nových obecně závazných předpisů připravovaných v souvislosti s novým stavebním zákonem;
- spolupracovat se státní správou a samosprávou na úrovni představenstva a výborů oblastí ve věcech týkajících se výstavby;
- rozvíjet vzájemné vztahy s vysokými a středními odbornými školami a podporovat diskuzi o profilu absolventů ve vztahu ke změnám studijních programů, včetně externí spolupráce členů ČKAIT při výuce na vysokých a středních odborných školách;
- spolupracovat se zahraničními subjekty charakteru shodného nebo obdobného ČKAIT, podporovat výměnu informací a jednat o podmínkách působení vlastních členů v souladu se současným právem ČR a ES;
- aktivně rozvíjet činnosti související se vstupem ČR do EU, zejména v oblasti přizpůsobování a ovlivňování technických předpisů ČR a ES;
- spolupracovat s profesními a podnikatelskými subjekty působícími ve výstavbě;
- aktivně získávat pro práci v orgánech ČKAIT nové kandidáty, zejména z řad mladých členů ČKAIT;
- do 30. 6. 2006 projednat a schválit Konečnou zprávu o hospodaření ČKAIT v roce 2005;
- do 30. 6. 2006 dopracovat a schválit rozpočet na rok 2006;
- informovat o průběhu a o závěrech tohoto SD členy Komory s cílem zapojit je do činnosti a cílů ČKAIT;

V předsálí byly umístěny materiály Informačního centra ČKAIT. O knihy IC je mezi delegáty projeven trvalý zájem

Pracovní rozhovory o přestávkách shromáždění delegátů ČKAIT vyplnily všechny volný čas. Zleva: Ing. Mitrenga (Zlín), Ing. Blažek (Hradec Králové) a Ing. Zimová, ředitelka kanceláře Komory Praha

Ing. Aleš Čeleda, oblast Brno, přednáší zprávu mandátové komise

Delegáti obdrželi nově vydané reprezentační číslo časopisu Inženýrská komora 2006

Doc. Ing. arch. Jan Štípek, předseda České komory architektů, při projevu na shromáždění delegátů ČKAIT 2006 v Praze

K slavnostní atmosféře shromáždění delegátů přispívá architektura Majakovského sálu

- vyhodnotit diskuzní příspěvky předložené písemně tomuto shromáždění delegátů a výsledky vyhodnocení promítnout do činnosti ČKAIT;
- připravit návrh úprav Volebního a jednacího řádu při respektování postupné obnovy funkcionářského aktivu.

Shromáždění delegátů zmocňuje:

- představenstvo ČKAIT k přijetí nezbytných úprav vnitřních předpisů ČKAIT v návaznosti na případné právní změny nebo rozhodnutí správních či soudních orgánů; tyto změny podléhají schválení na nejbližším shromáždění delegátů.

Schváleno ve 14.10 hodin přítomnými delegáty takto:

pro:	159
proti:	0
zdrželo se:	0

Zapsal:

návrhová komise ve složení Anita Bartlová, Ing. Karel Blecha, Marie Hladíková, doc. Ing. Miloslav Novotný, CSc., Karel Pastuszek, Ing. Pavel Pospíšil

Za správnost:

Ing. Jan L. Bedrníček
tajemník ČKAIT

Schválil:

doc. Ing. Miloslav Novotný, CSc.
předseda návrhové komise SD

Čestné členství ČKAIT

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků má dva nové čestné členy.

Na shromáždění delegátů v Praze dne 1. dubna 2006 převzali čestné členství ČKAIT z rukou předsedy Komory Ing. Václava Macha dva noví čestní členové, kteří stáli u vzniku Komory a podíleli se na legislativním a organizačním utváření Komory.

Ing. František Kleček – autorizovaný inženýr pro obor geotechnika, od roku 1992 byl členem Ustavujícího výboru Komory, od roku 1993 do roku 2005 byl tajemníkem a členem Autorizační rady ČKAIT

Ing. Jiří Kokoška – autorizovaný inženýr pro obory pozemní stavby, stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství a pro stavby pro plnění funkce lesa, člen Ustavujícího výboru ČKAIT, člen Autorizační rady ČKAIT v letech 1992–2005

Blahopřejeme oběma významným kolegům a přejeme jim pevné zdraví do další účasti na řešení rozvoje oboru a profese.

Redakční rada ČKAIT

Setkání čestných členů Komory

V domě Komory v Praze se v úterý 9. května 2006 uskutečnilo setkání čestných členů ČKAIT. Obdiv si zaslouží pánové, kteří ve věku okolo 90 let přijíždějí k těmto slavnostním chvílím až z východní Moravy.

Nejstarší členové Komory Ing. Josef Havlík a Ing. Ladislav Mesenský na setkání čestných členů Komory

Kolegium čestných členů přivítal velmi přátelsky předseda Komory Ing. Václav Mach a ředitelka kanceláře Komory Praha Ing. Lenka Zimová. Při neformální diskuzi zazněly profesionální názory na kvalitu našich vysokých škol, problematické chování ekologických aktivistů, problémy silniční a železniční dopravy a na budoucnost Komory. Čestní členové připomenuli, že rok 2014 bude významným jubileem založení Komory v českých zemích. Předseda Mach vyzval seniory, aby zaslali kanceláři v Praze své paměti.

Při rozloučení poděkoval předseda za návštěvu v domě Komory, za pocit sounáležitosti čestných členů s Komorou a popřál účastníkům dobré zdraví a kondici k setkání v příštím roce 2007.

*Ing. Miroslav Loutocký
předseda Redakční rady ČKAIT*

Stavební veletrhy Brno 2006

V měsíci dubnu, ve dnech 25.–29. 4., se brány brněnského výstaviště otevřely pro 11. ročník Mezinárodního stavebního veletrhu IBF. Spolu s ním se konaly na výstavišti 7. mezinárodní veletrh technických zařízení budov SHK BRNO, 3. mezinárodní veletrh osvětlovací techniky, elektroinstalací a systémové integrace budov ELEKTRO a Mezinárodní veletrh investic, financí, realit a technologií pro města a obce URBIS INVEST. Soubor stavebních veletrhů doplňovala stálá výstava montovaných rodinných domů ve Stavebním centru EDEN 3000. Veletrhů se zúčastnilo 1 406 vystavujících firem a navštívilo je 91 491 návštěvníků. Celková obsazená výstavní plocha činila více než 57 000 m². Zdůrazněným tématem Stavebních veletrhů Brno 2006 byla **zelená energie**.

Stavební veletrhy se konaly v době **pokračující stavební konjunktury v České republice**. V roce 2005 pokračoval růst stavební výroby, který trvá nepřetržitě již od roku 2000. Dosažené tempo růstu (4,2 %) bylo sice v porovnání s rokem 2004 (9,7 % – nejvyšší tempo růstu stavební výroby od roku 2000) nižší, ale výhled sledovaných stavebních zakázek je příznivý i pro rok 2006. Přes nepříznivé klimatické podmínky na začátku letošního roku vzrostla stavební výroba v 1. čtvrtletí roku 2006 ve stálých cenách o 0,6 %. Měsíc březen (meziroční nárůst ve stálých cenách o 8,8 %) pokrýl výpadky stavební výroby v lednu (pokles o 1,2 %) a v únoru (pokles o 8,2 %).

V roce 2005 byla zahájena výstavba více než 40 000 bytů; tento ukazatel trvale roste již více než 10 let. Dokončeno bylo téměř 33 000 bytů (růst v časové řadě od roku 1995). V 1. čtvrtletí 2006 se zvýšil meziročně počet zahájených bytů o 5,5 %, dokončených o 7,4 %. Rozestavěno zůstává 157 000 bytů. Hlavními faktory růstu bytové výstavby zůstává příznivá situace na trhu hypoték, vyšší hodnota úvěrů stavebního spoření, podpora mladým manželům při získání prvního bytu a očekávané změny DPH u bytové výstavby. Rovněž zvyšování cen energií a postupné omezování regulace nájemného podporují zájem stavebníků a vlastníků domů a bytů o novou bytovou výstavbu a modernizaci bytů.

Stavební konjunktura předznamenala velikost a charakter expozic na brněnských veletrzích, oficiálních účastí, obsah doprovodných programů i firemních prezentací. Stavební veletrhy Brno 2006 byly největší přehlídkou stavebnictví a navazujících oborů ve střední a východní Evropě. Nově koncipovaného veletrhu URBIS INVEST se zúčastnily všechny kraje ČR včetně Prahy a poprvé také zahraniční státy – Slovensko a Bělorusko. Zájem o stavební veletrhy v Brně ve světě mimořádně vzrostl. Počet zahraničních vystavovatelů se zvýšil o 28 % a dosáhl čísla 234, vystavovatelé přijeli z rekordních 25 zemí čtyř světadílů včetně JAR, Číny nebo Kanady. Partnerskými zeměmi letošního ročníku bylo Slovensko a Polsko, oficiální expozici mělo také Německo, Rakousko a Španělsko. Ve čtvrtek si veletrhy prohlédlo přes 26 000 návštěvníků – nejvíce za jediný den v jedenáctileté historii veletrhů.

Význam Stavebních veletrhů Brno 2006 potvrdila přítomnost řady prominentních hostů z tuzemska i ze zahraničí. Veletrhy navštívili mimo jiné ministři Milan Šimonovský, Bohuslav Sobotka a Radko Martínek. Představitelé rezortů místního rozvoje zemí Visegrádské čtyřky, Bulharska a Rumunska jednali na výstavišti o finanční podpoře revitalizace panelových sídlišť. Proběhla zde také historicky první schůzka hejtmanů a županů všech českých a slovenských krajů.

Pět veletržních dnů doplnil **obsáhlý doprovodný program** konferencí, seminářů a diskuzních setkání a soutěží. K těm nejvýznamnějším patřily konference Dva roky v EU, 11. mezinárodní sympóziu MOSTY 2006 se 480 zúčastněnými odborníky z ČR a ze zahraničí (Slovenska, Německa, Polska a Itálie), Den ocelových konstrukcí, konference Rozvoj měst, urbanismus a kohezní politika

nebo Kongres starostů a primátorů ČR. Tématem dalších odborných seminářů byly nové právní předpisy či jejich aktualizace – stavební zákon, zákon o veřejné zakázce, koncesní zákon, zákon o hospodaření energií.

Stavební veletrhy byly příležitostí k **vyhlášení výsledků prestižních soutěží** a předání řady ocenění, mimo jiné sedmi zlatých medailí veletrhů IBF a SHK BRNO, cen TOP INVEST 2005, Stavby Jihomoravského kraje 2005, Mostní dílo roku 2004 a cen v architektonicko-konstrukční soutěži Dřevěný dům 2006.

Zlatou medaili IBF 2006 získaly komínový systém Schiedel Absolut (výrobce Schiedel, Německo), lepidlo ULTRAFLEX S2 MONO (výrobce MAPEI, Itálie) a cihla z lehkého betonu DAXNER (výrobce Pavel Harašim, Šenov). Cihla DAXNER je vyrobena z papírenského odpadu a složek na bázi cementu. Má výborné tepelně a zvukově izolační vlastnosti. Zlatá medaile SHK BRNO byla udělena tepelnému čerpadlu MACH ZR72 (čerpadlo voda-voda, výrobce TC MACH, Brno), teplovodnímu závěsnému kondenzačnímu kotli Vaillant VCW 239/3-5 ecoTEC plus (výrobce Vaillant Německo), krbové vložce ENBRA (výrobce ENBRA, Brno) a vaně YOU, v provedení PUplus, se systémem WARM-FLOW (výrobce RAVAK, Příbram).

Cena **Mostní dílo roku 2004** byla na sympoziu MOSTY 2006 v kategorii novostavba udělena silniční estakádě na obchvatu Uherské Hradiště, která je svou délkou 1 008,4 m jedním z nejdelších silničních mostů v České republice. Jedná se o spojitý trémový most o 29 polích s rozpětím polí 21–38 m. Hlavní nosnou konstrukcí je monolitický předpjatý dvoutrémový nosník výšky 2,4 m. Návrh: projektová kancelář PRIS, Brno, Ing. Jan Krsička a Ing. Martin Řehulka; zhotovitel: Skanska, závod Mosty Brno. Další cenu v této kategorii získaly dva železniční mosty v traťovém úseku Krasíkov – Česká Třebová. První most překonává řeku Moravskou Sázavu, místní komunikaci a cestu pro pěší. Druhý most se nachází mezi dvěma tunely a překračuje řeku Moravská Sázava. V obou případech se jedná o spřažený ocelobetonový spojitý trémový most, první o pěti a druhý o šesti polích. Návrh: SUDOP, Praha, Ing. Vladimír Veselý, Projektové a inženýrské služby, Brno, Ing. Vojtěch Konečný a Ing. Antonín Pechal; zhotovitel: FIRESTA-Fišer, Brno. V kategorii přestavba nebo oprava byla cena Mostní dílo roku 2004 udělena kombinovanému mostu na Lužnici u Bechyně. Tento betonový obloukový most z roku 1928, převádějící po mostovce v jedné úrovni železniční a silniční provoz, byl komplexně rekonstruován. Návrh PONTEX, Praha, Ing. Petr Nezval; zhotovitel FIRESTA-Fišer, Brno. Cenu v kategorii přestavba nebo oprava dále získal silniční most na Berounce v Lahvicích. Při rekonstrukci byla vyměněna celá nosná konstrukce mostu, byly využity pouze základy původních pilířů. Nosnou konstrukci nového betonového mostu tvoří spojitý nosník o pěti polích, jedná se o monolitickou předpjatou konstrukci. Po obou stranách mostu jsou zřízeny ocelové vyhlídkové věže, které symbolizují bránu do Prahy. Návrh: VPÚ DECO, Praha, Ing. Václav Mach, Ing. arch. Iveta Torkoniaková, Ing. Lukáš Zemek; zhotovitel: Metrostav, divize 4, Praha.

Ing. Václav Mach, předseda ČKAIT, obdržel na doprovodném programu veletrhu IBF, mezinárodním sympoziu MOSTY 2006, cenu Mostní dílo roku 2004 z rukou ministra dopravy Ing. Milana Šimonovského

Architektonicko-konstrukční soutěž **Dřevěný dům 2006**, jejíž výsledky byly v Brně v průběhu veletrhu slavnostně vyhlášeny, je největší architektonickou soutěží v ČR od roku 1989. Soutěže se zúčastnilo 227 autorů, kteří přihlásili 136 návrhů: 115 v kategorii rodinný dům a 21 v kategorii bytový dům. Soutěž iniciovalo v polovině loňského roku Ministerstvo průmyslu a obchodu s cílem podpořit rozvoj moderních dřevostaveb v ČR a využití dřeva a dřevěných prvků ve stavebnictví. Připojilo se Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo životního prostředí a ve spolupráci s Nadací pro život,

ČKA a ČKAIT vyhlásily k 30. 11. 2005 soutěž Dřevěný dům. Díky této rozsáhlé iniciativě mohly být stanoveny vysoké odměny za oceněné soutěžní návrhy – v kategorii rodinný dům 200 000 Kč za první cenu a v kategorii bytový dům 300 000 Kč; celkem bylo na odměny určeno 1,1 mil. Kč. Soutěžní podmínky kladly – vedle výtvarné, objemové, dispoziční, funkční a technologické stránky návrhu – zvláštní důraz na konstrukční ochranu dřeva, řešení detailů a energetickou náročnost na úrovni nízkoenergetického domu (maximální spotřeba tepla na vytápění 50 kWh/m²/rok). První cenu v kategorii rodinný dům získal návrh Petra Jurečka a Michala Kotlase, studentů čtvrtého ročníku Fakulty architektury v Brně. V kategorii bytový dům nebyla první cena udělena; druhou cenu získali Aleš Břečka a Jan Lefner. Soutěžní návrhy byly v Brně představeny na samostatné výstavě, která bude postupně instalována ve všech krajských městech. Podrobnosti o průběhu a výsledcích soutěže Dřevěný dům 2006 přinese časopis Tepelná ochrana budov.

Po celou dobu konání stavebních veletrhů probíhaly na výstavišti soutěže učňů a studentů odborných škol, např. finále celostátní soutěže odborných dovedností oborů topenář, instalatér, jehož se účastnili soutěžící ze Slovenska, z Rakouska a Maďarska. Aktuální téma ochrany před povodněmi bylo prezentováno v nově vybudovaném specializovaném centru před pavilonem Z. Brno se díky němu stalo jedním z měst v Evropě, kde je možné předvést různé náročné techniky účinných protipovodňových opatření v bazénu.

Již tradiční součástí doprovodných akcí stavebních veletrhů v Brně je **Stavební poradenské centrum** v pavilonu V. Jeho pořadateli jsou Veletrhy Brno, ČKAIT, Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR a Stavební fakulta VUT v Brně, organizátorem je Informační centrum ČKAIT. Účelem Stavebního poradenského centra je poskytování informací a odborného poradenství návštěvníkům veletrhů, zejména s akcentem na informační potřeby stavebníků v oblasti bytové výstavby. Více než dvě desítky odborných konzultantů z různých oblastí výstavby odpovídaly na dotazy a problémy týkající se konstrukčního a dispozičního řešení staveb, použitých stavebních materiálů a výrobků, požadavků právních předpisů, vytápění, větrání či oslunění budov, nízkoenergetických a pasivních domů, inteligentních elektroinstalací, čištění odpadních vod, možností financování nové výstavby nebo oprav a stavebních úprav bytových domů. Zájem a dotazy návštěvníků sledují moderní trendy v bytové výstavbě a v bydlení – především nízkou energetickou náročnost provozu budov, dále použití kvalitních materiálů, životnost staveb, požadavky na údržbu a opravy. Součástí Stavebního poradenského centra je prodejna odborné literatury a přehlídka odborné časopisecké produkce v oblasti výstavby a souvisejících oborů.

Příští Stavební veletrhy Brno a veletrh URBIS INVEST se uskuteční v termínu 17.–21. dubna 2007.

Marie Báčová
Informační centrum ČKAIT

Ouvertura Mezinárodního stavebního veletrhu IBF se uskutečnila již popáté

Nová brněnská veletržní tradice

„Technické památky – nové cíle pro turistiku v Evropě“ bylo téma letošního setkání v předvečer stavebních veletrhů v Brně, které tradičně uspořádaly Veletrhy Brno, a.s., nejen ve spolupráci se Svazem podnikatelů ve stavebnictví v ČR, Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě a Českým svazem stavebních inženýrů, ale i s novými partnery – Výzkumným centrem průmyslového dědictví ČVUT v Praze, Národním památkovým ústavem, Technickým muzeem v Brně, Národním stavebním centrem v Brně a Klubem českých turistů – centrálou Eurobeds. Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI, věrno své tradici, pokračovalo v integraci činností dalších vládních i nevládních institucí – zájemců o zachování průmyslového dědictví.

Ouvertura se uskutečnila v předvečer zahájení 11. ročníku Mezinárodního stavebního veletrhu IBF v Brně v pondělí dne 24. dubna v 19 hodin v pavilonu BRNO v brněnském veletržním areálu za účasti vrcholných představitelů pořadatelských organizací, mezi kterými nechyběli ani generální ředitel Veletrhů Brno Ing. Škrla, předseda ČKAIT Ing. Mach, prezident SPS Ing. Matyáš či prezident ČSSI Ing. Zídek.

Hlavním bodem programu byla přednáška pana Petera Backese, projekt manažera Weltkulturerbe Völklinger Hütte, s názvem „Technické památky – nové cíle pro turistiku v Evropě, evropské trendy – příklad Světová kulturní památka Völklingenská huť“. Touto přednáškou pokračovala spolupráce s německými kolegy zainteresovanými na světové kulturní památce Völklingenská huť (v Sársku), kteří v říjnu roku 2005 velice kvalifikovaně a mile přivítali delegaci Kolegia pro technické památky na svém pracovišti ve Völklingenu. Poté pohovořil o přípravě obrazového atlasu architektury, technických památek a zajímavostí v České republice krátce Ing. Miloslav Vítek, hlavní manažer projektu Eurobeds z Centrály Klubu českých turistů. Tradičně následoval i křest Stavební knihy 2006, tentokrát pod názvem Systémové řízení budov, jejímž hlavním kmotrem byl, opět tradičně, předseda ČKAIT Ing. Václav Mach.

Předseda Komory Ing. Václav Mach a obchodní ředitel firmy EXPO DATA spol. s r.o. Milan Kunčák při křtu Stavební knihy na Mezinárodním stavebním veletrhu IBF

Setkání bylo zakončeno prof. Ing. arch. Petrem Urlichem, CSc., z Výzkumného centra průmyslového dědictví ČVUT Praha, který zahájil Working Heritage (Průmyslové dědictví) – výstavu vybraných příkladů využití i nové budoucnosti technických památek Velké Británie, Francie, Španělska, Itálie a České republiky, která vznikla v rámci programu Evropské unie Culture 2000. Na fotografii plakátu k vernisáži výstavy upozorňuje předseda Kolegia pro technické památky ČKAIT & ČSSI Ing. Zídek ředitelku kanceláře ČKAIT Ing. Zimovou na skutečnost, že v textu se opět chybička vloudila a na plakátu chybí mezi pořadateli Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI, bez kterého by nejen výstava, ale snad ani Ouvertura nebyla.

Prezident ČSSI a člen Představenstva ČKAIT Ing. Svatopluk Zídek s ředitelkou kanceláře Komory v Praze Ing. Lenkou Zimovou u plakátu výstavy, popisujícího význam uchování průmyslového dědictví

Pro brněnské kolegy můžeme uvést, že celá výstava byla po ukončení veletrhů instalována v prostoru Fakulty architektury VUT v Brně. Poté bude putovat po všech významných místech naší republiky. Na přelomu října a listopadu ji bude hostit, na základě příslibu primátora města Ostravy Ing. Zedníka, i ostravská radnice.

*Ing. Svatopluk Zídek
Kolegium pro TP ČKAIT & ČSSI*

Informace Dozorčí rady ČKAIT na vědomí všem stavebním úřadům v ČR

Dozorčí rada České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě dává tuto informaci na vědomí a pro potřebu stavebním úřadům v České republice.

V současné době eviduje kancelář ČKAIT 1 222 autorizovaných osob, které mají pozastavenou autorizaci na vlastní žádost nebo kterým byla pozastavena autorizace z disciplinárních důvodů. Po dobu pozastavení autorizace nelze na tyto osoby pohlížet jako na osoby oprávněné k výkonu vybraných činností ve výstavbě ve smyslu stavebního zákona č. 50/1976 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a nemohou tedy takové činnosti vykonávat.

Autorizovaná osoba, které je pozastavena autorizace podle § 11 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, je povinna ve smyslu ustanovení § 6, odst. 4) Profesiního a etického řádu ČKAIT odevzdat razítko autorizované osoby se státním znakem ČR, a to příslušné oblastní kanceláři Komory. K tomuto úkonu jsou všechny autorizované osoby s pozastavenou autorizací písemně vyzvány.

V řadě případů však dochází k tomu, že autorizované osoby s pozastavenou autorizací si neoprávněně ponechají autorizační razítko a mohou jej takto nadále zneužívat. Např. při prokazování oprávnění k vybraným činnostem tím, že předloží osvědčení o autorizaci a orazítkovanou dokumentaci. Tím se zřejmě mohou dopustit i trestných činů ve smyslu § 176 a § 176a trestního zákona.

V souladu s autorizačním zákonem vede Komora seznam autorizovaných osob, který umožňuje dálkový přístup. Na webových stránkách Komory, na adrese www.ckait.cz, v menu seznam AO > vyhledávání AO je umístěn jednou měsíčně aktualizovaný seznam osob s platnou autorizací. Nejsou zde tedy uvedeny osoby, které mají autorizaci pozastavenou.

Vzhledem k výše uvedenému se Dozorčí rada ČKAIT obrací na stavební úřady, aby napomohly zabránit nelegální činnosti autorizovaných osob v podobě zneužívání autorizačních razítek. Uvítali bychom, kdyby stavební úřady kontrolně nahlížely do seznamu AO a v případě zjištění nelegálního jednání autorizované osoby sdělily tuto skutečnost Kanceláři ČKAIT v Praze. Adresa pro poštovní styk: ČKAIT, Sokolská 15, 120 00 Praha 2, nebo e-mail: ckait@ckait.cz. Děkujeme za spolupráci.

*Ing. Michal Hrubý
předseda Dozorčí rady ČKAIT*

Informace o dotazníku autorizovaných osob

V tomto čísle Z+i je opět vložen dotazník pro autorizované osoby, který slouží Komorě k získání přehledu o autorizovaných osobách a způsobu výkonu jejich činnosti a který umožní cílené informační toky pro Vás.

Z minulých dotazníků jsme získali pouze 3 801 odpovědí. Dovolujeme si tímto požádat všechny členy ČKAIT, kteří dosud dotazník nevyplnili, aby nám jej zaslali. Tím splní i svou zákonnou povinnost podle § 14 odst. 2 zákona č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, oznámit Komorě bez zbytečného prodloužení způsob výkonu činnosti.

Dovolujeme si požádat o zaslání dotazníků i ty autorizované osoby, u nichž v průběhu období mezi prvním a druhým zasláním došlo ke změně. V tom případě označte laskavě dotazník v pravém horním rohu písmeny ZMĚNA!

Dotazníky zašlete nebo osobně předejte své příslušné oblastní kanceláři. Elektronická verze dotazníku pro trvalou spolupráci bude připravena na podzim tohoto roku.

Ing. Vladimír Blažek, CSc.
ekonomický mandatář ČKAIT

Statistika současného stavu odpovědí na dotazník pro autorizované osoby

Oblast	počet zaslaných dotazníků	počet členů	%
Praha	1 179	7 737	15,2
České Budějovice	331	1 407	23,5
Plzeň	97	1 320	7,3
Karlovy Vary	168	780	21,5
Ústí nad Labem	222	1 490	14,9
Liberec	134	861	15,6
Hradec Králové	223	1 486	15,0
Pardubice	133	826	16,1
Brno	549	3 186	17,2
Ostrava	349	2 088	16,7
Olomouc	202	1 098	18,4
Zlín	173	1 171	14,8
Jihlava	25	730	3,4
Slovensko	16	212	7,5
	3 801	24 392	15,4

Důležité sdělení pro hostující členy ze Slovenské republiky

Vážení kolegové,
v poslední době se vyskytl případ, který dokládá, že znalost obecně platných předpisů Komory, které jsou zveřejněny na internetových stránkách nebo v tištěných a jiných materiálech ČKAIT, je malá.

Proto pokládáme za nutné zdůraznit, že hostující členové ČKAIT, občané Slovenské republiky, kteří vykonávají činnost na území České republiky, nejsou automaticky pojištěni jako řádní členové ČKAIT. Naopak jsou povinni prokázat ČKAIT podle § 16 zákona příslušnými doklady způsob svého pojištění.

To vyplývá ze skutečnosti, že postavení občana Slovenské republiky, který pracuje na území České republiky, je odlišné od řádných členů ČKAIT ve smyslu zákona č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. V současné době je výkon jejich činnosti na našem území vykonáván v souladu s mezinárodní smlouvou „O vzájemném uznávání odborné způsobilosti“ uzavřenou mezi Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě

a Slovenskou komorou stavebních inženýrů dne 18. 10. 1997 (ve znění dalších dodatků), která ještě před vstupem do EU řešila problematiku vzájemného uznávání odbornosti obou zemí a zavedla recipročně pojem „hostující člen“ (odlišný od dnes užívaného pojmu v zákoně č. 360/92 Sb.). Na základě této dohody se vytvořil statut hostujících členů ze Slovenské republiky (a opačně), kteří fungují a pracují přiměřeně podle řádů příslušných komor. K tomu jsou „Prováděcím předpisem“ stanovena pravidla – viz stránky www.ckait.cz –, která obecně popisují získání a statut hostujícího člena. Smlouva neobsahuje žádná ustanovení o vzájemném pojištění členů vzhledem ke skutečnosti, že v obou zemích platí odlišné právní úpravy a není možno zajistit příslušnou reciprocitu.

Platná smlouva ČKAIT č. 8010632616 o pojištění autorizovaných osob stanoví v čl. 2.3 a 2.4 okruh osob, které smluvní pojištění autorizovaných osob na území ČR kryje v souladu s platným zákonem č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o řádné členy ČKAIT a po vstupu do EU také o osoby ve smyslu zákona „usazené“. Smlouva nekryje pojištění osob „hostujících“ ze zemí EU, a tedy ani osoby hostující na území ČR na základě zvláštní smlouvy.

Smlouva a prováděcí předpis v čl. 6 potom stanoví, že občané Slovenské republiky získají statut hostujícího člena s povinností podřízení se vnitřním řádům ČKAIT. To znamená také úhradu příslušného členského poplatku ve výši schválené příslušnou komorou (shromážděním delegátů), t.č. ve výši 2 800 Kč, jenž se vztahuje na celou činnost Komory a nemá nic společného s pojištěním autorizovaných osob, neboť toto pojištění je hrazeno pevnou smluvní částkou za celý seznam příslušných autorizovaných osob a neodvídá se od jejich počtu ani výše příspěvku.

Všechny tyto skutečnosti jsou uvedeny ve veřejně přístupných materiálech ČKAIT na internetové adrese www.ckait.cz a byly též několikrát uvedeny v materiálech ČKAIT, zejména jako přílohy Z+i.

Pokud někdo v současné době vykonává činnost bez uzavřeného pojištění své činnosti, nejenže nemá kryty své práce vykonávané na území České republiky, ale vážným způsobem porušuje § 16 zákona, a vystavuje se tak nebezpečí disciplinárního postihu.

Dovoluji si dále upozornit, že ve Slovenské republice došlo ke změně zákonných předpisů upravujících výkon činnosti autorizovaných osob a způsob uznávání jejich kvalifikace. To prakticky znejistilo uzavřenou dohodu, o jejímž dalším osudu se jedná. Do vyjasnění problematiky je pozastaven příjem nových žádostí na obou územích i obnovování autorizací po uplynutí doby platnosti (5 let). Prakticky to znamená, že v této chvíli platí pouze režim stanovený na základě vstupu obou zemí do EU, který je obsažen v zákoně č. 360/1992 Sb., ve znění zákona č. 224/2003 Sb., tj. možnost získání statutu „usazené osoby“ pro osoby přicházející ze zemí EU, resp. možnost stát se řádným členem ČKAIT za podmínek uvedených na [www.stránkách ČKAIT](http://www.stránkách.ckait).

Ing. Vladimír Blažek, CSc.
ekonomický mandatář ČKAIT

Setkání představitelů Slovenské komory stavebních inženýrů s oblastními funkcionáři ČKAIT

Oboustranná vůle ke spolupráci vyústila v pracovní setkání v domě Komory v Brně dne 12. dubna 2006. Za Slovenskou komoru jednali:

Ing. Lehocký, předseda Regionálního sdružení SKSI Bratislava,
prof. Ing. D. Majdúch, PhD., předseda SKSI,

doc. Ing. Štefan Gramblička, PhD., místopředseda Regionálního sdružení SKSI Bratislava,

Ing. J. Tomko, předseda celoslovenské odborné sekce dopravní stavby,

doc. Ing. M. Božík, PhD., člen výboru Regionálního sdružení Bratislava,

Ing. J. Durda, předseda krajské odborné sekce pozemní stavby,

Ing. A. Vyskoč, člen výboru Regionálního sdružení Bratislava.

Přivítání představitelů Slovenské komory v zasedacím sále domu ČKAIT v Brně

Představitelé obou komor si vyměnili své reprezentační tiskoviny

Oblast ČKAIT Brno zastupovali:

Ing. M. Čermák, CSc., 1. místopředseda ČKAIT a předseda výboru oblasti Brno,
Ing. arch. V. Klajmon, místopředseda výboru oblasti Brno,
Ing. J. Luňáček, člen výboru oblasti Brno,
Ing. F. Mráz, člen výboru oblasti Brno,
Ing. M. Loutocký, tajemník oblastní kanceláře Brno.

Jednání se zúčastnili představitelé vysokých škol:

doc. Ing. A. Materna, CSc., děkan Fakulty stavební VŠB TU Ostrava,
člen VOB,
doc. Ing. V. Stara, CSc., proděkan Fakulty stavební VUT v Brně.

Na programu byla rámcová témata:

- Výměna zkušeností v oblasti legislativy
- Stav přípravy stavebního zákona
- Spolupráce se stavebními fakultami
- Vzájemné uznávání odborné kvalifikace
- Setkání V4 v říjnu v Topolčankách na téma „Energetická náročnost budov“
- Zavádění eurokódů do praxe
- Budoucnost komor stavebních inženýrů
- Technické památky
- Honorářový řád a oceňování inženýrských prací
- Přístup AO k normám
- Spolupráce s ČSSI a SZSI
- Výměna přednáškových modulů celoživotního vzdělávání

Brněnská oblast navrhla jako nosné náměty spolupráce:

1. Středoevropský geopolitický prostor Vídeň, Brno, Bratislava, Győr
2. Energetická sanace budov
3. Podzemní stavby

Vzhledem k tomu, že Regionální sekce ČKAIT Brno garantuje v roce 2006 Inženýrský den, bylo dohodnuto, že první odborné setkání se uskuteční v Bratislavě na podzim tohoto roku.

Slovenská delegace navrhla jako téma soutěž Stavba roku spojenou s exkurzí na oceněnou stavbu. Oceněné stavby pak budou představeny široké veřejnosti.

Závěr jednání vyústil v následující dohodu:

- V září nebo v říjnu 2006 se bude v Bratislavě konat 1. společná konference na téma spojující profese ke spolupráci na složitých a výjimečných stavebních projektech. Obě strany připraví jmenování zástupců do přípravného výboru.
Pořadatel: Regionální sdružení SKSI
Náklady konference: podmínky stanoví pořadatelská strana
Oblast Brno zašle slovenským kolegům termínovou listinu akcí ČKAIT v ČR a v Brně. Konkrétní termín konání, místo konání a počty účastníků oznámí RZ SKSI v polovině června 2006.
- Obě strany zváží možnosti rozšíření poroty v soutěži „Stavba roku“ o 1 zástupce v SR a ČR.
- Oblast Brno pozve delegaci SKSI na Inženýrský den v Brně dne 26. září 2006.
- Ing. Luňáček připraví k předání SKSI anotaci akcí dopravního inženýrství a správcovství komunikací s pozváním zástupců SKSI na tyto akce.
- Po projednání výsledků tohoto setkání v příslušných výběrech obou organizací bude učiněna dohoda o místě, čase a zastoupení pro další pracovní jednání.

JUDr. Marie Urbancová
kancelář ČKAIT v Brně

Povodně ohrožují životy a stavby

V březnu roku 1997 vydala Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě první číslo svého reprezentačního časopisu Inženýrská komora. Na titulní straně tohoto čísla je pohled z výšky na Karlův most v Praze a na stranách 27–39 je otištěn článek „Povodně ohrožují životy a stavby“ autorů prof. Ing. Pavla Gabriela, DrSc., a prof. Ing. Karla Nacházela, DrSc. Toto odborné pojednání vyšlo v době, kdy se významné povodně nevyskytovaly na území České republiky po dlouhou řadu let. Současně se však rozsáhlé povodně objevovaly ve Velké Británii, Francii, v Německu a v dalších evropských zemích. Hydrologické zákony jsou potvrzeny dlouhodobým pozorováním a statistikou a bylo jen otázkou času, kdy se vlhká perioda přesune do střední Evropy. To byl důvod, proč se Redakční rada ČKAIT rozhodla publikovat tento článek s cílem, aby odborníci pozvedli svůj hlas směrem k politikům a varovali je před povodněmi. Bylo tohoto cíle dosaženo? Nebylo. Nikdo neodhadl dimenzi tohoto varování, ničivé a politické následky povodní. V citovaném článku je na str. 35 obraz obsahující kategorizaci inundačních území Vltavy a Berounky v Praze a na str. 34 je otištěn matematický model Labské kotliny v Ústí nad Labem. Přiznám se, že oba obrazy hrozily v době, kdy šel časopis do tisku, tak dramatickými následky povodní, že sám, jako vodohospodářský inženýr, jsem neměl jistotu, zda je správné takové prognózy v našem časopise v té době uveřejňovat. Potom se však situace změnila. Povodně přišly v témže roce, v srpnu 1997. Nejvyšší kulminace byla na tocích na severní a střední Moravě a ve východních Čechách. Všichni máme v paměti zásluhou úlohu našich autorizovaných kolegů, statiků a pozemních stavitelů, kteří byli v nejhorších situacích pověřováni rozhodováním o osudu staveb, jež byly povodní narušeny.

Po roce 1997 se povodně několikrát opakovaly a v srpnu roku 2002 došlo i na Prahu. Naplnil se osud zatopení části Prahy na obou březích Vltavy, jak to předpověděli autoři citovaného článku v prvním čísle Inženýrské komory. Od té doby jsou povodně součástí našeho života, naposledy k nim došlo v letošním roce. Podařilo se vyfotografovat kulminaci povodně na Brněnské přehra-

Přehrada Orlik na Vltavě dne 30. 3. 2006. Průtok přes přeliv 200 m³/sec. Regulovaný kulminační přepad mezi dny 4. 4. 2006 a 6. 4. 2006 byl 400 m³/sec

Povodeň na Labi v Ústí nad Labem. Vzduť pod Benešovým mostem před kulminací průtoku

Povodeň na Labi v Ústí nad Labem. Vzduť u přístavu Krásné Březno (směr Děčín)

dě na řece Svatce nad Brnem, kudy 1. dubna 2006 protékalo ve 14 hodin 40 minut přeliv a spodní výpustí 153 m³/sec (viz obr. na titulní straně obálky), průměrný roční průtok ve Svatce pod přehradou je 7,68 m³/sec.

Vraťme se ale k našemu původnímu cíli: odborníci by měli pozvednout svůj hlas směrem k politikům a varovat je před povodněmi. Naskytá se řada otázek: Byl hlas odborníků dostatečně přesvědčivý? Byla politická reprezentace ochotná hlasu odborníků naslouchat? Vyvodili odborníci s politiky dostatečné závěry směřující k opatřením ke zmírnění následků povodní? Byly prostředky na úpravy toků dostatečné a byly vynakládány účelně?

Povodeň na Labi v Ústí nad Labem. Levobřežní silnice mezi Benešovým a Železničním mostem

Při hodnocení výše uvedených otázek je nutný racionální přístup k problému. Takový přístup má svůj počátek opět u odborníků. Povodně jsou následky nejen přírodních zákonů, jsou důkazem absence „paměti národa“ a solidarity, kdy o ničivých následcích rozhoduje to, co bylo vykonáno na povodí nad místem ničivých účinků. A spolupráce s politiky? Bereme-li to opět racionálně, je nejvýmluvnějším důkazem odvolání generálního ředitele Povodí Moravy za nezvládnutí situace vzniklé při povodni na Dyji, přesněji „za nezvládnutí komunikace se samosprávami“. Komentářů k tomuto kroku není v odborných kruzích třeba.

Redakční rada ČKAIT uvítá Vaše názory na problém povodní a Vaše lokální zkušenosti.

*Ing. Miroslav Loutocký
autorizovaný inženýr pro stavby vodního hospodářství a krajinného inženýrství
a technologická zařízení staveb*

Poděkování hejtmána Kraje Vysočina Ing. Janu Konicarovi

Vážený pane přednosto,
dovoluji mi, abych Vám touto cestou poděkoval za Váš vstřícný, rychlý a profesionální přístup při pomoci Kraji Vysočina v řešení složité mimořádné situace, která nastala v období února 2006 vlivem abnormálních sněhových srážek na celém území kraje.

Vaše okamžitá pomoc spočívající v zabezpečení statických posouzení staveb, kde bylo důvodné podezření na narušení konstrukce stavby, velice pomohla činnosti krizového štábu kraje a byla žadateli o tuto službu velice kladně hodnocena.

Závěrem bych Vás rád požádal, abyste tlumočil mé poděkování Ing. Karlu Vavrkovi, Ing. Svatopluku Bolckovi a Ing. Jaroslavu Sojkovi, kteří se rovněž na uvedené akci podíleli.

Ještě jednou Vám děkuji a těším se na další spolupráci.

Se zdvořilým pozdravem

*Miloš Vystrčil
hejtman Kraje Vysočina*

Odborná exkurze oblasti Jihlava do Lisabonu

Ve dnech 25.–29. 4. 2006 uskutečnila OK Jihlava odbornou exkurzi do Lisabonu, Portugalsko. Celkem se jí zúčastnilo 28 osob, z toho 18 autorizovaných osob z oblasti Jihlava. Exkurze byla zaměřena na urbanismus města, napojení staré zástavby na moderní obytné soubory, seznámení se s areálem EXPO 98 včetně jednotlivých staveb, využívání areálu v době konání výstav a víceúčelové využívání pro obchodní účely. Součástí exkurze byla též prohlídka mostů přes řeku Tajo, mostu Vasco de Gama, překlenujícího řeku o šíři 6 km, včetně vyhlídkové věže a lanovky. Navštívili jsme rovněž gotický klášter Belem, nejzápadnější místo evropského kontinentu Cabo da Roca, římský akvadukt a mnoho dalších staveb.

Lisabon – obranná věž při vjezdu do přístavu

Lisabon – vstupní areál na výstavišti EXPO 98

Doprava byla zajištěna letecky s přestupem v Amsterdamu, pro mobilitu na místě v Lisabonu jsme využívali metro a městskou dopravu. Jeden den jsme využili objednaný autobus s místním průvodcem.

Ing. Jan Konícar
přednosta oblasti ČKAIT Jihlava

Činnost oblasti České Budějovice vyvrcholila v roce 2005 soutěží Presta

Naše oblast měla k 31. 12. 2005 1 407 řádných členů, za uplynulý rok se počet členů zvýšil o 81 osob, přičemž nově autorizovaných přibýlo 89 a v důsledku zrušení či pozastavení autorizace a úmrtí ubylo 8 osob. Z počtu autorizovaných osob je 51 % AI, 49 % AT/S, podle oborů je to 56 % PS, 6 % DS, 9 % VS, 16 % TPS, 7 % TZS a zbývajících 6 % je z dalších sedmi oborů autorizace.

Výbor oblasti pracoval ve složení 9 členů, a to jmenovitě bez titulu: Vladimír Dufek, Marie Hladíková, Tomáš Chromý, Jan Jelínek, Bohumil Kujal, Pavel Otruba, Ivan Štětina, Jiří Schandl a Jiří Straka. Výbor se sešel v průběhu roku 7x, z toho jedno zasedání bylo výjezdní, spojené s exkurzí. Výbor řešil plán odborné činnosti, přípravu valné hromady a další závažné otázky činnosti Komory a autorizovaných osob. Všichni členové výboru se aktivně zapojili do práce, zejména jako garanti odborných akcí. Členové výboru a další funkcionáři pracovali i v jiných orgánech Komory, a to Ing. Jiří Schandl ve Stavovském soudu a v redakční radě Z+I, Ing. Tomáš Chromý v Představenstvu a jako zpracovatel příručky PROFESIS, Ing. František Hladík v Autorizační radě, Jan Křiváček a Jiří Pražák v dozorčí komisi, Ing. František Bostl ve Stavovském soudu a v oblastní pobočce Společnosti pro stavební právo. Řada našich členů se zapojila do přípravy a realizace odborných a vzdělávacích akcí, do spolupráce s orgány státní správy a místní samosprávy, do spolupráce s Krajským úřadem a obecními úřady v místě, do přeshraniční spolupráce s Horním Rakouskem a do dalších aktivit Komory.

Oblastní kancelář zajišťuje své služby tajemnicí Kateřinou Kovalovskou a v úředních hodinách přednostou Ing. Jiřím Schandlem. Styk s veřejností je zajištěn nejen v úředních hodinách (pondělí a středa), ale i ostatních pracovních dnech. Oblastní kancelář též zabezpečuje služby pro členy výboru oblasti, dozorčí komisi při řešení stížností a kontrole deníků autorizovaných osob, pro Informační centrum ČKAIT při distribuci a prodeji odborných publikací, pro organizaci odborných akcí v rámci celoživotního vzdělávání. Dále se věnuje poradenské činnosti programu PANEL. Tato agenda se v uplynulém roce značně rozrostla, bylo vydáno 28 souhlasných stanovisek. Oblastní kancelář hospodaří s finančními prostředky v rámci stanovených limitů. Limity jsou členěny na režii oblastní kanceláře a na odbornou činnost.

Výbor oblasti a oblastní kancelář působí též navenek mimo oblast autorizovaných osob. S Krajským úřadem Jihočeského kraje máme uzavřenu dohodu o spolupráci. Ve čtvrtém roce účinnosti této dohody pokračovala vzájemná spolupráce ve všech dohodnutých oblastech. Nejvýznamnější ze společných akcí byla soutěžní přehlídka stavebních realizací PRESTA jižní Čechy, pořádaná ve spolupráci s ČSSI a SPS, na kterou se přihlásilo 82 staveb. Ceny předával na slavnostním vyhlášení výsledků krajský hejtmán Dr. Jan Zahradník. Pro odbor dopravy Krajského úřadu jsme zajistili úspěšnou konferenci Dopravní infrastruktura jižních Čech 2005, dále jsme zprostředkovali jednání ve věci přípravy PPP projektů v kraji a poskytli jsme informace k programu PANEL na akci pořádané pro starosty obcí a měst. S Hasičským záchranným sborem jsme uzavřeli dohodu o spolupráci v oblasti integrovaného záchranného systému pro řešení havarijních situací, do něž se přihlásilo 29 odborníků ČKAIT dle konkrétních profesí. Pracovníkům stavebních úřadů byly poskytovány informace o působnosti autorizovaných osob a o použití autorizačního razítka. Autorizovaným osobám pomáháme vyřizovat nesrovnalosti při jednání se stavebními a s živnostenskými úřady. Na závěr roku pořádáme odbornou a společenskou akci Adventní setkání; v uplynulém roce se konala za účasti představitelů města Třeboně.

Spolupracujeme se SPŠ stavební v Českých Budějovicích, kde společně provozujeme informační středisko, v němž mají jak naši členové, tak studenti možnost využít odbornou literaturu a odborné časopisy. Se SPŠ a VOŠ Volyně jsme uspořádali seminář na téma Dřevostavby v rámci výstavy FOR ARCH jižní Čechy. Jsme zakládajícím členem v o.p.s. ECČB, s nímž spolupracujeme na odborných akcích v oblasti úspor energií a vzájemně si poskytujeme potřebné informace. Obdobná je spolupráce s o.p.s. ENKI Třeboň, zaměřená na netradiční formy využití energie. Dále spolupracujeme s Hospodářskou komorou v sekci stavebnictví a územního rozvoje. S ABF se podílíme na přípravě a organizaci výstavy FOR ARCH jižní Čechy a jsme rovněž spolupořadatelé Plesu jihočeských stavbařů. Ve spolupráci se SPS zabezpečujeme účast na výstavách a veletrzích. Spolupracujeme též s Národním památkovým ústavem, kde působíme v krajské památkové radě. Věřím, že těmito aktivitami se zlepšuje postavení nejen Komory, ale i jejích členů v očích veřejnosti.

Ve spolupráci s ČSSI a SPS vydáváme oblastní Zpravodaj, který 2x ročně dostávají všechny autorizované osoby poštou. Pomocí Zpravodaje a též webové stránky ČKAIT aktualizujeme informace o vlastní činnosti. Zajímavé informace poskytujeme do časopisů Z+i, Stavební listy a do regionálního tisku. Podstatnou část vzdělávací činnosti včetně programu CŽV organizujeme ve spolupráci s ČSSI. Tato forma spolupráce je oboustranně výhodná, protože má nižší náklady a umožňuje účast širšímu okruhu odborníků. V rámci odborné činnosti naplňujeme program celoživotního vzdělávání, kde jsou nosnými akcemi vždy Novinky v legislativě, realizované 2x ročně. V rámci programu CŽV se v minulém roce uskutečnilo 17 akcí, z toho 8 přednášek a seminářů, 3 exkurze, 3 návštěvy výstav, 2 společenské akce a 1 soutěžní přehlídka. Celkem se těchto akcí zúčastnilo 515 osob. Do tohoto počtu nezahrnujeme účast na ostatních odborných akcích zařazených do systému CŽV, pokud jsou pořádány jinými organizacemi, např. PSM.

Úkolem výboru oblasti a oblastní kanceláře zůstává jako hlavní náplň činnosti kontakt s autorizovanými osobami při řešení otázek a vznikajících problémů. Zájemcům o autorizaci poskytujeme informace a vyřizujeme nové žádosti.

Ing. Jiří Schandl

přednosta oblasti ČKAIT České Budějovice

Program PANEL je v oblasti Olomouc úspěšný

Oblastní kancelář vykonává kromě standardní činnosti související s autorizací podle zákona č. 360/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů, organizace Celoživotního vzdělávání a kromě spolupráce se státní správou a samosprávou také činnost „Poradenského a informačního střediska“ k programu PANEL – dlouhodobý program podpory oprav bytových domů postavených panelovou technologií.

Od zahájení činnosti Poradenského střediska v roce 2001 až do konce roku 2004 spočívala tato činnost většinou v informační činnosti pro vlastníky panelových domů, kteří k programu oprav přistupovali váhavě. Tomu odpovídal i počet prohlášení o splnění podmínek pro poskytnutí státní finanční podpory oprav, modernizace nebo regenerace panelových domů. Od roku 2001 do 31. 12. 2004 bylo vydáno celkem 13 prohlášení.

Zásadní obrat se dostavil začátkem roku 2005, kdy se do programu v naší oblasti zapojovala jak společenství vlastníků, tak jednotlivá bytová družstva. Za rok 2005 bylo v oblastní kanceláři vydáno 29 prohlášení. To představuje 1 186 bytů a celkový náklad na revitalizaci přibližně 180 mil. Kč.

V předkládaných projektech byly většinou navrženy výměny okenních prvků, opravy střešních nebo nástavby a opravy balkonů. V poslední době jsou navrhovány výměny balkonů za lodžie. Technické rozvody a regulace otopné soustavy si vlastníci řeší poměrně často v předstihu z vlastních zdrojů.

Podmínkou pro poskytnutí státní úrokové dotace musí být v rámci oprav vždy nejméně oprava statických poruch, rekonstrukce technických rozvodů a zlepšení tepelné technických vlastností budovy. Návrh stavebních úprav musí tyto požadavky splňovat. Pokud tyto změny stav panelového domu nevyžaduje, je projektant povinen je do návrhu zřetelně zapracovat. To byl také důvod požadovaného dopracování návrhu u některých žadatelů.

Nechci spekulovat o příčinách nárůstu zájmu o program PANEL, ale výrazně motivačně působí již opravené panelové domy a rovněž diskuze o DPH na uvedené opravy domů.

Od začátku roku 2006 k dnešnímu dni bylo na oblasti vydáno 16 stanovisek. Je vidět, že zvýšený zájem pokračuje. Jenom u bytových družstev se čeká na vyřešení dotace do výše „de minimis“ (podmínky pro veřejnou podporu v EU). V poslední době se o možnosti vstupu do programu PANEL začali informovat vlastníci domů z počátku bytové panelové výstavby. Je nutné zdůraznit, že povinností vlastníka je uvést v návrhu typizovanou konstrukční soustavu, aby korespondovala s přílohou č. 1 k nařízení vlády č. 299/2001 Sb.

Na oblasti věnujeme této problematice značnou pozornost. Výbor oblasti v rámci CŽV navrhl a OK zorganizovala odborné přednášky a semináře s tematikou oprav panelových domů i chyb, které se v realizaci vyskytují.

Pro odborníky je v programu regenerace prostor pro zpracování kvalitního projektu, realizaci kvalitní opravy a technický dozor může zamezit nedostatkům při provádění zakázek.

Ing. Anežka Najdekrová

přednostka oblastní kanceláře ČKAIT Olomouc

Normy a technické informace jsou prioritou oblasti Zlín

Oblastní kancelář ČKAIT Zlín uskutečnila v rámci své vzdělávací činnosti v I. pololetí letošního roku přednášky týkající se aktuálních témat jako např. Technické požadavky na stavební výrobky v souladu s normami EU. S touto problematikou seznámila naše členy Ing. Marie Bačáková, která přítomným podala informace k objasnění složité problematiky platnosti norem ČSN a budoucích norem EU. Složitost této problematiky spočívá zejména v tom, že se platnosti norem navzájem prolínají a je velmi obtížné se v celém procesu orientovat. Účastníci byli obeznámeni s tím, jak vyhledat danou problematiku na webových stránkách.

Další zajímavou přednášku na téma Moderní japonská architektura přednesl Osamu Okamura, který přiblížil vývoj a styl japonské architektury. Svůj výklad doplnil přednášející diapositivy, z kterých byla patrna odlišná kultura a životní styl. Velmi zajímavá informace se týkala ceny pozemků, které jsou v některých lokalitách neúměrně vysoké, z čehož vyplývá velmi úspěšné řešení bytových jednotek.

Po dohodě s ČKAIT Brno si naše kancelář zapůjčila CD s velmi dobře provedenou dokumentací výstavby mostu Millau ve Francii, který je v současnosti považován za nejdelší most s největšími pilíři na světě. Zajímavá byla konfrontace vizualizace výstavby mostu se skutečným prováděním včetně termínů výstavby.

Na základě zvýšeného zájmu o problematiku řešení regenerace panelových domů jsme zajistili přednášku na dané téma. Ing. arch. Umlášková podala zajímavé informace k řešení této problematiky, prezentovala možnosti řešení regenerace panelových domů v brněnské oblasti a závěrem zodpověděla konkrétní dotazy zúčastněných.

Stejně jako každý rok jsme i letos zorganizovali pro členy ČKAIT a jejich rodinné příslušníky zájezd na Stavební veletrhy Brno 2006. Zvýrazněným tématem letošního ročníku byla zelená energie.

Účastníci naplnili dva autobusy a doufáme, že jsme exkurzí přispěli ke spokojenosti všech.

Původně plánovanou exkurzi stavby dálnice D47, zařazenou do programu CŽV v I. pololetí roku 2006, se nám bohužel pro letošní nekonečnou zimu nepodařilo uskutečnit, zařadili jsme ji proto do programu akcí, které budou probíhat ve II. pololetí, kdy bude počasí pro uskutečnění této exkurze jistě příznivější.

Romana Zahnašová

oblastní kancelář Zlín

Výzva členům ČKAIT, oblasti Brno

(Tato výzva může posloužit všem oblastem Komory)

Při Valné hromadě 2006 jsme Vás požádali o zaslání Vašich e-mailových adres. Děkujeme Vám za jejich zaslání.

Vzhledem k tomu, že počet těchto adres nedosahuje předpokládaného procenta členů, nemáme možnost komunikovat s reprezentačním počtem členů v oborech a specializacích. Žádáme Vás proto znovu o zaslání Vašich adres pro elektronickou poštu na adresu kanceláře Komory v Brně: brno@ckait.cz. Ti, kteří nám odpověděli, mohou adresy aktualizovat. Vaše adresa přispěje ke komunikaci v otázkách, jejichž rozhodování si vyžaduje krátký čas, a podpoří dorozumění mezi výběrem a kanceláří oblasti a Vámi.

Děkujeme Vám

Ing. Miroslav Čermák
přednosta oblasti ČKAIT Brno

Informační centrum připravuje pro členy ČKAIT v roce 2006

V první polovině roku 2006 vycházejí čtyři tituly odborných monografií, které jsou skluzem v edičním plánu roku 2005. Autorská příprava je vždy nejrizikovější částí řetězce přípravy vydání publikace, a pokud jsou rukopisy předávány se zpožděním, ovlivní to všechny další kroky vydavatelského procesu. Oponentace, práce s rukopisem, technická redakce, stylistická, terminologická a jazyková korektura, grafická a tisková příprava vyžadují potřebný čas a harmonogram vydavatelské práce na každém titulu nelze výrazně zkrátit a uspíšit. Jedná se o knihy:

Dřevěné konstrukce (vychází v ediční řadě Technická knižnice ČKAIT, autor Petr Kuklík),

Ploché střechy (Technická knižnice ČKAIT, kolektiv autorů),

Betonové průmyslové podlahy (ediční řada ČKAIT a ČBS Betonové stavitelství, kolektiv autorů),

Přírodní způsoby čištění znečištěných povrchových a odpadních vod (Technická knižnice ČKAIT, autoři Jan Šálek, Václav Tlapák).

Ediční řada A – Základní knižnice odborných činností ve výstavbě

Rok 2006 je pro stavbaře obecně a pro osoby vykonávající vybrané činnosti ve výstavbě zvlášť významný změnami v oblasti stavebního práva, správního řádu, veřejné zakázky a energetických předpisů. Tato „legislativní smršť“ ovlivní v letošním a příštím roce skladbu titulů ediční řady A, určených pro všechny členy ČKAIT. K vydání ve druhé polovině letošního roku se připravuje úplné znění zákona o veřejné zakázce a koncesního zákona včetně jejich prováděcích předpisů (účinnost těchto předpisů je stanovena k 1. 7. 2006). Předpokládáme, že k vydání úplného znění nového stavebního zákona a jeho prováděcích předpisů dojde začátkem roku 2007 (účinnost stavebního zákona je stanovena k 1. 1. 2007, prováděcí předpisy se zatím teprve připravují). K pravidelným titulům ediční řady A patří další malá statistická ročenka, letos nazvaná České stavebnictví v číslech 2005. Jako přílohy Zpráv a informací ČKAIT byly již v letošním roce vydány Hygienické předpisy ve výstavbě, 5. část seriálu o eurokódech, nyní vychází stručný přehled a výklad hlavních změn stavebního zákona. K pravidelným přílohám Z+I se řadí Právní informace (4x ročně) a Přehled akreditovaných programů celoživotního vzdělávání členů ČKAIT (2x ročně).

Ediční řada B – Doporučené standardy metodické a obchodní

(DOS M, VOP, MP, IP)

Autorsky je dokončen a redakčně se zpracovává další z řady speciálních výkladových slovníků – „DOS M 01.01.GEO Slovník pojmů ve výstavbě“.

Geotechnika a zakládání staveb“. Bude vydán v tištěné formě a bude rovněž zařazen na CD ROM PROFESIS 2006 (bude rozeslán všem členům ČKAIT v prosinci 2006). Čas nazrál k tomu, aby byla provedena zásadní aktualizace DOS M 01.01 Slovník pojmů ve výstavbě – obecná část. Práce na tomto projektu budou zahájeny v letošním roce a druhé vydání slovníku bude připraveno k vydání v roce 2007; práci na aktualizaci slovníku je třeba vázat na vydání nových předpisů stavebního práva.

V rámci této ediční řady jsou připravovány také metodické pomůcky k činnosti autorizovaných osob, případně informační pomůcky, které jsou v elektronické formě souborně ukládány na CD ROM PROFESIS a jednotlivě vydávány v tištěné formě. K novým MP budou mj. patřit metodické pomůcky:

- Nakupování
- Záruky v činnosti AO
- Autorská práva v činnosti AO
- Geometrická přesnost staveb
- TZS – energetická zařízení, kotelný
- TZS – zvedací zařízení
- TZS na poddolovaném území
- Vedení realizaci inženýrských staveb
- Financování staveb

Připravuje se rovněž aktualizace dříve vydaných MP ve vazbě na nové právní předpisy, zejména nový stavební zákon.

Ediční řada C – Technická knižnice

V roce 2006 bude v této ediční řadě vydána kniha Okna a okenní konstrukce, jejímž autorem je Václav Hájek ze Stavební fakulty ČVUT Praha.

Ediční řada D – Doporučené standardy technické DOS T

V minulém roce proběhla revize starších titulů prvního a druhého souboru DOS T. V roce 2006 bude dokončena revize některých zbývajících titulů těchto souborů a bude přikročeno k revizi 3. souboru. Aktualizované doporučené technické standardy jsou ukládány na CD ROM PROFESIS a lze je zakoupit také v tištěné podobě.

Z iniciativy Národní rady pro zdravotně postižené byl do edičního plánu ČKAIT na rok 2006 zařazen technický standard Navrhování staveb a bezbariérové prostředí (pracovní návrh). Impulsem k tomu bylo příznivé přijetí DOS T Navrhování staveb pro samostatný a bezpečný pohyb nevidomých a slabozrakých osob (5. soubor, č. 11, 2002). Uskutečnilo se první setkání autorského kolektivu; vlastní vydání bude zřejmě vzhledem k nutné návaznosti doporučeného technického standardu na prováděcí předpisy nového stavebního zákona (zejména nové vyhlášky o obecných technických požadavcích na výstavbu) odloženo na rok 2007.

Řada E – Ostatní publikace

Časopis Tepelná ochrana budov, vydávaný společně ČKAIT a Čechem pro zateplování budov, vstoupil letos do 9. ročníku. Vychází 6x ročně. Časopis dostávají automaticky členové ČKAIT se specializací energetické auditorství, ostatní členové si jej mohou objednat za zvýhodněné předplatné. Časopis se soustavně věnuje energetické náročnosti provozu budov, možnostem úspor energie, kvalitě vnitřního prostředí budov, novým trendům v energetické úspornosti staveb, jako jsou nízkoenergetické domy, pasivní domy, využívání obnovitelných zdrojů energie, dřevěným domům. Věnuje pozornost právnímu prostředí v oblasti energetiky a energií, českým a evropským technickým normám, evropským a národním energetickým koncepcím a prognózám, požadavkům na stavební výrobky. Celkově tak pokrývá oblast, která nabývá ve stavebnictví na důležitosti a významu.

V této ediční řadě je plánováno další, v pořadí již šesté vydání publikace Rozsah požadavků pro ověření znalostí obecně závazných předpisů podle zákona č. 360/1992 Sb., obsahující otázky (a správné odpovědi), z nichž jsou sestavovány písemné testy pro autorizační zkoušky.

Řada F – Převzaté publikace, publikace vydávané ve spolupráci s jinými vydavateli

Začátkem roku byla členům ČKAIT s autorizací v oboru technika prostředí staveb, specializace elektrotechnická zařízení, rozeslána Ročenka ELEKTRO 2006. V dubnu 2006, k zahájení Mezinárodní stavebního veletrhu IBF Brno, byla vydána pravidelná ročenka Stavební kniha 2006. Její první část, připravená ve spolupráci s ČSÚ, je tradičně věnována makroekonomickým údajům o stavební výrobě, stavebních podnicích a bytové výstavbě v ČR v roce 2005,

resp. časové řadě několika posledních let. Druhá odborná část nese název Systémové řízení budov. Je věnována inteligentním instalacím a automatizovaným systémům řízení provozu TZB, bezpečnostním, informačním a komunikačním systémům v budovách.

Řada G – Elektronická média

CD ROM Profesní informační systém ČKAIT (PROFESIS) obsahuje v hypertextovém prostředí plné znění všech platných právních předpisů v ČR, plné znění vybraných publikací ediční řady A, standardů a pomůcek ediční řady B a D, případně dalších dokumentů. Pro systém PROFESIS jsou určeny zejména Metodické pomůcky k činnosti autorizovaných osob. CD ROM PROFESIS je distribuován v prosinci každého roku všem členům ČKAIT.

V roce 2006 bude vydán – ve spolupráci s Ministerstvem dopravy – další, šestý ročník CD ROM Rezortní systém jakosti pro stavby pozemních komunikací 2006 (RSJ-SPK). Obsahuje v plném znění vybrané právní předpisy, obchodní, technické a kvalitativní podmínky v oblasti SPK, vzorové formuláře a další dokumenty. CD ROM RSJ-SPK obdrží automaticky členové ČKAIT s autorizací v oboru dopravní stavby, mosty a inženýrské konstrukce, městské inženýrství a geotechnika.

Ediční plán na následující rok připravujeme v měsíci září. Je tedy vhodná doba k zaslání návrhů na nové tituly, k doporučení dobrých autorů, případně k výběru překladů zahraniční odborné literatury. Jaké knihy v nabídce Informačního centra a jiných vydavatelů odborné literatury postrádáte, u jakých témat se domníváte, že si zaslouží knižní zpracování a vydání? Informační centrum uvítá vaše návrhy.

Marie Báčová
Informační centrum ČKAIT

Inženýrský den Saské inženýrské komory 2006

Inženýři tvoří naše životní prostředí – nové šance pro inženýry v energetice a technice prostředí

Inženýrský den Saské inženýrské komory se v letošním roce konal pod heslem „Inženýři tvoří naše životní prostředí“. Životní prostředí a energie jsou ústředními tématy 21. století a jsou to především inženýrská témata. Inženýrská komora Sasko proto považuje za jeden ze svých hlavních úkolů podporu svých členů při získávání nových úkolů v technice prostředí a energetice, tedy při rozšiřování spektra inženýrských výkonů. Stojíme před jasnou změnou paradigmat. Klasický model odděleného posuzování prostředí, budov a infrastruktury prošel proměnou. My, inženýři, musíme etablovat nový model, který vychází z mezipřehledného způsobu nazírání problémů a který přitom také bere v úvahu interakci s prostředím. Vysoce komplexní a náročné úkoly naší doby lze řešit pouze tehdy, bude-li tento model integrovaného navrhování staveb zaveden. Pokud jde o převzetí vedení tohoto systému v technickém a ekonomickém smyslu, mají inženýři tvrdou konkurenci – a to nejen ve stavebním průmyslu. Jako kvalifikovaní odborníci s kompetencí a odbornými znalostmi však mají inženýři šanci se v této soutěži prosadit a získat vedení tohoto systému jako nové pole působnosti.

Dalším důležitým bodem je energie jako základ hospodářství. Při získávání energie potřebujeme přejít od disponibilních fosilních surovin k obnovitelným energiím, a tím ke koloběhu energií. I zde se inženýrům naskytla nová pole působnosti. Při projektování a vývoji moderních technologií jsou žádáni inženýři z oborů chemie a biotechnologie, technologie zařízení a pracovních procesů; při vytváření odpovídající infrastruktury, např. projektování budov, silnic, kolejí a potrubí, jsou to stavební inženýři.

Kromě toho musíme efektivněji využívat disponibilní energie. Zde jsou neustále velké možnosti úspor. Plánovaný energetický průkaz je přitom důležitým nástrojem. Rozhodující je, že je zaměřen na potřebu, a nikoliv spotřebu,

a vystavují jej nezávislí kvalifikovaní inženýři. Z důvodu nejasné právní situace nemá účast na příslušných doškolovacích akcích v současné době velký význam. Pracovní skupina Inženýrské komory jedná na toto téma s Ministerstvem vnitra. Jakmile budou k dispozici konkrétní výsledky, budeme své členy informovat a nabídneme jim možnosti doškolování.

Budoucí oblasti úkolů pro inženýry jsou neobyčejně rozmanité a komplexní. Inženýři by proto měli také více spolupracovat a vytvářet mezipřehledové sítě, které jim přinesou rozhodující konkurenční výhody. Inženýrská komora Sasko k tomu nabízí prostor.

Hlavní částí inženýrského dne byla panelová diskuse na téma „Prostředí/ekonomika/věda“.

Panelová diskuse se odehrávala zcela ve znamení nejnovějších událostí v sektoru energetiky – byla proto značně aktuální.

Byli pozváni pan Dipl.-Ing. Stanislaw Tillich, státní ministr životního prostředí a zemědělství Svobodného státu Sasko; pan Holger Krahmer, člen Evropského parlamentu; paní Gunda Röstel, jednatelka Stadtentwässerung (Městské kanalizace) Dresden GmbH; pan Uwe Barthel, člen představenstva Stadtwerke (Komunální služby) Chemnitz AG pro technické záležitosti; pan Prof. Dr.-Ing. habil. Hans-Ulrich Mönning, prezident Inženýrské komory Durynsko; pan Dr.-Ing. Arne Kolbmüller, prezident Inženýrské komory Sasko, kteří za fundovaného moderování paní Angely Elis vedli déle než dvě hodiny vysoce zajímavou a napínavou diskusi, jejíž podrobnosti odrážely různé názory účastníků.

Témata:

- Globální a regionální scénáře a trhy
- Požadavky na politiku v Sasku, v Německu a v Evropě
- Propojení: ekonomika, věda, politika
- Inovační postupy získávání energií a snižování energetické spotřeby
- Šance a úkoly pro inženýry a inženýrský dorost

Po přivítání a projevu prezidenta Dr. Arne Kolbmüllera naladěném na dané téma zdůraznil státní ministr Tillich, že rozhodujícím ekonomickým faktorem při ochraně přírody a životního prostředí jsou výkony německých a saských inženýrů. Doba nedělních projevů na toto téma již minula, ochrana přírody a životního prostředí se především v Sasku etablovala jako marketingový nástroj – důležitými kritérii pro usídlení podniků v určitém regionu byly existující inženýrsko-technický potenciál a neporušené životní prostředí.

Více než 90 % zákonů týkajících se životního prostředí má původ v EU, a představují tedy rozhodující rámec pro právní normy v členských zemích. Jako důležité pro budoucnost vidí pan Krahmer lepší propojení environmentální, ekologické a energetické politiky na úrovni EU, kterého by bylo možno dosáhnout více integračním myšlením osob odpovědných za tuto oblast, a získává podporu paní Röstel v podobě nikterak nové poznámky o pokrevním bratrství ekologie a ekonomie. Téma bezpečného zásobování surovinami zneklidňuje pana Barthela. Připomíná, že je třeba provést realistický odhad současné situace a stanovit odpovídající priority pro budoucnost. Výroba energie v 21. století musí být složena ze směsice různých energetických zdrojů. Pan Krahmer rozhodně varuje před stigmatizací některých technologií, např. jaderné nebo větrné energie. Požaduje větší ochotu podstoupit riziko a méně zákazů a omezení, pokud jde o využívání nových výsledků výzkumu. Otázku týkající se role politiky v tomto kontextu klade paní Röstel. K řešení může vést pouze energeticko-politický dialog mezi podniky a politikou, při kterém ponese technickou a politickou odpovědnost více inženýrů než doposud. Výsledkem musí být zásadní rozhodnutí, které určí směr vývoje Německa se zřetel k energetickým zdrojům, např. do roku 2020. Protože Německo v budoucnu nebude (i s ohledem na demografický vývoj) trhem s řádově velkým rozvojem, musíme svou angažovanost rozšířit i na ostatní země a regiony. Pro trvalý úspěch je však důležité soustředit se na země, v nichž se Německo chce v budoucnu dlouhodobě angažovat. Nutnou počáteční pomoc pro angažovanost nezávislých inženýrů v zahraničí požaduje Dr. Kolbmüller se Saským fondem konzultantů (Sächsischer Consultant Fonds). Rakousko, Finsko aj. jsou v této oblasti mnohem dál, jejich konzultanti jsou již na místě, analyzují situaci a připravují konkrétní obchodní vztahy. Nepodaří-li se tam rychle dovést německé poskytovatele služeb, ztratí Německo mezinárodní vedoucí pozici i v sektoru technologií.

Dr. Kolbmüller považuje za nutné odvodit z globálních scénářů vlastní strategii, a to v síti tvořené ekonomikou, vědou a inženýry. Jako kompenzaci globalizace favorizuje pan Barthel férovou spolupráci s místními orgány s rozhodovací pravomocí – jen tak lze v určité lokalitě dosáhnout tvorby hodnot. Aby bylo možno úspěšně zvládnout nové výzvy, přimlouvá se za individuální regionální řešení.

Výzva členům ČKAIT, oblasti Brno

(Tato výzva může posloužit všem oblastem Komory)

Při Valné hromadě 2006 jsme Vás požádali o zaslání Vašich e-mailových adres. Děkujeme Vám za jejich zaslání.

Vzhledem k tomu, že počet těchto adres nedosahuje předpokládaného procenta členů, nemáme možnost komunikovat s reprezentačním počtem členů v oborech a specializacích. Žádáme Vás proto znovu o zaslání Vašich adres pro elektronickou poštu na adresu kanceláře Komory v Brně: brno@ckait.cz. Ti, kteří nám odpověděli, mohou adresy aktualizovat. Vaše adresa přispěje ke komunikaci v otázkách, jejichž rozhodování si vyžaduje krátký čas, a podpoří dorozumění mezi výborem a kanceláří oblasti a Vámi.

Děkujeme Vám

Ing. Miroslav Čermák
předseda oblasti ČKAIT Brno

Informační centrum připravuje pro členy ČKAIT v roce 2006

V první polovině roku 2006 vycházejí čtyři tituly odborných monografií, které jsou skluzem v edičním plánu roku 2005. Autorská příprava je vždy nejrizikovější částí řetězce přípravy vydání publikace, a pokud jsou rukopisy předávány se zpožděním, ovlivní to všechny další kroky vydavatelského procesu. Oponentace, práce s rukopisem, technická redakce, stylistická, terminologická a jazyková korektura, grafická a tisková příprava vyžadují potřebný čas a harmonogram vydavatelské práce na každém titulu nelze výrazně zkrátit a uspišit. Jedná se o knihy:

Dřevěné konstrukce (vychází v ediční řadě Technická knižnice ČKAIT, autor Petr Kuklík),

Ploché střechy (Technická knižnice ČKAIT, kolektiv autorů),

Betonové průmyslové podlahy (ediční řada ČKAIT a ČBS Betonové stavitelství, kolektiv autorů),

Přírodní způsoby čištění znečištěných povrchových a odpadních vod (Technická knižnice ČKAIT, autoři Jan Šálek, Václav Tlapáček).

Ediční řada A – Základní knižnice odborných činností ve výstavbě

Rok 2006 je pro stavbaře obecně a pro osoby vykonávající vybrané činnosti ve výstavbě zvlášť významný změnami v oblasti stavebního práva, správního řádu, veřejné zakázky a energetických předpisů. Tato „legislativní smršť“ ovlivní v letošním a příštím roce skladbu titulů ediční řady A, určených pro všechny členy ČKAIT. K vydání ve druhé polovině letošního roku se připravuje úplné znění zákona o veřejné zakázce a koncesního zákona včetně jejich prováděcích předpisů (účinnost těchto předpisů je stanovena k 1. 7. 2006). Předpokládáme, že k vydání úplného znění nového stavebního zákona a jeho prováděcích předpisů dojde začátkem roku 2007 (účinnost stavebního zákona je stanovena k 1. 1. 2007, prováděcí předpisy se zatím teprve připravují). K pravidelným titulům ediční řady A patří další malá statistická ročenka, letos nazvaná České stavebnictví v číslech 2005. Jako přílohy Zpráv a informací ČKAIT byly již v letošním roce vydány Hygienické předpisy ve výstavbě, 5. část seriálu o eurokódech, nyní vychází stručný přehled a výklad hlavních změn stavebního zákona. K pravidelným přílohám Z+I se řadí Právní informace (4x ročně) a Přehled akreditovaných programů celoživotního vzdělávání členů ČKAIT (2x ročně).

Ediční řada B – Doporučené standardy metodické a obchodní

(DOS M, VOP, MP, IP)

Autorsky je dokončen a redakčně se zpracovává další z řady speciálních výkladových slovníků – „DOS M 01.01.GEO Slovník pojmů ve výstavbě.

Geotechnika a zakládání staveb“. Bude vydán v tištěné formě a bude rovněž zařazen na CD ROM PROFESIS 2006 (bude rozeslán všem členům ČKAIT v prosinci 2006). Čas nazrál k tomu, aby byla provedena zásadní aktualizace DOS M 01.01 Slovník pojmů ve výstavbě – obecná část. Práce na tomto projektu budou zahájeny v letošním roce a druhé vydání slovníku bude připraveno k vydání v roce 2007; práci na aktualizaci slovníku je třeba vázat na vydání nových předpisů stavebního práva.

V rámci této ediční řady jsou připravovány také metodické pomůcky k činnosti autorizovaných osob, případně informační pomůcky, které jsou v elektronické formě souborně ukládány na CD ROM PROFESIS a jednotlivě vydávány v tištěné formě. K novým MP budou mj. patřit metodické pomůcky:

- Nakupování
- Záruky v činnosti AO
- Autorská práva v činnosti AO
- Geometrická přesnost staveb
- TZS – energetická zařízení, kotelny
- TZS – zvedací zařízení
- TZS na poddolovaném území
- Vedení realizaci inženýrských staveb
- Financování staveb

Připravuje se rovněž aktualizace dříve vydaných MP ve vazbě na nové právní předpisy, zejména nový stavební zákon.

Ediční řada C – Technická knižnice

V roce 2006 bude v této ediční řadě vydána kniha Okna a okenní konstrukce, jejímž autorem je Václav Hájek ze Stavební fakulty ČVUT Praha.

Ediční řada D – Doporučené standardy technické DOS T

V minulém roce proběhla revize starších titulů prvního a druhého souboru DOS T. V roce 2006 bude dokončena revize některých zbývajících titulů těchto souborů a bude přikročeno k revizi 3. souboru. Aktualizované doporučené technické standardy jsou ukládány na CD ROM PROFESIS a lze je zakoupit také v tištěné podobě.

Z iniciativy Národní rady pro zdravotně postižené byl do edičního plánu ČKAIT na rok 2006 zařazen technický standard Navrhování staveb a bezbariérové prostředí (pracovní návrh). Impulem k tomu bylo příznivé přijetí DOS T Navrhování staveb pro samostatný a bezpečný pohyb nevidomých a slabozrakých osob (5. soubor, č. 11, 2002). Uskutečnilo se první setkání autorského kolektivu; vlastní vydání bude zřejmě vzhledem k nutné návaznosti doporučeného technického standardu na prováděcí předpisy nového stavebního zákona (zejména nové vyhlášky o obecných technických požadavcích na výstavbu) odloženo na rok 2007.

Řada E – Ostatní publikace

Časopis Tepelná ochrana budov, vydávaný společně ČKAIT a Čechem pro zateplování budov, vstoupil letos do 9. ročníku. Vychází 6x ročně. Časopis dostávají automaticky členové ČKAIT se specializací energetické auditorství, ostatní členové si jej mohou objednat za zvýhodněné předplatné. Časopis se soustavně věnuje energetické náročnosti provozu budov, možnostem úspor energie, kvalitě vnitřního prostředí budov, novým trendům v energetické úspornosti staveb, jako jsou nízkoenergetické domy, pasivní domy, využívání obnovitelných zdrojů energie, dřevěným domům. Věnuje pozornost právnímu prostředí v oblasti energetiky a energií, českým a evropským technickým normám, evropským a národním energetickým koncepcím a prognózám, požadavkům na stavební výrobky. Celkově tak pokrývá oblast, která nabývá ve stavebnictví na důležitosti a významu.

V této ediční řadě je plánováno další, v pořadí již šesté vydání publikace Rozsah požadavků pro ověření znalostí obecně závazných předpisů podle zákona č. 360/1992 Sb., obsahující otázky (a správné odpovědi), z nichž jsou sestavovány písemné testy pro autorizační zkoušky.

Řada F – Převzaté publikace, publikace vydávané ve spolupráci s jinými vydavateli

Začátkem roku byla členům ČKAIT s autorizací v oboru technika prostředí staveb, specializace elektrotechnická zařízení, rozeslána Ročenka ELEKTRO 2006. V dubnu 2006, k zahájení Mezinárodní stavebního veletrhu IBF Brno, byla vydána pravidelná ročenka Stavební kniha 2006. Její první část, připravená ve spolupráci s ČSÚ, je tradičně věnována makroekonomickým údajům o stavební výrobě, stavebních podnicích a bytové výstavbě v ČR v roce 2005,

resp. časové řadě několika posledních let. Druhá odborná část nese název Systémové řízení budov. Je věnována inteligentním instalacím a automatizovaným systémům řízení provozu TZB, bezpečnostním, informačním a komunikačním systémům v budovách.

Řada G – Elektronická média

CD ROM Profesní informační systém ČKAIT (PROFESIS) obsahuje v hypertextovém prostředí plné znění všech platných právních předpisů v ČR, plné znění vybraných publikací ediční řady A, standardů a pomůcek ediční řady B a D, případně dalších dokumentů. Pro systém PROFESIS jsou určeny zejména Metodické pomůcky k činnosti autorizovaných osob. CD ROM PROFESIS je distribuován v prosinci každého roku všem členům ČKAIT.

V roce 2006 bude vydán – ve spolupráci s Ministerstvem dopravy – další, šestý ročník CD ROM Rezortní systém jakosti pro stavby pozemních komunikací 2006 (RSJ-SPK). Obsahuje v plném znění vybrané právní předpisy, obchodní, technické a kvalitativní podmínky v oblasti SPK, vzorové formuláře a další dokumenty. CD ROM RSJ-SPK obdrží automaticky členové ČKAIT s autorizací v oboru dopravní stavby, mosty a inženýrské konstrukce, městské inženýrství a geotechnika.

Ediční plán na následující rok připravujeme v měsíci září. Je tedy vhodná doba k zaslání návrhů na nové tituly, k doporučení dobrých autorů, případně k výběru překladů zahraniční odborné literatury. Jaké knihy v nabídce Informačního centra a jiných vydavatelů odborné literatury postrádáte, u jakých témat se domníváte, že si zaslouží knižní zpracování a vydání? Informační centrum uvítá vaše návrhy.

Marie Báčová
Informační centrum ČKAIT

a vystavují jej nezávislí kvalifikovaní inženýři. Z důvodu nejasné právní situace nemá účast na příslušných doškolovacích akcích v současné době velký význam. Pracovní skupina Inženýrské komory jedná na toto téma s Ministerstvem vnitra. Jakmile budou k dispozici konkrétní výsledky, budeme své členy informovat a nabídneme jim možnosti doškolování.

Budoucí oblasti úkolů pro inženýry jsou neobyčejně rozmanité a komplexní. Inženýři by proto měli také více spolupracovat a vytvářet mezioborové sítě, které jim přinesou rozhodující konkurenční výhody. Inženýrská komora Sasko k tomu nabízí prostor.

Hlavní částí inženýrského dne byla panelová diskuze na téma „Prostředí/ekonomika/věda“.

Panelová diskuze se odehrávala zcela ve znamení nejnovějších událostí v sektoru energetiky – byla proto značně aktuální.

Byli pozváni pan Dipl.-Ing. Stanislaw Tillich, státní ministr životního prostředí a zemědělství Svobodného státu Sasko; pan Holger Krahmer, člen Evropského parlamentu; paní Gunda Röstel, jednatelka Stadtentwässerung (Městské kanalizace) Dresden GmbH; pan Uwe Barthel, člen představenstva Stadtwerke (Komunální služby) Chemnitz AG pro technické záležitosti; pan Prof. Dr.-Ing. habil. Hans-Ulrich Mönnig, prezident Inženýrské komory Durynsko; pan Dr.-Ing. Arne Kolbmüller, prezident Inženýrské komory Sasko, kteří za fundovaného moderování paní Angely Elis vedli déle než dvě hodiny vysoce zajímavou a napínavou diskusi, jejíž podrobnosti odrážely různé názory účastníků.

Témata:

- Globální a regionální scénáře a trhy
- Požadavky na politiku v Sasku, v Německu a v Evropě
- Propojení: ekonomika, věda, politika
- Inovační postupy získávání energií a snižování energetické spotřeby
- Šance a úkoly pro inženýry a inženýrský dorost

Po přivítání a projevu prezidenta Dr. Arne Kolbmüllera naladěném na dané téma zdůraznil státní ministr Tillich, že rozhodujícím ekonomickým faktorem při ochraně přírody a životního prostředí jsou výkony německých a saských inženýrů. Doba nedělních projevů na toto téma již minula, ochrana přírody a životního prostředí se především v Sasku etablovala jako marketingový nástroj – důležitými kritérii pro usídlení podniků v určitém regionu byly existující inženýrsko-technický potenciál a neporušené životní prostředí.

Více než 90 % zákonů týkajících se životního prostředí má původ v EU, a představují tedy rozhodující rámec pro právní normy v členských zemích. Jako důležité pro budoucnost vidí pan Krahmer lepší propojení environmentální, ekologické a energetické politiky na úrovni EU, kterého by bylo možno dosáhnout více integračním myšlením osob odpovědných za tuto oblast, a získává podporu paní Röstel v podobě nikterak nové poznámky o pokrevním bratrství ekologie a ekonomie. Téma bezpečného zásobování surovinami zneklidňuje pana Barthela. Připomíná, že je třeba provést realistický odhad současné situace a stanovit odpovídající priority pro budoucnost. Výroba energie v 21. století musí být složena ze směsice různých energetických zdrojů. Pan Krahmer rozhodně varuje před stigmatizací některých technologií, např. jaderné nebo větrné energie. Požaduje větší ochotu podstoupit riziko a méně zákazů a omezení, pokud jde o využívání nových výsledků výzkumu. Otázku týkající se role politiky v tomto kontextu klade paní Röstel. K řešení může vést pouze energeticko-politický dialog mezi podniky a politikou, při kterém ponese technickou a politickou odpovědnost více inženýrů než doposud. Výsledkem musí být zásadní rozhodnutí, které určí směr vývoje Německa se zřetelem k energetickým zdrojům, např. do roku 2020. Protože Německo v budoucnu nebude (i s ohledem na demografický vývoj) trhem s řádově velkým rozvojem, musíme svou angažovanost rozšířit i na ostatní země a regiony. Pro trvalý úspěch je však důležité soustředit se na země, v nichž se Německo chce v budoucnu dlouhodobě angažovat. Nutnou počáteční pomoc pro angažovanost nezávislých inženýrů v zahraničí požaduje Dr. Kolbmüller se Saským fondem konzultantů (Sächsischer Consultant Fonds). Rakousko, Finsko aj. jsou v této oblasti mnohem dál, jejich konzultanti jsou již na místě, analyzují situaci a připravují konkrétní obchodní vztahy. Nepodaří-li se tam rychle dovést německé poskytovatele služeb, ztratí Německo mezinárodní vedoucí pozici i v sektoru technologií.

Dr. Kolbmüller považuje za nutné odvodit z globálních scénářů vlastní strategii, a to v síti tvořené ekonomikou, vědou a inženýry. Jako kompenzaci globalizace favorizuje pan Barthel férovou spolupráci s místními orgány s rozhodovací pravomocí – jen tak lze v určité lokalitě dosáhnout tvorby hodnot. Aby bylo možno úspěšně zvládnout nové výzvy, přimlouvá se za individuální regionální řešení.

Inženýrský den Saské inženýrské komory 2006

Inženýři tvoří naše životní prostředí – nové šance pro inženýry v energetice a technice prostředí

Inženýrský den Saské inženýrské komory se v letošním roce konal pod heslem „Inženýři tvoří naše životní prostředí“. Životní prostředí a energie jsou ústředními tématy 21. století a jsou to především inženýrská témata. Inženýrská komora Sasko proto považuje za jeden ze svých hlavních úkolů podporu svých členů při získávání nových úkolů v technice prostředí a energetice, tedy při rozšiřování spektra inženýrských výkonů. Stojíme před jasnou změnou paradigmat. Klasický model odděleného posuzování prostředí, budov a infrastruktury prošel proměnou. My, inženýři, musíme etablovat nový model, který vychází z mezioborového způsobu nazírání problémů a který přitom také bere v úvahu interakci s prostředím. Vysoce komplexní a náročné úkoly naší doby lze řešit pouze tehdy, bude-li tento model integrovaného navrhování staveb zaveden. Pokud jde o převzetí vedení tohoto systému v technickém a ekonomickém smyslu, mají inženýři tvrdou konkurenci – a to nejen ve stavebním průmyslu. Jako kvalifikovaní odborníci s kompetencí a odbornými znalostmi však mají inženýři šanci se v této soutěži prosadit a získat vedení tohoto systému jako nové pole působnosti.

Dalším důležitým bodem je energie jako základ hospodářství. Při získávání energie potřebujeme přejít od disponibilních fosilních surovin k obnovitelným energiím, a tím ke koloběhu energií. I zde se inženýrům naskytla nová pole působnosti. Při projektování a vývoji moderních technologií jsou žádáni inženýři z oborů chemie a biotechnologie, technologie zařízení a pracovních procesů; při vytváření odpovídající infrastruktury, např. projektování budov, silnic, kolejí a potrubí, jsou to stavební inženýři.

Kromě toho musíme efektivněji využívat disponibilní energie. Zde jsou neustále velké možnosti úspor. Plánovaný energetický průkaz je přitom důležitým nástrojem. Rozhodující je, že je zaměřen na potřebu, a nikoliv spotřebu,

Jednohlasný závěr: Politika musí vytvářet rámcové podmínky a zadání, inženýři dodají řešení. Z toho vyplývá nutný proces interakce mezi globálním politickým myšlením a novými technickými řešeními.

Podle státního ministra Tillicha se v současné době využívá stále ještě příliš mnoho personálních zdrojů pro kontrolní úkoly místo na výzkum a vývoj. Příkazem doby je změna způsobu myšlení, nové priority a zaměření na otázky budoucnosti. K tomu patří zejména nové technologie pro výrobu primární energie a nové koncepce dodávek energií, a to i mimo velké koncerny. S ohledem na vývoj cen sází podnik Stadtentwässerung Dresden GmbH na aktuální tendence využívání kalů z čistíček odpadních vod, poptávka je především po inovačních ekonomických metodách. Také domovní a průmyslový odpad se postupně stává surovinou a zdrojem energie. Důsledná realizace TASI (metodický pokyn o sídlištním odpadu) v Sasku je zárukou toho, že se na skládku dostanou už jen zbytky odpadů, které nelze dále zužitkovat. Příčinu některých problémů při spalování domovního odpadu vidí ministr Tillich v tom, že se „vynořilo“ velké množství odpadů, se kterým se dříve nepočítalo. Jeho prognózou pro budoucnost je opravdová konkurence v této oblasti, která se v dlouhodobém časovém horizontu má vyplatit i spotřebitelům. Podle zásady „nikoliv buď – anebo, ale to i to“ se bude i nadále využívat jako primární zdroj surovin domácí hnědé uhlí v kombinaci s inteligentními řešeními minimalizace CO₂. V budoucnu budou využitelné i nové modely a postupy, které se doposud nevyplácely. Součástí toho je i požadavek, aby inženýři v budoucnu lépe uplatňovali na trhu své nápady, řešení a technologie jako cenné výhody, tj. inženýr se musí stát svým vlastním marketingovým expertem. Dr. Kolbmüller upozorňuje na to, že s přechodem od ekonomiky založené na toku látek k ekonomice založené na zdrojích přicházejí nové zákony, které jsou přijatelné z technického a environmentálního hlediska, jsou však zatím příliš drahé. Aby bylo možno odpovídajícím způsobem prosazovat technický rozvoj, jsou nutné subvenční programy, jejichž cílem je rychlejší dosažení hranice rentability v oblasti úpravy sekundárních surovin ve srovnání s odběrem primárních surovin za světové tržní ceny. Rámcový výzkumný program EU nevidí v současné době ve využití odpadů ještě prioritou. Pan Krahmer proto doporučuje podporovat rozumným využíváním strukturálních pobídkových prostředků také podniky, které se zabývají nutným výzkumem v oblasti životního prostředí. Do budoucnosti požaduje celkově vyšší subvence pro výzkum a lepší propojení témat výzkumu s výzkumnými zařízeními. Ministr Tillich vnáší do diskuze na téma efektivita energií další stěžejní bod. V této souvislosti jsou potřebná jednoduchá, pružná inženýrsko-technická řešení. Uvědomíme-li si, že „každý rok jsou miliardové částky přemísťovány ze Saska na sibiřská plynová a ropná pole“, a při jejich vynaložení tedy nedochází k adekvátní tvorbě hodnot, je třeba vsadit na větší konkurenci mezi dodavateli energií, na menší byrokracii veřejné správy při hodnocení výrobních a následných nákladů veřejných staveb a na zvýšenou nezávislost v důsledku snížení spotřeby energií a používání nových forem energie. To jsou nové okruhy úkolů pro inženýry – předpokladem je myslet ve stále komplexnějších souvislostech. Dr. Kolbmüller říká, že spektrum těchto souvislostí sahá od vývoje a používání alternativních a regenerativních forem energie přes potřebnou infrastrukturu (elektrárny, budovy, zařízení, komunikace, potrubí) až po vyšší efektivitu energií (kterou lze prokázat energetickým průkazem vypracovaným s ohledem na potřebu) a po úspory primární energie díky inovačním technickým řešením. K tomu je potřebná úzká spolupráce s vysokými školami s cílem co nejrychleji získat komerčně využitelné výsledky a vytvořit vazbu mladých inženýrů s nejlepším vzděláním na místní podniky.

Předpovídání nedostatek inženýrů, ke kterému dojde vlivem demografických změn, povede k nelibostné konkurenci o nejchytřejší hlavy. Pokud nenajdou adekvátní prostředí tady, zmizí v USA nebo v Asii. Tak je např. nutno dalším rozvojem Střediska pro výzkum biomasy v Lipsku posílit kompetenci a vedoucí postavení Saska ve výzkumu biomasy. Prof. Mönnig mimo to mluví o styčném tématu vzdělávání inženýrů. Požaduje komplexnější, a nikoliv selektivní promyšlení procesů a varuje před nebezpečím poklesu úrovně inženýrů, ke kterému může dojít i přechodem od titulu inženýra k titulu bakaláře nebo magistra. Panelová diskuze končila velmi emocionálně. K výzvě Dr. Kolbmüllera k solidaritě s rodinami, přáteli a kolegy lipských inženýrů unesených v Iráku se připojilo svým podpisem více než 400 účastníků. Tyto podpisy byly předány panu Peterovi Bienertovi, jednateli společnosti Cryotec Anlagebau GmbH z Bennewitz s prosbou, aby tím morálně podpořil především rodiny unesených inženýrů. Doufáme, že se naši kolegové, inženýři René Bräunlich a Thomas Nitzsche, vrátí ve zdraví do Saska.

Z materiálů Saské inženýrské komory přeložených Ing. Janou Zachovou připravil Ing. Svatopluk Zídek

Navázané kontakty komor příhraničních oblastí Ostravy a Katovic završeny dohodou

Oblastní kancelář Ostrava naší Komory a Slezská oblastní komora Katovice mají k sobě obzvláště blízko, a to nejen tím, že spolu sdílejí společnou část státní hranice, ale i tím, že obě patří k průmyslově nejvyspělejším regionům České i Polské republiky. V obou je soustředěn obdobný těžký průmysl, čemouhelné doly i velké hutě. Podobné jsou i jejich historické areály v nich. To odráží i stejné problémy, s nimiž se musí potýkat v období současných přeměn. Jen aplikace je v obou zemích trochu jiná. Mnohé podniky mění svou tvář i náplň svých podnikatelských aktivit. Dotek sociálních problémů s tím spojených se přenáší i do činnosti členů komor. To je znát zejména na dopravní infrastruktuře, rekonstrukcích i zcela nové výstavbě, často i na poddolovaném území. A to je také prostor pro činnost členů obou komor. Projektují, realizují, vedou a dozorují stavby. A také nesou odpovědnost za jejich tvář, konstrukční řešení, vhodnost použitých výrobků, jakost, stabilitu, užitné vlastnosti i bezpečnost. A to si také všichni uvědomují, obzvláště letos po známých chmurných událostech se stabilitou některých střeš v obou příhraničních regionech.

Zleva: Mgr. Inž. Stefan Wójcik, Wiceprezes krajowej Izby, Ing. Svatopluk Bijok, přednosta oblasti ČKAIT Ostrava, Mgr. Inž. Stefan Czarniecki, Przewodniczący SIOiB, Ing. Jindřich Pater, místopředseda ČKAIT

Kontakty mezi ČKAIT a PIIB byly již dříve, ale spíše jen na centrální úrovni. Obě oblasti si uvědomily, že potřeba příhraniční spolupráce je mnohem hlubší, než aby mohla být zastřešena jen shora. Je nutno se lépe poznat a vzájemně si porozumět. Nejvíce je to vidět na osobních kontaktech, při diskuzích o obdobných problémech, jejichž řešení by bylo možné a vhodné využít v práci a činnosti obou komor.

Lze pochválit iniciativu vedoucích představitelů obou oblastních komor Ostravy a Katovic, pana Svatopluka Bijoka na naší straně a pana Stefana Czarnieckiego na straně polské, že našli cestu k dohodě o vzájemné spolupráci a že ji také dne 23. 2. 2006 v Katovicích završili podpisem.

Podpisu dohody předcházelo slavnostní zasedání obou delegací. Na naší straně byli kromě přednosty OK Ing. Svatopluka Bijoka přítomni Jindřich Pater, místopředseda Komory, Ing. Josef Sláchal, člen Dozorčí rady Komory, Karel Pastuszek, člen výboru oblasti a za organizační výbor Jaroslava Jarcovjaková, tajemník OK.

Naše delegace zasedala společně s celou Radou Slezské oblastní komory inženýrů ve stavebnictví Katovice a s Komisí pro styk se zahraničím. Ze zástupců vyjmenujme alespoň pana Stefana Czarnieckiego, předsedu oblastní komory, Zbigniewa Dzierzewicze, předsedu kvalifikační komise, pana Tadeusze Miku, předsedu revizní komise, pana Krzysztofa Ciesinského, předsedu disciplinárního soudu, a Jerzyho Dzierzewicze, mluvčího za profesní odpovědnost. Zastoupeni byli i další členové dozorčích a kontrolních orgánů, Andrzej Grochowski, Krzysztof Kolonko, Henryk Nowak a pan Mokrosz.

Z rozhovorů s panem Stefanem Czarnieckým jsme se dozvěděli mnohé o vzniku a dosavadní činnosti polské komory. Oblastní komory, jichž je v Polsku shodně

jako vojvodství, tj. 16, mají na rozdíl od našich OK právní subjektivitu. Zajímavé byly informace o orgánech komory, o přijímání členů, jejich registraci, zkouškách, příspěvcích, způsobu pojištění apod. Obdrželi jsme celou řadu doprovodných materiálů, které po prostudování budou jistě inspirací pro další činnost a výměnu zkušeností. Letošní rok je v polské komoře rokem volebním jak pro oblasti, tak i celostátně.

Našly se i další společná témata a myšlenky, které mohou být dále rozvíjeny:

- vytvořit tlak z oblastí na centra k uzavření dohody o vzájemném uznávání autorizací obdobně, jako je tomu mezi ČR a SR, jako nadstandard právní úpravy podle evropských předpisů,
- organizovat setkání „Na hranici“ česko-polských příhraničních oblastí.

V závěru setkání oblastí byly vysloveny závěry s přesvědčením, že dohoda bude přínosem pro obě strany a vnese mnoho pozitivního do spolupráce komor.

Katovičtí přátelé s pověstnou srdečností připravili i další program. Ukázali nám něco ze současné výstavby Katovic a to, jak se starají v městě Zabře o technické památky.

Navštívili jsme nové rozsáhlé obchodní katovické Silesia City Center zahrnující obchodní část, multikino, zábavnou a rekreační část, gastronomickou část i parkovací plochu pro 1800 aut. Budova o délce 500 m a šíři 200 m je náročným stavebním dílem. Citlivě byla v areálu ponechána původní centrální budova strojovny zrušeného dolu i zakonzervovaná těžná věž. Na ní je umístěn dominantní znak tohoto obchodního centra Katovic.

Při přejezdu do sousedního města Zabře jsme projeli šestisetmetrovou estakádu vedenou v prostorové křivce bez velkého zásahu do okolní krajiny a bez ovlivnění výstavby středního traktu dálnice Krakov–Vroclav.

V Zabře jsme zhlédli významnou technickou památku vojvodství, donedávna ještě provozovaný uhelný důl Královna Luisa s překrásným parním strojem sloužícím původně k dopravě havířů a vytěženého uhlí z hloubky až 503 m. Tento parní stroj, který byl činný takřka 100 let, nám předvedl v činnosti strojník, který na něm pracoval desítky let. Důl se dostane do společně připravované třetí knihy technických památek Visegradské čtyřky.

Nelze opomenout příkladnou starostlivost hlavního organizátora setkání z polské strany, pana Dominika Adamczyka, neboť vše klaplo více než na jedničku. Vrátili jsme se s pocitem, že obě strany postavily dobrý základ pro spolupráci, jakou si lze jen přát.

Karel Pastuszek
člen výboru oblasti ČKAIT Ostrava

Ing. Jindřich Pater
místopředseda ČKAIT

Ing. Svatopluk Bijok
přednosta oblasti ČKAIT Ostrava

Právní prostředí a společný stavební trh Evropské unie

Krátce z Evropy

Švédsko se z důvodu celkové ekonomické recese od roku 2001 potýká se strukturálními problémy ve výstavbě a jen zvolna se vrací na úroveň před rokem 2000. Výsledkem je malá poptávka po nových stavbách z veřejných zdrojů, zejména v administrativní sféře. Sektor bydlení je v útlumu, poptávka po nových bytech je malá a u rekonstrukcí jde o velmi malý, i když nadějný vzestup (+2 %). Pouze nové malé soukromé domy jsou nyní na větším vzestupu. V sektoru infrastruktury, který je úzce spjat s ekonomickou situací země, se očekával v průběhu roku 2005 nárůst poptávky asi o +5 %, ale na skutečné dosažené výsledky je nutno ještě chvíli počkat.

O Bulharsku jako o jednom z kandidátů na přijetí do Evropské unie není téměř slyšet, zato Rumunsko je trvale uváděno ve zprávách o současné situaci ve výstavbě. Tyto zprávy negativně ovlivnil případ americké firmy Bechtel, která nedostala včas zaplacení za provedené práce a chtěla odejít ze země. Teprve návštěva prezidenta v USA tuto situaci poněkud napravila a rumunská vláda se s Bechteltem dohodla na přijatelném splácení svého dluhu. Evropská komise pak vydala souhlas k podpoře výstavby čtyř úseků silnice DN 6 za 62 mil. eur a šesti železničních mostů za 6,9 mil. eur. V roce 2006 bude dán do provozu úsek dálnice Bukurešť–Konstanc v délce 46 km a v roce 2006 bude také zahájeno financování úseku Panevropského koridoru IV na rumunském území. Budou pokračovat i práce na úseku dálnice Brašov–Bors (Bechtel se k pracím vrací).

Polsko není v současné době v dobré politické situaci, což ovlivňuje i další výstavbu v zemi. Zdálo se, že v roce 2005 bude dosaženo velmi dobrých přírůstků ve všech skupinách staveb, tento stav (někde až +8 %) však netrval dlouho a výhled zůstává zhruba na polovině očekávaných přírůstků, i když přicházejí investiční prostředky z evropských fondů. Varšava získává novou výškovou stavbu vysokou 192 m ve správní čtvrti na lucemburském pozemku. Projekt zahrnuje 45 podlaží velmi luxusních bytů, návrh provedl arch. Liebeskind (autor původního návrhu rekonstrukce po zřícených věžích World Trade Centra v New Yorku). Mezi městy Varšava a Vratislav se připravuje výstavba železniční rychlodráhy přes Kališ a Lodž za cca 4 mld. eur s dokončením v roce 2013. První úsek Vratislav–Kališ bude stát 1 mld. eur.

Dánský stavební sektor trpí dosud nedostatkem pracovníků a nemůže uspokojit požadavky, které by mohly být zdrojem dobrých výsledků v sektoru. Zdá se, že dánská vláda bude víc než dosud vyzývat zahraniční dělníky k příchodu do země a v první řadě se počítá s příchodem polských méně kvalifikovaných sil. Češi ani Slováci nemají o tento druh práce vůbec zájem a příliv jiných než evropských dělníků by mohl situaci v dánském stavebnictví i ve společnosti komplikovat. Trvalé řešení tohoto problému, který je problémem i v jiných evropských zemích, není v dohlednu.

Podle Tribune, Echos, Le Monde, Figaro 2005

Boloňská mezinárodní stavební výstava SAIE překonala v roce 2005 rekord v počtu návštěvníků o 8 %. Na výstavě byly předvedeny poslední technické novinky z oblasti stavebních výrobků, výstavby měst, z rozvoje betonu a jeho konstrukcí, úpravy vody, odvádění splašků, nových druhů komínů a celé škály zařízení pro snižování spotřeby energie v budovách. Příští SAIE se koná ve dnech 25.–29. října 2006 v Boloni.

Mezi největší stavební firmy v Evropě trvale patří francouzské firmy Vinci (obrat 13,3 mld. liber) a Bouygues (11,5 mld.), následované švédskou firmou Skanska (9,1 mld. liber). Uvedené firmy získaly své postavení v důsledku pozitivního investičního vývoje ve střední Evropě, kde mají všechny svá zastoupení. Zvýšení obrátu se pohybuje mezi 7–9 % v porovnání s rokem 2004. Čtvrtá je firma Hochtief (9,0 mld.), pátá španělská ACS (7,5 mld.). Pražská Skanska je na 80. místě (582 mil.), firma SSŽ na 121. místě (369 mil.), Metrostav na 123. místě (353 mil.), český Strabag na 133. místě (312 mil.) a ŽS Brno na 197. místě (170 mil. liber).

Podle Building, č. 1–4/2006

Rakouská skupina ASA se zabývá odpadovým hospodářstvím a úpravou vod. Má 2 330 zaměstnanců, její obrát v roce 2005 činil 184 mil. eur. Na 80 % aktivit má ASA v sousedních zemích, v České republice, v Polsku, Maďarsku, Rumunsku a na Slovensku.

Irský stavební boom pokračuje i v letech 2005–2006. Byla zahájena výstavba 77 000 nových bytů a zdá se, že tato nabídka nebude stačit. Zájemci o „první byt“ jsou nadále nejdynamičtější skupinou obyvatel. Ceny nemovitostí stoupají v rytmu 7 % ročně. Kromě toho bude Irsko do roku 2014 investovat 34,4 mld. eur do rozvoje železnic a silnic.

Slovinsko již několik let investuje do výstavby letišť. V Lublani byl celý areál zmodernizován, prodloužila se přistávací dráha, zlepšila se zařízení navigace a signalizace, postavila se nová hala pro zboží. Letiště v Mariboru se právě modernizuje, instaluje se účinné požární zařízení a nový systém navigace za 1,1 mil. eur. Vojenské letiště v Celje se rovněž vybaví novou dráhou, novými

sklady a kontrolní věži. Další investice ve výši 458 mil. eur půjdou do silniční a železniční sítě. 52 % silnic je ve špatném stavu.

Bukurešť má v plánu realizovat 35 velkých investičních akcí v infrastruktuře a vybavení města. Cílem je co nejvíce se přiblížit úrovni Prahy nebo Budapešti. Hlavní akce se provádějí v dopravním systému, na opravách ulic, ve výstavbě metra mezi letištěm a severním nádražím, ve výstavbě pasáže „Besarab“, v rozvodu pitné vody.

Nové letiště Ota se postaví asi 50 km od Lisabonu (Portugalsko) způsobem PPP, avšak s minimálním podílem veřejných financí. Náklady se odhadují na 3,1 mld. EUR, zahájení výstavby v roce 2007, otevření v roce 2017.

Podle Figaro, ME, Echos, Tribune, listopad 2005

Krátce ze světa

Mezinárodní stavební trh roste každoročně velmi dynamicky. Podle údajů USA dosahují mezinárodní nárůsty u 225 největších dodavatelů stavebních prací až 20 % a v současné době představují objem 167 mld. dolarů. Stále více se prozrazuje trend zvýšené poptávky vedle stavebních prací také po projektování, rozvojových studiích, finančních analýzách ve výstavbě a v řídicích činnostech. Evropské mezinárodně orientované stavební firmy se v této situaci velmi dobře uplatňují a vykazují obrát kolem 100 mld. dolarů. Ve světovém přehledu zdvojnásobilo sedm největších evropských firem svůj podíl na 57 mld. dolarů a 26 firem se umístilo v přehledu v první stovce. Objem stavebnictví na Středním východě se zvýšil za dva roky o celých 50 % na 25,5 mld. dolarů. V dalších regionech se nárůst pohybuje mezi 13–17 %, kromě Severní Ameriky, která stagnuje, a Jižní Ameriky se ztrátou okolo 10 %.

Světová banka vypisuje tendr za mnoho milionů liber na rekonstrukci indonéských oblastí, které byly nejvíce postiženy vlnami tsunami. Jedná se provincie Aceh a Nias, kde 550 000 uprchlíků před tsunami dosud žije ve stanech. Tendr zahrnuje výstavbu bytů, škol, nemocnic a dalších zařízení potřebných k běžnému životu.

Španělská firma Dragados získala v Iránu kontrakt na výstavbu zařízení na těžbu ropy a plynu za 950 mil. liber. Musí ovšem spolupracovat s místní firmou a s podmínkou, že budoucnost výstavby závisí na tom, že Iránu nebude podle rozhodnutí prezidenta Ahmadinežada bráněno v rozvíjení vlastního jaderného programu. Experti varují Španěly před nejistotou, která může při jejich angažovanosti v Iránu nastat.

Dubaj překonává všechny rekordy ve výstavbě. Po období výstavby rekordních mrakodrapů a nejluxusnějších hotelů přichází etapa rozvíjení země jako jednoho z hlavních finančních světových center. K tomu je plánován objem 7 mld. dolarů. Cílem je přilákat do Dubaje trvale finančníky a další trvalé obyvatele. Projekt centra zahrnuje 500 výškových budov na ploše 6 mil. m² (600 ha) v oblasti asi 11 km od hlavního města. Po dokončení by se mělo centrum stát hlavním finančním partnerem pro celou Asii. V nejbližších pěti letech se musí investovat do komunikací nejméně 500 mil. dolarů. Pouze 5 % obyvatel používá veřejnou dopravu, v roce 2020 by měl tento podíl vzrůst na 30 %. Řada expertů pokládá celý projekt za trvale udržitelný a neobává se kolapsu. Na výstavbě již nyní pracuje řada národností s různou kulturní i odbornou úrovní. Nejméně jsou placeni Indové, lépe Jordánci, ještě lépe Evropané z východních zemí. Nejvyšší platy mají Evropané ze západních zemí a především Američané. Plánovaná rychlost výstavby jednotlivých sekcí centra může vést ke složitým situacím, klienti mohou být zneklidnění, neboť se obávají prodloužení a předstírání Dubaje např. Čínou. Sousední emirát Abu Dhabi také začíná rozvíjet značnou investiční výstavbu.

Hlavními operátory na evropských letištích jsou nyní: britská BAA na letištích Heathrow, Stansted, Gatwick, australská Macquarie v Římě a Budapešti, částečně v Bristolu a v Kodani, společnost Fraport na letišti ve Frankfurtu a Frankfurtu-Hahn, firma Hochtief v Athénách a Hamburku. Nyní prý všechny láká středoevropský prostor, neboť se nejrýchleji rozvíjí.

Francouzská společnost St. Gobain, výrobce skla a skleněných výrobků, koupila britskou firmu British Plaster Board. Zaplacená částka je 5,8 mld. eur. K této akci musela získat souhlas Evropské komise. Tím se stala firma St. Gobain

největším výrobcem skleněných i sádrových výrobků, oken, přček a podhledů na světě. Její filiálka Isover zároveň dodává izolační výrobky (ze skelné vlny) a nyní bude vyrábět i kompletní příčkové prvky v kombinaci sádrokarton – skelná vlna – sádrokarton. Světový trh v této oblasti má obrát 10 mld. eur, Isover z toho bude mít nyní 5,4 mld. Očekává se jeho expanze do USA a Číny.

Francouzská společnost Lafarge, výrobce cementu, investuje v Číně, v Tonkinu, do cementárny, jež bude produkovat 1 mil. t cementu ročně. Investiční náklady na 1 t jsou 40 dolarů a proti nákladům v Evropě jsou poloviční.

Z Velké Británie

David Higgins, který řídil přípravu olympijských her v Sydney v roce 2000, byl jmenován výkonným ředitelem Olympic Delivery Authority pro OH 2012 v Londýně. Dosud byl hlavou organizace English Partnership, která má hlavní slovo v projednávání výstavby velkých investičních akcí ve Velké Británii. Higginsův první úkol bude ustavení dokonalého organizačního schématu přípravy výstavby a navázání úzkého partnerství se všemi zainteresovanými organizacemi. Úspěch může být zajištěn pouze promyšleným společným postupem.

Plán ministra Prescotta na postavení dalších 200 000 bytů v jihovýchodní oblasti Anglie do roku 2016 je odevšad podrobován tvrdé kritice. Odborníci z řad stavebních organizací tvrdí, že takový rozsah je možný uskutečnit zhruba do roku 2045. Vláda by musela zavést rozsáhlá opatření na podporu sociálního bydlení, v prioritách výstavby na již zainvestovaných pozemcích, zvýšit minimum počtu bytů na 1 ha na 40, upravit dávky a daně stavebním organizacím a sjednotit metody přípravy výstavby včetně projektů.

Úvahy o nákladech na vybudování olympijských sportovních a dalších zařízení zabírají mnoho stránek odborného tisku. Podle některých z nich nelze vzhledem k častým změnám cen vstupních faktorů do výstavby (materiály, výrobky, stroje, lidská práce) předem přesněji určit náklady. Příkladem nemožnosti stanovení přibližných nákladů je velký stadion, který má mít kapacitu 80 000 diváků, avšak musí obsahovat i možnost redukce tohoto počtu po hrách o 25 000. Zatím se uvažuje s náklady na stadion ve výši 275 mil. liber. Odborníci se prou také o výraz „předběžná cena“ v časové i kvalitativní rovině.

Největším soukromým investorem ve Velké Británii je letecká společnost BAA, která vydá do roku 2015 celkem 9,6 mld. liber na výstavbu letišť Heathrow, Gatwick a Stansted. Po dokončení terminálu T 5 na letišti Heathrow bude rekonstruován terminál T 2 a později T 3 pro přijímání letadel Airbus 380. Na zbývajících dvou letištích proběhnou úpravy pro splnění nových provozních požadavků.

Ve středu města Birmingham je v provozu továrna na úpravu kovových výrobků. Její přítomnost neumožňuje bytovou výstavbu v hygienickém okruhu 500 m. Soud zrušil rozhodnutí města o likvidaci továrny jako o nepřipustném zasahování do soukromého podnikání a vrátil věc k dalšímu projednání. Odpady z továrny obsahují přítom nebezpečné chemikálie. Podklady pro další rozhodnutí soudu musí být připraveny mnohem podrobněji a prokazatelněji.

Svaz jaderného průmyslu se dotázal Svazu stavebního průmyslu na schopnost britských stavebních organizací podílet se na programu výstavby nových pěti jaderných elektráren. Výstavba jedné jaderné elektrárny totiž váže zhruba 3 % celkové stavební kapacity země. Uvedená schopnost závisí nad dvou faktorech: zajistit dodávky zařízení elektráren a mít odborné pracovníky pro tuto výstavbu. Dosud je ve Velké Británii v oboru kovových konstrukcí nedostatek asi 1 000 dělníků ročně.

Na staveništích pro ministerstvo obrany byly zjištěny nedostatky v zaměstnávání „černých“ osob. Bylo zatčeno 12 dělníků – imigrantů, kteří všichni „ztratili“ jakékoli osobní doklady. Podmínky najímání jsou nyní šetřeny. Nesporně se jedná o pracovníky pobírající nižší mzdu, než je minimální, která je však pro ně přijatelná.

Poté, co byl elektrikářům a pracovníkům na kovových konstrukcích na letišti Heathrow přiznán bonus ve výši 1 libry/hod., požaduje přiznání stejného bonusu asi 300 dělníků jiných profesí (dlaždičci, betonáři). Těchto dělníků je však dostatek a stavební firma nemá důvod jim mzdu zvyšovat.

Index cen stavebních materiálů za posledních pět let vzrostl ze 100 v roce 2000 na 113,3 v roce 2004 a na 118,1 v roce 2005. Počátkem roku 2006 se očekává další růst tohoto indexu v důsledku zvýšení cen energií a surovin.

Pro sektor stavebnictví se předpokládá růst výroby v období 2006–2008 v jednotlivých skupinách staveb oproti roku 2005 takto:

Nová výstavba		2006	2007	2008
		%		
Bytové budovy	veřejné	+8	+6	+6
	soukromé	-1	+2	+2
Občanské budovy	veřejné	+1,3	+2,5	+2,6
Inženýrské stavby		+5,5	+6,9	+2,7
Průmyslové budovy		+5	0	+1
Obchodní budovy		+2,13	+4,2	+4,1
Stavební úpravy				
Bytové budovy	veřejné	+4	+5	+2
	soukromé	-1	+3	+3
Občanské budovy	veřejné	+2	+1	0
	soukromé	-4	+2	+4

Na výstavbě stadionu ve Wembley požaduje 500 elektrikářů zvýšení platů z nynějších 13,42 libry/hod. Současně nesouhlasí s požadavkem stavebních firem, aby pracovali až do dokončení stavby 74 hodin týdně (12 hodin denně). Firmy vyhrožují propouštěním.

Zajímavou statistiku platů různých profesí přinesl časopis Building. Známý fotbalista Beckham vydělá ročně 17 mil. liber, šéf firmy Barclay Matthew Barrat 2,8 mil. liber, developer Land Security Francis Salway 409 000 liber, předseda vlády Tony Blair 183 000 liber, elektrikář na stavbě Wembley 51 900 liber, průměrný plat ve Velké Británii je okolo 10 500 liber ročně.

V sousedství katedrály sv. Pavla bude postavena víceúčelová budova pro administrativu a obchod One New Change. Užitková plocha v 8 podlažích bude mít celkem 93 000 m². Návrh zpracuje architekt Jean Nouvel. Demolice existující stavby začne v létě 2006. Stavba má sloužit jako vzor pro výstavbu občanských budov v londýnské City.

Olympijská vesnice musí být z bezpečnostních důvodů postavena v předstihu 18 měsíců před zahájením her v roce 2012. Toto nařízení vyvolává již nyní řadu problémů s termíny. Řídící orgán organizace olympijských her se domnívá, že urychlení výstavby vesnice by napomohla volba montované technologie z prefabrikátů, vyráběných mimo staveniště. Britské firmy, které se účastní výstavby zařízení pro hry v Pekingu 2008, však mohou začít stavět v Londýně až po splnění čínského kontraktu.

Soud pro kauzy z oblasti technologie a stavebnictví, který působí ve Velké Británii, pozměňuje svou praxi. Navrhuje se, aby soudci působili v oblasti stavebnictví mohli být arbitry pro zúčastněné strany sporu, případně mohli uspořádat denní jednání s diskuzí, a urychlit tak řešení sporu. Náklady na tyto akce by nesly společně obě strany.

Nejvyšší budovou ve Velké Británii bude Beetham Tower v Manchesteru s dokončením v roce 2007. Výška 171 m, počet podlaží 47, budova bude zahrnovat hotel Hilton s 285 lůžky a 219 bytů nad ním.
Podle Building, č. 01, 02, 03, 04/2006

Na 900 dělníků pracujících na inženýrských stavbách v rámci výstavby Terminálu 5 londýnského letiště Heathrow požadovalo v třídní stávce zvýšení základní hodinové sazby. Zatímco jejich zaměstnavatel souhlasil se zvýšením o 80 pencí/hodinu, stávkující požadovali v souladu s dřívějším požadavkem elektrikářů a ocelářů zvýšení o celou jednu libru. Firma Laing O'Rourke, hlavní dodavatel stavebních prací, se dosud nevyjádřila.

Stížnost na nesrovnalosti v projektu velkého bytového souboru v Chelsea za 500 mil. liber, zahrnujícího 10 domů, z toho dva věžové, která byla předložena místopředsedovi vlády Prescottovi k rozhodnutí, byla zamítnuta. Projekt Lots Road Site bude dále pokračovat, neboť rozhodnutí je konečné.

Ministryně pro bytovou výstavbu Yvette Cooper nařídila, aby další případné změny a doplňky ve stavebním řádu, které se týkají bytové výstavby, byly vkládány do existujícího kodexu pro udržitelné bydlení (Code of Sustainable Homes).

Firma SKANSKA postaví v londýnské City výškovou stavbu Heron Tower za 500 mil. liber. Věž bude mít 47 podlaží a bude vysoká 203 m. Staveniště se nachází blízko liverpoolského nádraží. Velmi blízko odtud postaví firma Bovis Lend Lease za 200 mil. liber 36podlažní budovu Broadgate Tower, vysokou 201 m.

Stavby financované způsobem PFI (soukromá forma financování) byly podrobeny šetření o jakosti odevzdaných prací. Ze 105 šetřených staveb bylo hodnoceno známkou velmi dobrý 26 %, známkou dobrý 40 % a známkou dostatečný (ještě vyhovující) 30 %. Pouze 4 % staveb nevyhovělo. Záporně byly hodnoceny časté nesrovnalosti ve vztazích mezi soukromým a veřejným sektorem a pomalé odstraňování závad z kolaudačních řízení. Vládní poradní sbor proto konstatoval, že způsob PFI je méně pružný než jiné běžné způsoby financování.

Podíl ocelových konstrukcí na výstavbě nebytových vícepodlažních budov se zvýšil na 70 % i přes značné zvýšení cen oceli v roce 2005. Zjištěné údaje se týkají všech dvou- a vícepodlažních budov pro zdravotnictví, školství, kanceláře, obchod a odpočinek. Z ostatních materiálů činí podíl železobetonu 18 %, zděných konstrukcí 8 %, prefabrikovaných dílců 2,2 % a dřeva 2 %. O dodávky oceli pokračuje válka mezi britskou skupinou Arcelor, která odmítá dodávky od největšího světového výrobce oceli Mittal Steel a dává přednost jiným výrobcům.

Součástí přípravy na olympijské hry v Londýně 2012 se stává návrh na osvětlení obou břehů řeky Temže v centrální části města. Zda bude také osvětleno známé kolo London Eye, není jisté, neboť tato atrakce se potýká se zadlužením 175 mil. liber.

Stavební firma Bellway postavila 2 958 bytů za 6 měsíců v roce 2005 s průměrnou cenou jednoho bytu 168 000 liber, což je v přepočtu 8,4 mil. Kč za jeden byt. Velikost bytů se pohybuje od 85 do 130 m².

Architekt Foster vyhrál soutěž na rekonstrukci území v ruském St. Petěrburgu. Území o rozloze 7,6 ha se nachází uprostřed města, je protkáno kanály a zahrnuje množství historických budov z 18. století. Má se stát hlavním kulturním střediskem města. Rekonstrukce obsahuje mimo jiné také výstavbu otevřené arény, obklopené divadlem, konferenčními sály, galeriemi a restauracemi.

Ministerstvo financí potvrdilo, že bude revidován systém daní z pozemků tak, aby při výstavbě na pozemku byl brán zřetel na jeho cenu před a po výstavbě. Rozdíl ve zhodnocení bude základem pro výpočet daně. Získané prostředky budou přednostně použity na výstavbu potřebné infrastruktury, která je často poddimenzována. Odpůrci namítají, že v době nákupu pozemků pro výstavbu mají některé z nich zápornou hodnotu (např. území brownfield) a tato skutečnost ovlivňuje rozhodování o záměru stavět. Navrhují, aby se o každém případě rozhodovalo zvlášť na úrovni místních správních orgánů. O využití daní by se rozhodovalo převážně v místě nebo v regionu.

Podle Building, č. 05, 06, 07/2006

Velká Británie utratí v příštích pěti letech 30 mld. dolarů na výstavbu zařízení pro získávání vody a odvádění odpadních vod. Značná část prostředků půjde do výstavby závodů na úpravu splaškové vody. Investice budou rovnoměrně rozloženy do všech hrabství Anglie a Walesu.

Podle Engineering News Record, č. 1, 2, 3/2006

Krátce z Německa

Po dokončení na konci května 2006 bude mít Berlín největší nádraží v Evropě. Na místě bývalého Lehrter Bahnhof vznikla jako součást stavby velká, 321 m dlouhá skleněná hala za 3,5 mld. eur. Budova má pět podlaží, dvě pro rychlovlaky a regionální dopravu, tři jako obchodní galerie. Součástí stavby je tunel pod zahradou Tiergarten. Nádražím projde denně 300 000 cestujících.

Podle Building, č. 05, 06, 07/2006, Figaro pros. 2005

Privatizací německé železniční společnosti Deutsche Bahn by mohlo Německo získat až 14 mld. eur. Podmínkou privatizace je sloučení dopravních aktivit s celkovou gescí za železniční síť. Skupina okolo Hartmuta Mehdorna je připravena po vstupu na burzu jednat.

Největší německé stavební firmy ohlásily výši čistého zisku za prvních 9 měsíců roku 2005. Firma Hochtief dosáhla zisku 54,5 mil. eur, firma Bilfinger Berger zisku 23 mil. eur.

Již rok před zahájením mezinárodního stavebního veletrhu Bau 2007 v Mnichově je téměř celý areál objednaný účastnickými firmami. Jedná se o 2 000 vystavovatelů ze 40 zemí v 16 halách na ploše 180 000 m². V podstatě si plochu zadalo 90 % vystavovatelů z předchozího veletrhu. Hlavním tématem v roce 2007 bude stavění ve stávajícím stavebním fondu, to znamená uvedení technologií a technických novinek pro rekonstrukce a modernizace budov a pro energetické úspory v rekonstruovaných domech. Konání veletrhu bude zároveň příležitostí k uspořádání mnohých seminářů, konferencí a kolokvií.

Pro počátek roku 2006 se rýsují některé příznivější údaje pro výstavbu v porovnání se situací v roce 2005. Bylo vydáno o 10 % více stavebních povolení v sektoru rodinných domů a o 3,7 % více povolení v bytových domech. Na zásadní obrát ve výstavbě se však stále čeká.

Největším stavenišťem v Německu je od roku 2004 výstaviště ve Stuttgartu. Je umístěno v blízkosti letiště a jeho výstavba bude stát 860 mil. eur. Program výstavby zahrnuje sedm hal po 10 000 m², jednu dvaapůlkrát větší halu, kongresové středisko a přídavné budovy. Celkem bylo přemístěno 1,8 mil. m³ zeminy. Pro řízení výstavby byl použit nový RIB software, zjednodušující návrh i stavební proces, jenž je uplatňován u 74 % největších mezinárodních stavebních firem. Nad přilehlou dálnicí byl vybudován dvojitý patrový most s parkovištěm aut. K dokončení stavby dojde na jaře roku 2007 v souvislosti se zahájením mezinárodního veletrhu.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft, č. 1–2/2006

Podle šetření odpovědných míst vykázal příliv zahraničních pracovníků z nových zemí Evropské unie do Německa klesající trend. V Německu pracovalo v roce 2004 nejvíce Poláků (22 029), Slováků (2 429) a Maďarů (1 940), Čechů pouze 871 a Slovinců 239. Průměrný odliv zájemců o práci v Německu lze vyjádřit meziročně asi 18–30 % s výjimkou Poláků, kde počet zůstává na stejných číslech.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft, č. 12/2005

Průkazy o schopnosti firmy stavět

Mnoho zadávacích řízení na stavební zakázky v Německu končí udělením práce firmě, která je nejlevnější, a vůbec se nezkoumá, zda je schopna požadovanou práci kvalitně odvést. Stává se tak často u veřejných staveb, placených ze státního rozpočtu. Důsledky toho jsou dobře známy, práce nejsou kvalitní a odstranění závad stojí víc, než činí rozdíl mezi zaplacenou nižší cenou a vyšší cenou za podstatně vyšší kvalitu. Pro vyřešení tohoto problému se na počátku roku 2006 přikročilo k zavedení „předkvalifikačního průkazu“, přiznávaného firmám na základě pevně stanovených kritérií, že jsou schopny provést odborně a kvalitně práci, o kterou se ucházejí. Průkaz bude obecně platný a nebude vázán na konkrétní zakázku. Tato praxe je již úspěšně zavedena v některých zemích Evropské unie. Nově zavedená praxe nemůže odstranit všechny problémy spojené se zakázkami, avšak je prvním účinným krokem k omezení nekvalitních dodávek stavebních prací. Systém však musí být dále vyvíjen a prosazován do praxe, zejména pak u veřejných zakázek, které jsou hrazeny z peněz daňových poplatníků. Nekvalifikovanou práci a neseřízní dumpingové ceny se musí trvale potírat.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft, č. 12/2005, str. 1

Privatizace dálnic v Německu – polemika

Po několika letech podávání námětů na privatizaci německých dálnic přichází nyní doba pro dialog a zveřejnění polemických stanovisek k této ožehavé problematice. Stavební firmy požadují, aby se co nejdříve vyhodnotily zkušenosti, které mají některé země, kde je již alespoň částečná privatizace zavedena, a výsledky průzkumu byly zapracovány do koncepce, jež navrhne řešení. Bez přesvědčení veřejných činitelů a veřejnosti vůbec lze udělat jen málo. Doporučení H. Bodnera z Hlavního svazu stavebního

průmyslu požaduje pečlivou přípravu všech kritérií pro případné konečné rozhodnutí; upozorňuje na potřebu přebudovat celý organizační systém řízení dálniční sítě, navrhuje zapojit do dialogu banky, celý průmysl a obchod. Dva důležité faktory mohou situaci usnadnit: za prvé zkušenosti s kombinovaným financováním staveb z veřejných + soukromých prostředků (PPP) a zcela nový průkaz o schopnosti firem stavět (předkvalifikační průkaz), zejména u veřejných zakázek. Na druhé straně požadovaný prodej celé dálniční sítě v délce 13 000 km není za odhadovanou cenu 120 mld. eur reálný, neboť výnos z mýtného – při úvaze o mýtném 19,8 centů za 1 km (nákladní doprava), případně 1,9 centů za 1 km (osobní doprava) – by omezil prodejní částku pouze na 54 mld. eur. Hlavní svaz stavebního průmyslu spatřuje schůdnější cestu v rozdělení sítě na menší části a rozšíření praxe poskytování koncesí. Koncesionáři by zaplatili státu kolem 5 mld. eur. Francie jde cestou klasické koncese přes mýtné, Norsko neza- mýtné mýtné a stát platí soukromým provozovatelům jisté volné dispoziční náhrady. Norsko je však velmi bohatý stát. V současnosti se v Německu počítá s výstavbou pěti dálničních úseků s výběrem mýta za nákladní dopravu a podle návrhu Hlavního svazu by se měly vybrané peníze ponechat k dispozici společnosti, která bude mýto vybírat a financovat výstavbu dalších úseků. Ještě další návrhy jsou na pořadu v situaci, kdy se diskuze o nejvhodnějším modelu výstavby a provozování dálnic v Německu teprve rozbíhá.

Podle Baumarkt + Bauwirtschaft, č. 12/2005, str. 10

Novinky z Francie

Privatizace francouzských dálnic probíhala od července 2005 v řadě výběrových řízení, kdy stát nabízel jednotlivé úseky dálnic k převodu na soukromé subjekty. Po zhodnocení nabídek byly úseky rozděleny takto:

- dálnice na jihu Francie získala skupina Vinci,
- dálnice Paříž–Rýn–Phona získal tandem sestavený z firem Eiffage a australské Macquarie,
- dálnice na severu a západě Francie získalo konsorcium partnerů okolo španělské Abertis par Axa, Caisse de Depots et Consignations, CNP Assurances, Fonciere Financiere a Predica.

Za jednu akcii u první položky získal stát 51 eur, u druhé položky 61 a u třetí položky 58 eur. Celkem získal stát na této privatizaci 14,8 mld. eur. Vítězové podle provedených analýz a protokolu nabídli nejlepší podmínky.

Tisíc kilometrů železničního koridoru je předmětem velkého experimentu, který prochází Francií od Lucemburku po Perpignan na španělských hranicích. Předmětem experimentu je přeprava kamionů nočními vlaky v zájmu snížení environmentální zátěže francouzských dálnic. K provádění experimentu se přihlášily mimo jiné také soukromé firmy obsluhující dálnice z jižní části Francie a výrobce vagonů Modalohr z Alsaska. Ten vyrobí vagony pro vlaky s 20 vagony, které uvezou 40 vozů a budou cirkulovat každou noc na uvedené trati v obou směrech mezi 18. a 6. hodinou. Za vozidlo zaplatí dopravce 900 eur, což odpovídá zhruba ceně 850–1000 eur, které je nutno platit na silnici. Úpravy kolejí budou stát kolem 30 mil. eur a částku uhradí jak stát, tak i soukromé společnosti.

Největší světová stavební firma Vinci získala další kontrakt ve Vietnamu za 61 mil. eur na výstavbu televizního centra v Hanoji, které bude mít pětipodlažní budovu s 33 000 m² plochy a 15 studií. Jiný kontrakt za 27 mil. eur se týká tepelné elektrárny na jihu Vietnamu s výkonem 720 MW. Francouzská specializovaná firma Systra získala zakázku na dodávku 4. linky metra v chilském Santiagu. Tato linka je širokorozchodná a je zásobována elektrickou energií o napětí 750 voltů z třetí střední koleje. Obslouží 325 000 osob denně. Její délka je 32 km. Stavební firma Eiffage nyní zahrnuje 100 filiálék ve Francii a v Evropě a má 18 000 zaměstnanců. Ročně pracuje na 30 000 staveništích. Uvedené skutečnosti svědčí o značném úsilí francouzských firem pronikat při své činnosti do všech světadílů. Jsou přitom podporováni přímo vládou a vyslanci v jednotlivých zemích shromažďují trvale řadu údajů, které firmám mohou v jejich úsilí pomoci.

Ústřední laboratoř Ponts et Chaussées vyvinula nové zařízení, které umožní simulovat zemětřesení na základových a inženýrských konstrukcích. Zařízení pracuje na bázi centrifugy a simuluje chování hmoty základů až do 200 000 t a v délce 80 m. Získané údaje slouží k řešení stability přehrad, k odolnosti základů na pilotách, ke stanovení výchylek při zemětřesení a k poznatkům o chování základů na půdách získaných z moře.

Antivibrační závěsy pro kabinu obsluhy stavebních strojů byly vyvinuty v laboratoru pro výzkum mechanismů v Paříži. Závěsy mají nahradit známé „silentbloky“, které nezachycují veškeré vlivy vibrací a přispívají k únavě osádek strojů. Závěsy snižují účinky těchto vlivů o 50 %.

Podle Travaux č. 826

Stavební výroba ve Francii vzrostla v roce 2005 o 4 %, z toho se prostavělo péčí místních orgánů 44 %, soukromý sektor se podílel 35 %, veřejné stavby činily 16 %. Pro rok 2006 se očekává vzrůst stavební výroby o další +3 %.

Francouzská firma Bouygues získala ve Velké Británii kontrakt na veřejné osvětlení v hodnotě 54 mil. eur metodou PFI Private Finance Initiative s provozováním na dobu 25 let.

Francouzský výrobce stavebních materiálů firma Lafarge postaví v USA nový závod na výrobky ze sádky a v Číně novou cementárnu v provincii Sečuan v jihozápadní oblasti Číny. Tím dosáhne účast Lafarge na světové výrobě cementu výše 21 mil. t.

Syndikát francouzských dodavatelů inženýrských prací vypisuje každé dva roky soutěž o „Cenu inovace“, určenou k posílení kvality a výkonnosti stavebních dodavatelů inženýrských prací. Inovace se týkají technických a technologických opatření v provádění výstavby a jejich dopadů na ekologii a energie. Vyhodnocení letošního ročníku bude provedeno na jaře 2007.

Podle Travaux 825, *International Construction* 12/05-44-10, *Civil Engineering* 11/05-75-11

Nově zřízená lávka pro pěší přes řeku Seinu v Paříži spojuje známý park Bercy s velkou Národní knihovnou, pojmenovanou po prezidentu Mitterandovi. Celková délka lávky je 300 m, střední pole má 190 m, konstrukce má dva pilíře v řece, do středu z obou stran jsou provedeny konzoly, do nichž je vložen střední prvek o délce 106 m. Hmotnost lávky je 550 t.

Problematika zemních prací

Francouzský odborný časopis Travaux č. 825 je věnován problematice zemních prací. Ačkoli se zdají být technologicky jednoduché, zahrnují zemní práce mnoho faktorů, které ovlivňují kvalitu i další parametry staveb. Mají úzkou návaznost na provedené geotechnické průzkumy a jejich výsledky, na výsledky přípravných metod mechaniky zemin (sondy, vrty), do opatření pronikají vnější klimatické a místní vlivy, pro ekonomické provádění zemních prací je rozhodující volba vhodných a efektivních strojů a inovačních metod, v poslední době také stále se zvyšující požadavky na ochranu životního prostředí a trvalou udržitelnost staveb – inženýrských děl. S tím jsou spojena opatření v materiálové oblasti, uplatnění vhodných hmot, možné využití recyklovaných materiálů a v široké míře jsou stále více zohledňovány zkušenosti z jiných progresivních zemí. Oblast zemních prací je tedy komplexním technologickým a technickým souborem. V jednotlivých článcích časopisu jsou uváděny podrobné popisy zemních prací v rámci velkých investičních akcí, zejména pak liniových staveb, u nichž nejvíce vyniká nezbytnost hluboké znalosti know-how a dokonalá koordinace všech etap výstavby od studií přes dokumentaci stavby až po bezchybné provádění stavby propojením mnoha faktorů, materiálů, činností pracovníků řady profesí, stavebních strojů a zařízení v časovém fázování, návaznosti i kvalitě provedení. V celém procesu výstavby je důležitá spolupráce s místními orgány, s partnery ovlivňujícími rozhodování o trase liniové stavby, o dopravních systémech, skládkách, o sociálních problémech výstavby a o dopadech na životní prostředí, o ochraně krajiny a o případných historických (archeologických) překážkách. Součástí takové spolupráce je trvalý dialog, který ovšem nesmí přecházet v trvalé otevírání obnovených, již dříve uzavřených a závazných ujednání. Ve Francii se všichni vyjadřují v první fázi přípravy stavby ke všem otázkám, které by mohly postupně vyvolávat spor, avšak po konečném projednání a podpisu za předpokladu postupu podle smlouvy a dohodnutých opatření se již nelze vracet na počátek. Stavba musí pokračovat ve stanoveném rytmu, do systému vstupují noví partneři, např. koncesionáři nebo příští uživatelé, nově zvolení zástupci v místních a regionálních orgánech atd. Prováděcí podnik je přísně podroben vlastním ekonomickým zájmům a každé všemí partnery schválené změny v návrhu nebo v názorech kohokoli bývají kompenzovány zvýšením smluvní ceny a změnou termínů. Rozjetý vlak zemních prací nelze zastavit jinak než za značných finančních ztrát na straně veřejného nebo soukromého investora.

Travaux, č. 825

Z činnosti zahraničních inženýrských komor a nevládních organizací ve výstavbě

Z německých inženýrských komor

V nové německé vládě zasedají také dva odborníci, od kterých si konzultační inženýři slibují, že budou mít větší porozumění pro jejich problémy. Jedná se o Edmunda Stoibera na ministerstvu hospodářství, který byl kancléřem bavorské vlády a častým diskutérem bavorské inženýrské komory; druhým je Wolfgang Tiefensee, inženýr elektroniky a informatiky, pověřený vedením rezortu pro výstavbu, bydlení a dopravu. Spolková inženýrská komora věří, že s nimi najde společnou, zejména odborně-politickou řeč.

Stavební a zkušební inženýři poukazují na nešvar, který se v poslední době vzmáhá po celém území státu. Jedná se o nedostatečnou kontrolu kvality nových staveb, vykazující za posledních pět let nárůst o více než 10 %. Jednou z příčin nekvalitního provádění staveb je také enormní tlak stavebníků na co nejnižší ceny staveb a současný stav by spíše vyžadoval menší volnost na trhu a větší regulaci a státní dozor. Na německý model kontroly „čtyř očí“ již navázaly některé evropské země, které mají dnes více úspěchů než Němci. Skutečnost, že počet závad na německých stavbách je stále ještě podstatně menší než jinde, by neměl uklídat odpovědné orgány, aby nebraly ohled na to, že kvalita staveb klesá a že je třeba přehodnotit zaběhlé systémy v praxi.

Inženýrská komora v Hesensku zavádí od podzimu roku 2005 veřejné ohlašování svého přednáškového programu „Z praxe – pro praxi“. Ve spolupráci s vysokou školou v Darmstadtu pořádá každý týden jednodenní kurzy týkající se aktuálních problémů stavebnictví, spojené s diskuzí s předními odborníky. V kurzech se probírají témata, která mohou zajímat i studenty, neboť nejsou obsahem vysokoškolských osnov.

Inženýrská komora Berlín slaví dvacáté jubileum své činnosti. Vznikla v roce 1985 jako odborná organizace západoberlínských inženýrů a po spojení obou německých států se stala střediskem setkávání odborníků ze starých i nových spolkových zemí. Komora má 3 000 členů a je jednou z největších. Její váha a doporučení jsou při výstavbě Berlína znát a po etapě výstavby v části města nyní přenášejí pozornost na zlepšení bydlení a jeho atraktivnost, na přestavbu letiště Schönefeld a Humboldtovo středisko. Přitom se ovšem řeší i běžné problémy, otázky honorování inženýrů, jejich zastoupení ve veřejných sektorech, spolupráce s architekty a dalšími účastníky výstavby atd.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt, č. 11/2005

Svaz nezávislých konzultačních inženýrů opět požaduje, aby se spolková vláda snažila zprivatizovat co největší část dálniční sítě. Výdaje na udržování a novou výstavbu dálnic jsou pro státní pokladnu již neúnosné a situace vyžaduje vstup soukromého kapitálu, který by tyto nezbytné činnosti finančně zajistil. Dosud se na dálnicích nevybírá mýtné z provozu osobních vozidel, avšak jde pouze o časový posun a soukromý investor by mohl tímto způsobem získávat vložené prostředky postupně zpět.

Funkce koordinátora zdraví a bezpečnosti práce na staveništi je povinná pro všechny stavby v Německu. To přináší stavebním firmám značné problémy v záručním riziku. Existuje však již soudní rozhodnutí o tom, že povinnost koordinovat opatření v oblasti zdraví a bezpečnosti práce se vztahuje na všechny subjekty spojené se stavbou, a nikoli pouze na generálního dodavatele.

Německé inženýrské komory slaví letos výročí svého založení. Jednou z nich je inženýrská komora v nejmenší spolkové zemi – Sársku –, která má letos jubileum 30 let své činnosti. Pro svou malou členskou základnu je také ze všech nejchudší. Není divu, že v jejím čele stojí v podstatě po celou dobu jeden předsesta, W. Schmeier, který občas podporuje činnost komory z vlastních prostředků. Inženýrská komora v Porýní – Falci – oslavuje 25 let od svého vzniku. Při té příležitosti se komora aktivně podílela na pořádání konference „Energie – zdroj života“ s celostátním dosahem. Oslav se účastnili zástupci zemské vlády a také prezident Spolkové inženýrské komory Dr. Ing. Karl Schwin.

Stoupá zájem o kvalifikované projektanty v rámci celého německého národního hospodářství. Nejvíce jich potřebuje strojírenství a elektrotechnické obory,

je však také požadavek na nových 2 151 míst stavebních inženýrů a architektů. Inženýrské komory sledují tento vývoj velmi bedlivě s nadějí, že se jedná o první známky růstu investiční výstavby v Německu a o příznivý výhled do roku 2006 a dále.

V říjnu 2005 se uskutečnilo podzimní zasedání Spolkové inženýrské komory, na kterém byly projednány významné záležitosti života stavebních komor v Německu. Jedním z témat byla stále se vracějící otázka honorování odborných prací na poli poradenství, projektování a posuzování. Stále platí problém, že se platné předpisy o honorování (HOAI) vykládají různě a různé jsou pak také výše honorářů za stejnou práci. Pro příští jednání připraví pověřená skupina podklady, které by byly vodítkem pro zpracování koncepčního návrhu na úpravy HOAI a jeho předložení kompetentním orgánům. Dále se projednávala situace okolo plnění ustanovení platného zákona o úsporách energie (EnEV) a stavu jeho problematiky v roce 2006. Zdůraznila se také významná role konzultačních inženýrů, kteří na poli energetických opatření pracují nezávisle na všech partnerech výstavby. Výsledky jejich činnosti, spojené s vydáváním energetických průkazů, výrazně kladně ovlivňují snahy o snižování energetické náročnosti nových i stávajících budov. Jednání konstatovalo, že se stále zmenšují počty inženýrů ve Spolkovém sněmu, a tím se zhoršují podmínky pro prosazování oprávněných požadavků inženýrů v nových zákonech a příslušných předpisech. Dobrý ohlas na veřejnosti mělo vypsání soutěže na nejlepší projekt a provedení mostu v Německu. Shromáždilo se 70 návrhů na udělení cen, rovnoměrně pro lávky a cyklistické můstky a pro velké silniční nebo železniční stavby. Stejně dobře byla přijata ročenka „Inženýrské stavební umění“. Na druhé straně utrpěla fiasko celostátní podporovaná akce „Kultura stavení“, která nedosáhla potřebné podpory centra a byla „brutálně“ pozastavena.

Podle Deutsches Ingenieur Blatt, č. 12/2005

Inženýrství ve Francii – nové poslání a úkoly

Dosavadní činnost v rámci stavebního inženýrství má převážně technický charakter, o čemž svědčí také zaměření inženýrských vysokých škol. Výchova nových inženýrů se nese převážně ve znamení přípravy na řešení technických problémů stavební výroby. Rozdělení práce při návrhu stavby ukazuje, že v podmínkách současné výstavby je hlavním partnerem investora architekt, který zpracovává projektové řešení investiční akce. Inženýrské činnosti jsou v tomto návrhu jaksi doplňující a vstupují do návrhu až ve fázi, která se zabývá již přípravou výroby (stavebního procesu). Zejména v počáteční fázi práce na návrhu, která je však z hlediska koncepce zajištění investiční akce nejdůležitější, je nepřítomnost inženýra chybou. Tuto skutečnost má napravit nové pojetí inženýrských činností (inženýrství), které se musí podílet na celém procesu přípravy, provádění, a dokonce i provozování stavby, tedy během celé životnosti stavby. Ukazuje se, že inženýrství je oborem s velmi širokým dosahem a zasahuje vedle oblastí technických také do řady otázek ekonomických, sociálních a environmentálních. V současné etapě rozvoje společnosti je inženýrství stále silněji konfrontováno s novými skutečnostmi reálného světa:

- se vztahem k trvalé udržitelnosti kvality života lidstva,
- s komplexním pojetím a rozšiřováním všech požadavků na výkonnost, technologii a metodologii činností,
- se zvyšujícími se závaznými požadavky na kvalitu v rámci vyššího nadnárodního rámce, v němž se společnost pohybuje,
- s prostředím vyšší mezinárodní konkurence.

V zásadě působí inženýrství postupně stále více ve všech čtyřech velkých oblastech duševních činností, které formují faktory rozvoje společnosti, a tudíž i výstavby:

- 1) Tvorba: navrhovat, formulovat a provést příslušné stavební dílo.
- 2) Předvídavost: dlouhodobě správně stanovit funkce a dopady stavebního díla na okolí na základě správně formulované fáze tvorby.
- 3) Inovace: nacházet vždy řešení odpovídající potřebám rozvoje společnosti, oboru a aktuálního směřování světa.
- 4) Otevření se vnějšku: integrovat se do vyšších územních, politických a hospodářských celků a vlastním duševním přínosem přispět ke společnému prospěchu také v mezinárodním rámci.

Uvedené oblasti činností lze podrobněji rozvést takto:

Ad 1) Tvorba

Znamená brát v úvahu celý komplex otázek spojených s daným úkolem. Základním požadavkem je být od počátku členem týmu, který bude formulovat

koncepci řešení úkolu, studovat a zpracovávat předběžné studie proveditelnosti a optimalizovat postupy provádění v termínech funkčnosti, vlastností a kvality, avšak také se zahrnutím možných překážek v souladu s kategorií díla a ekonomikou i ekologií řešení. Nepochybně bude starostí inženýra správně odhadovat termíny všech etap výstavby a z nich odvozené i finanční důsledky. Součástí obvyklého rozsahu prováděných studií musí být také schopnost tvorby různých rovnocenných variant jako synergický podklad pro jednání s partnery a pro stanovení optimální odpovědi na dané základní zadání návrhu stavby. Všechny etapami navrhování se prolíná jako hlavní cíl zlepšení kvality. Inženýrství k tomu přispívá velkou měrou zohledňováním násobných parametrů z hlediska globálního přístupu i trvanlivosti. Z nich je třeba uvést na významném místě vztah k okolí. Architektonické řešení projektu je důležité, avšak zároveň se musí zohlednit i rizika spojená se stavenišťem (hlukové zatížení, zamoření), s výběrem materiálů a koncepcí technických instalací, což předjímá budoucí směry rozvoje (rozvádění médií, získávání energie, řešení tepelnětechnických, protipožárních a bezpečnostních otázek, snižování rizik vyplývajících z vnějších vlivů – teplota, seismická, záplavy). Uvedený výčet je pouze výběrový a existuje celá řada dalších faktorů, kde je přítomnost inženýra již od počátku návrhu v zájmu příštího optimálního provozu dokončeného stavebního díla nezbytná. Mezi ně patří i co možná nejpřesnější stanovení ceny realizované stavby jak v investičních, tak provozních nákladech po celou dobu jejího užívání. Přítomnost specialistů ve všech uvedených odbornostech je nutná, avšak inženýr odpovědný za inženýrskou přípravu celého díla musí mít široké vědomosti o všech těchto odbornostech a musí být schopen koordinovat práci specialistů. Jeho zkušenosti budou také velmi důležité při projednávání termínů výstavby. Řízení napříč profesemi vyžaduje trvalý přísun informací všeho druhu, schopnost technické, lépe řečeno inženýrské syntézy, ovládnutí umění jednat, schopnost reagence na vzniklé modifikace zadání a výskyt možných překážek.

Ad 2) Předvídavost

Je spojena s dlouhodobým správným funkčním chodem dokončené stavby a globálním odhadem dopadu stavby na životní prostředí při respektování současného (výchozího) stavu akce a jeho podmínek. Předvídat znamená také být připraven na řešení možných rizik a změn, které vždy v určité kvantitě nastanou. Mohou to být např. finanční problémy, environmentální otázky, základy v organizaci práce, v subdodavatelském systému, v neplnění předpisů, ve špatné vnitřní i vnější komunikaci mezi partnery a vnějškem. U rizik se pak musí uplatnit obecně daný systém identifikace rizika, znalost jeho analýzy s dobrým odhadem důsledků, schopnost aktivního řešení důsledků projevu rizika. Na základě zkušeností z velkých staveb se doporučuje vypracovat plán řešení nejvíce pravděpodobných rizik. Uplatnění inženýrství v otázkách kvality nelze nahradit jinak nebo je opomenout. Francouzské předpisy jsou z velké části založeny na normě ISO 9000 a také ISO 14001 o systému managementu environmentálních problémů. Obě tyto oblasti jsou doménou inženýrství právě tak jako plnění požadavků na stavění takových děl, která budou optimální z hlediska trvalé uživatelské kvality, tj. udržitelné, zdravé, bezpečné a komfortní podle potřeb uživatelů, s málo nákladným způsobem údržby a oprav během jejich životnosti. Inženýr, chápáný jako vedoucí prvek stavebního procesu, může a měl by zasahovat také do procesu výroby stavby, do minimalizace záboru půdy a skládek, do energetického hospodářství během výstavby, do dopadů na okolí, avšak také do plánů na likvidaci stavby, která dožila, a v tomto kontextu je spojovacím článkem mezi stavebníkem/investorem výstavby podle stavebního záměru, budoucím uživatelem a dodavatelem, odpovědným za provedení tohoto záměru na staveništi. Zejména významné stavby se dotknou různým způsobem nejbližšího i vzdálenějšího obývaného prostoru, což vede často ke střetům ve věci narušení životního prostředí. Projednat potřebné dohody s místní nebo regionální správou, se zástupci obyvatelstva a dotčených organizací je jedním z důležitých úkolů inženýra, pokud má k dispozici komplexní a kvalitní podklady pro takové projednání a je schopen mnoho věcí svým partnerům vysvětlit. Jeho činnost musí být podporou pro stavebníka, který na jeho aktivitu a schopnosti spoléhá. Tato činnost zasahuje do sociální sféry a je stejně významná, ne-li významnější než jiné inženýrské technické nebo technologické činnosti.

Ad 3) Inovace

Jsou faktorem, který může výrazně ovlivnit výsledky práce. Inženýrství je sektorem s trvalým rozvojem, který se nepřetržitě valorizuje novými poznatky, jejich přenášením do praxe a vyhodnocováním výsledků tohoto konání. Inženýr-

ství vstřebává tyto nové poznatky z mnoha strojírenských a jiných výrobních i nevýrobních oborů, provádí jejich analýzu a vybírá optimální řady novinek pro jejich uplatnění ve stavbách. Prováděné analýzy jsou komplexní, zahrnují technická, technologická a kvalitativní hlediska, avšak také otázky cenové, ekonomické, servisní a smluvní, v mnoha případech také exportní nebo importní. To všechno lze zahrnout pod pojem „rozvojová kompetence a její řízení“, jenž je ve Spojených státech amerických znám jako „Knowledge Management“. Informace o existujících novinkách v celé škále rozvoje dávají inženýrovi v jednání s ostatními partnery výstavby nezastupitelnou vedoucí roli při přípravě výstavby. Výrazný pokrok v rozvoji informačních technologií změnil hluboce metody práce stavebních inženýrů řídicích stavební procesy a také všechny související koncepční faktory – diagnostiku, zkušebnictví a projektové práce na dokumentaci pro provedení stavby. Ovlivnil tím také styk se stavebníky, investory a celým pracovním týmem. Simulační postupy při velkých realizacích umožnily integrované pojetí práce, pomohly zohlednit hlediska trvalého rozvoje a environmentální dopady. Snížilo se riziko rozdílných stanovisek jednotlivých účastníků výstavby. Pomocí dat z internetu se zkvalitnila ekonomická a cenová část stavby. V oblasti řízení vlastního procesu se pomocí informačních technologií podstatně zlepšila rytmizace prací a koordinace mezi všemi dodavateli. Výpočetní technika dovolila zahrnout do řídicích opatření množství detailů, které dále pomohly zvýšit kvalitu prací a zkrátit lhůty výstavby jako důležitý ekonomický prvek.

Ad 4) Otevření se vnějšku

Francouzské firmy mají s exportem svých činností značné zkušenosti a inženýrství v nich hrálo významnou roli. Výraz *savoir-fair*, anglicky *know-how*, byl celosvětově uplatňován na všech stavbách, kde se vyskytovaly francouzské firmy. Přesto se v materiálu připomíná, že i v této oblasti musí francouzská strana dále zlepšovat svou pozici vzhledem ke stále se zesilující konkurenci na stavebním trhu. Evropské směrnice, které jsou buď platné, nebo v přípravě, nabádají nepolevit v trvalém inovačním a dalším rozvoji stavební činnosti. Jakkoli se Francie uplatnila po celém světě, v Evropě pro ni po rozšíření Evropské unie nastává další tvrdá práce, směřující k harmonizaci výrobní a výrobové základny na podkladě vydaných závazných předpisů. V konkurenci dalších vyspělých zemí musí v nabídkových řízeních francouzské firmy nabízet výhodná a vítězná řešení. Mají výhodu ve zkušenostech s týmovou prací architektů, inženýrů a ekonomů, znají metody řešení komplexních úkolů v celém řetězci přípravy a provedení staveb. Jednou z výzev blízké budoucnosti bude dokonale zvládnutý model financování investic PPP (Public-Private Partnership), již déle uplatňovaný ve Velké Británii, avšak teprve ve Francii nalézající svou polohu v investičních plánech. Je však třeba konstatovat, že francouzští inženýři mají pro konkurenční boj v Evropě své trumfy. Patří mezi ně zvyšující se podíl úspěšných realizací v zemích Evropské unie – Portugalsko, Španělsko, Itálie, přítomnost firem v zemích střední a východní Evropy – Bouygues, Vinci, Colas a další, partnerství s řadou firem v nových členských zemích – v Česku např. s firmou Stavby silnic a železnic, velké zkušenosti s investicemi místního nebo regionálního charakteru, jejichž koncepci lze s úspěchem exportovat do zemí s demokratickými principy vlády a rozdělením dotací ze státního rozpočtu. Na závěr se připomíná, že hlavním rozdílem mezi minulostí a budoucností inženýrství je týmová práce, a nikoli činnost osamělých jedinců.

Souhrn též z časopisu Ingénierie, č. 67, září 2005, vydávaného Fédération des Professionnels de l'Ingénierie – Francie

Začlenění Americké společnosti stavebních inženýrů (ASCE) do globálního světového systému a její úkoly v něm

Americká společnost stavebních inženýrů (American Society of Civil Engineers – ASCE) je součástí Americké asociace inženýrských společností (American Association of Engineering Societies – AAES). Tato asociace je představitelem Spojených států ve Světové federaci inženýrských organizací (World Federation of Engineering Organisations – WFEO). AAES působí ve všech oblastech týkajících se inženýrských činností včetně vědecké a výchovné činnosti a ve svém globálním poslání má podporu všech aktivit pro rozvoj stavebnictví a výstavby v rámci organizace UNESCO (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization). Prezident ASCE je členem AAES s aktivním přístupem k úkolům, které má ASCE zabezpečovat. ASCE pak také působí v dalších třech regionálních seskupeních inženýrských organizací, v UPADI – panamerické inženýrské unii, v NAACE – inženýrské alianci pro Severní Ameriku a v ACECC – koordinační radě pro asijské inženýrské organizace. ASCE v uvedených regionálních seskupeních zaujímá vůdčí roli a zejmé-

na v oblasti poradenství je hlavním partnerem všem, účastní se organizace odborných konferencí, sjezdů a setkání, např. v Brazílii, Mexiku, Kanadě, Jižní Koreji a Tchaj-wanu (plán na rok 2007). V rámci UNESCO se ASCE zapojila v zastoupení Spojených států do iniciativy „Za lepší svět“ – Better World Initiative. Veškeré zaměření činnosti ASCE směřuje k řešení globálních světových problémů výstavby. Tuto roli posílí také na chystané konferenci ASCE v roce 2007 v Los Angeles.

Podle časopisu ASCE News, č. 30, sv. 9, září 2005, str. 6

Boj proti korupci ve výstavbě také v USA

V řadě vyspělých zemí jsou již po dlouhou dobu v platnosti protikorupční zákony, působící v rozsahu celého národního hospodářství. Individuální přístup ke všem legálně povoleným aktivitám však ještě neznamená, že se všichni účastníci budou chovat v souladu s usneseními zákonů i jiných předpisů. Malé procento osob bude vždy hledat cesty, jak si zvýhodnit pozici na hospodářském trhu. V některých zemích dosahuje počet takových osob až 20 % z celku. Odhaduje se, že škody vyplývající z korupčního jednání dosahují na světě 390 mld. dolarů ročně. Stavebnictví je jedním z odvětví, které je značně citlivé na podmínky, které mohou ke korupčnímu jednání vést. Je tomu tak proto, že velká část zakázek se získává soutěžním způsobem, v němž může hrát velkou roli různost výkladu základních pravidel a snadnost jejich obcházení „neviditelnou“ cestou, to jest postranním vyjednáváním, poskytováním partnerských výhod, které přímo se zadávacím řízením zakázky nesouvisí atd. Světové tažení proti korupci bylo vyjádřeno řadou dokumentů, které mapují situaci v korupci a přinášejí opatření na její potírání. Světová banka vydala seznam zemí s nejvyšším podílem korupčních afér a uložila řadu sankcí, organizace Transparency International vyvinula soubor obchodních zásad a přehled o jejich porušování (Corruption Perceptions Index) a vyhodnotila jejich působnost v 146 zemích světa. Mezinárodní federace konzultačních inženýrů FIDIC (Fédération Internationale des Ingénieurs – Conseils – anglicky International Federation of Consulting Engineers) vydala svůj Integrity Management System, zabývající se podrobně také otázkami korupce, Světové ekonomické fórum – World Economic Forum má soubor Partnering Against Corruption Initiative. Ve Spojených státech zesílil boj proti korupci již před řadou let, avšak důsledné naplňování všech právních předpisů na boj proti korupci přináší až současné období. Na popud Výboru pro stanovení globálních zásad profesního chování (Task Committee on Global Principles for Professional Conduct) byl v roce 2004 zpracován návrh na etický kodex, v jehož rámci je pod 6. odstavcem uveden soubor zásad profesního chování ve vztahu ke korupci. Tento návrh zahrnuje následující požadavky:

- Inženýři budou dodržovat zásady integrity, cti a slušného chování po celou dobu výkonu své profese a podporovat neefektivnější použití finančních zdrojů cestou čestného a nestranného způsobu jednání a vytváření důvěry vůči veřejnosti, zaměstnavateli, společnosti a klientům.
- Inženýři budou úzkostlivě dbát na správné zacházení s finančními prostředky určenými pro projekty, na jejichž zpracování se podílejí.
- Inženýři přijmou zásadu nulové tolerance vůči všem jevům souvisejícím s korupcí, úplatky a defraudací v jakékoli formě, jak v projektové, tak i v prováděcí fázi stavby, na níž se pracovníci podílejí.
- Inženýři budou zvlášť bdělí při svém působení v zemích, v nichž se vyplácením neoprávněných plateb nebo úplatků stalo běžnou součástí praktik provádění výstavby.
- Inženýři musí do všech smluvních dokumentů zahrnout potvrzení o nulové toleranci vůči korupci, úplatkům, defraudacím a vydírání po celou dobu přípravy a realizace stavby.
- Inženýři musí usilovat o úplnou transparentnost při jednání se zprostředkovateli jakékoli činnosti ve fázi navrhování a provádění stavby uváděním všech potřebných údajů o účelu a podrobnostech jejich činnosti s uváděním jmen, adres, stupně vzdělání a rozsahu pověření a výše platů za uvedené služby.
- Inženýři jsou povinni dodržovat také ustanovení stanov Americké společnosti stavebních inženýrů (ASCE) a podávat zprávy o jakémkoli porušení zásad tohoto etického kodexu.

Uvedený text návrhu kodexu bude Task Committee projednávat v průběhu roku 2006 s akademickou odbornou veřejností v zájmu zahrnutí zásad kodexu do výchovy nových inženýrských kadrů.

Podle časopisu ASCE News, č. 30, sv. 10, říjen 2005, str. 3

Iniciativa na poli udržitelné infrastruktury v USA

Americká společnost stavebních inženýrů (ASCE) uspořádala ve spolupráci s dalšími organizacemi z oblasti výstavby infrastruktury v září 2005 konferenci, na které byl předložen k jednání iniciativní návrh, nazvaný Provádění, výchova a výzkum v oblasti udržitelné infrastruktury ve výstavbě PERSI (Practice, Educations and Research for Sustainable Infrastructure). Materiál má přispět k zahrnutí udržitelných koncepcí do standardů a provádění systémů infrastruktury po celou dobu životnosti staveb infrastruktury. Cílem je připravovat a provádět takovou výstavbu infrastruktury, která bude v souladu s environmentálními zásadami a podpoří vysoký životní standard všude, kde bude takový model uplatněn. Jedním z výstupů konference bylo ustavení konsorcia organizací zabývajících se výstavbou infrastruktury pro zavedení programu PERSI. Důležitou úlohu bude hrát konsorcium při rekonstrukcích staveb infrastruktury na úrovni současných environmentálních, ekonomických i kvalitativních požadavků. Uplatnění programu PERSI u novostaveb se pokládá za samozřejmé. Nebude činěn rozdíl mezi stavbami financovanými z veřejných nebo soukromých zdrojů.

Podle časopisu ASCE, č. 30, svazek 10, říjen 2005, str. 9

Ze světa výstavby

Problémy ruského stavebnictví

Problémy ruského stavebnictví jsou do jisté míry specifické, avšak jsou také často stejné jako jinde v neustáleném světě. Od zřízení střešy akvaparku v Moskvě se k problému kvality ruských staveb často vracejí západoevropští a američtí odborníci. Obecně se má za to, že jednou z příčin nízké kvality ruských a zejména moskevských staveb je nadiktované vysoké tempo výstavby, které neumožňuje dobrou průzkumnou přípravu staveniště a projektovou a dodavatelskou přípravu konkrétních staveb. Ví se např., že 40 % rozlohy Moskvy má spodní vodu jen 3 m pod povrchem, a že jsou tedy základové podmínky velmi komplikované a vyžadují mimořádná opatření při návrhu a provádění zejména výškových staveb. Odborníci upozorňují zvláště na výstavbu tří věžových budov na břehu řeky Moskvy, kde hrozí jistě nebezpečí, že budovy budou klouzat do řeky. Na druhé straně ruští pracovníci prohlašují, že znají tyto výhrady a že za svou práci ručí. Západní stavbaři mají již značné a nepříjemné zkušenosti s korupcí, která je v Rusku prakticky všude a která již u místních lidí a orgánů nevyvolává negativní pocity. Příklady, že odpovědná osoba povolí nejistou konstrukci stavby nebo že dovolí změnit na stavbě značku návrhem předepsaného betonu za horší v zájmu ekonomických úspor, jsou běžné za předpokladu určitého „všimného“. Řada firem, které provádějí výstavbu, nepochybně nemá dostatek zkušeností se specifickými požadavky na výškové stavby; o vyšších bezpečnostních opatřeních a k tomu tvrdě požadovaných není často ani řeči (přílby, ochranné pomůcky, řízení práce více mechanismů na staveništi, šlendrián při práci). Často jsou zaměstnávány pomocné síly s velmi nízkými obecnými znalostmi po příliš krátkém odborném výcviku – postačuje formální potvrzení o zaučení. Akvapark byl příkladem špatné, uspěchané práce, když byl postaven za méně než dva roky, což je i v podmínkách vyspělé stavební techniky západních zemí rekord. Kontrola staveb, jakkoli předepsaná, se často provádí formálně v duchu soudružství „přece se nebudeme vzájemně ničit“. Přejde-li pak firma ze zahraničí, nikdo nezkoumá, nakolik je tato firma schopna stavbu skutečně kvalitně postavit (turecká firma na akvaparku, zřízení budov v turecké Burse v důsledku použití nekvalitních materiálů je dobře známo). Tyto firmy jsou o 20 % levnější, což často, nebo téměř vždy, rozhoduje o přidělení zakázky. Mají však dobré styky s orgány vydávajícími licence pro stavební činnost. Primátor Moskvy se často zabýval příliš vysokými náklady na výstavbu a nabádal k úsporám nákladů. Jeho žena dokonce řídila jednu lukrativní stavební firmu. Situace se snad zlepšuje, ovšem velmi pomalu a do doby, než dosáhne vyhovujícího stavu, může přijít ještě několik podobných případů, které vedly k zřízení stavby, ke ztrátám nejen hmotným, ale také na lidských životech. A to si nikdo nepřejí. Na prestiži to ruskému stavebnictví jistě nepřidá.

Podle Figaro, únor 2005

Ze Spojených států amerických

Institut pro technologii v Massachusetts vytvořil ideový návrh domku, který by měl být postaven v pobřežním pásu Srí Lanky, postíženém vlnami tsunamí. Základní myšlenka konstrukce tkví v tom, že není bráněno vodě, aby protékala domkem, aniž by jej poškodila. Stěny jsou konstruovány jako prostorové prvky ve tvaru S nebo U, v nichž se skrývají jednotlivé místnosti domku. Provedená studie prokázala, že stěny proti vlně byly zničeny, kdežto stěny rovnoběžné se směrem postupu vln odolaly. Domek postavený kratší stranou kolmo ke břehu má v obou štítech velké otvory, kterými může voda protékat. Domek má rozměry 7,80 x 5,20 m. Cena domku, který je postaven vždy samostatně, se pohybuje mezi 1 000 a 1 500 dolary v místních cenách podle podmínek založení z betonu o hloubce 1,6 m, z něhož však 0,4 m je nad terénem. Nyní pracují autoři na větší variantě pro vytváření domků pro širší občanské účely. Postavení domků by mělo udržet obyvatele v místech, kde byli před tsunamí.

Výšková budova za zničený World Trade Center podle vítězného návrhu arch. Liebeskinda nebude realizována z důvodu neprokázané bezpečnosti asymetrické stavby a vhodnosti půdorysných rozměrů. Nový návrh z června 2005 je tradičnější, základ bude 61 x 61 m. Výška bude stejná jako u věži WTC – 417 m. Proti možnému nárazu bude provedena zesílená, 24 m vysoká podezdívka budovy. Ve výšce 124 m bude vytvořen na plášti vystoupilý ozdobný lem jako u budovy Empire State Building nebo Chrysler Building. Konstrukčně zůstane v podstatě zachován původní návrh arch. Liebeskinda. Cena se odhaduje na 1,5–2 mld. dolarů, zahájení je plánováno na rok 2006, dokončení 2010. Prvním hypermarketem, který v sobě nese prvky „zelené“ stavby, je budova společnosti WalMart ve městě McKinney v Texasu. Stěnové konstrukce jsou provedeny z recyklovaného materiálu, na střeše jsou instalovány fotovoltaické panely, které dodávají 10 % energie pro provoz budovy. Jiným zdrojem energie je větrná turbina s podílem 5 %. Veškerý odpad z provozu hypermarketu bude kompostován. Realizovaná stavba má ještě další environmentální prvky.

V Chicagu se staví nejvyšší budova Spojených států, Fordham Spire od arch. Calatravy. Po vrchol střešy bude mít tato budova o 115 podlažích výšku 444 m. Štíhlá konstrukce budovy se pootáčí v každém podlaží asi o 2°, takže vrchol je pootočený o 270° proti přízemí. Stavba bude stát 500 mil. dolarů. Pootočené stavby jsou také v New Yorku – budova South Street Tower (255 m) a ve švédském Malmö – Turning Torso (190 m). Výstavba Fordham Spire bude trvat od května 2006 do konce roku 2009.

Lehigh University je vysoká škola, ve které objevil čínský profesor Vei-xian Žang metodu úpravy vody pomocí nanočástic. Autor napumpuje tyto částičky přímo do spodní vody. Částičky sestávají z 99,9 % ze železa a 0,1 % z paladia a odebírají z vody kontaminované látky, ze kterých se stávají neškodné hydrouhlíčitany a chloridy. Metoda může brzy nahradit konvenční úpravy, neboť náklady na ni jsou pouze 3/4 současných nákladů.

Podle Civil Engineering, č. 8 a 9/2005

Se zřetelem na trvalé zvyšování cen nafty a plynu se vytváří tlak na přechod elektráren z těchto energetických médií zpět na uhlí. Environmentální hledisko (zvýšené emise CO₂) bude opomenuto. Toto špatné řešení je však podepřeno tvrdou ekonomickou realitou. Za posledních pět let se zvýšila výroba elektřiny v USA o 25 % (+200 000 MW). Pro rok 2025 se předpovídá vzrůst spotřeby uhelného paliva z dnešních 17 % na 33 %.

Americký ústav pro architekturu plánuje posílení spolupráce s vědeckými ústavy a zdravotnictvím v zájmu zapracování požadavků na trvalou udržitelnost výstavby do výchovy architektů a do projektů. Jedním z cílů spolupráce je dosáhnout snížení spotřeby fosilních zdrojů energie o 50 % do roku 2010.

Senát USA schválil vládní program zvýšení pojistného proti terorizmu na příští dva roky. Do roku 2007 se má zvýšit výše pojistného až na 100 mil. dolarů (startovací částka byla 5 mil. dolarů).

Podle Engineering News Record, č. 22 a 25/2005.

Inženýři na Kalifornské univerzitě v Berkeley vyvinuli novou technologii, omezující závady na nynějších fotovoltaických článcích. Dosud se ve světě vyrábí 99 % článků z vysoce jemného silikonu, jenž se používá také na integrované obvody. Proces odstraňování nečistot ze silikonu je nákladný a cena jemného

čistého silikonu trvale vzrůstá. V zájmu snížení ceny článků změnil tým výzkumníků postup ochlazování silikonu ve výrobě (zpomalil jej), a tím přispěl ke snížení podílu nečistot a ke zvýšení účinnosti článků.

Architekt Gehry (autor Tančícího domu v Praze) byl vybrán jako projektant dvou staveb o 40 a 50 podlažích v Los Angeles. Stavby budou součástí komplexu za 1,8 mld. dolarů na Grand Avenue v L. A. proti koncertní hale Walta Disneye. Gehry bude navrhovat také obchodní a bytové domy v tomto souboru. Bulvár Grand Avenue se má v budoucnu podobat pařížskému bulváru Champs-Élysées.

Podle Civil Engineering, č. 10/2005, str. 26, 27

Americká firma Holtec Int. z New Jersey postaví na Ukrajině centrální sklad vyhořelého jaderného paliva za 150 mil. dolarů. Sklad má být hotov v roce 2008. Nachází se v oblasti Černobylu, asi 30 km od známé jaderné elektrárny. Sklad dlouhý 230 m bude mít obálku z 2,5 cm karbonové oceli, kryté 68 cm železobetonu. Stavba uspoří Ukrajině ročně až 100 mil. dolarů, neboť nyní se palivo skladuje na vzdáleném území v Ruské federaci.

V roce 1956 vznikl základní obrys dnešní dálniční sítě ve Spojených státech. Za 50 let se zvětšila celková délka dálnic na 42 000 mil, což je asi 68 500 km. Hlavní dokumenty o výstavbě dálniční sítě tehdy podepsal prezident Eisenhower.

Rekordní zvýšení výkonu amerického stavebnictví v roce 2005 přineslo také zvýšení zaměstnanosti v tomto sektoru na 7,23 mil. osob. V hlavní stavební výrobě (bytová výstavba) bylo zaměstnáno 945 000 osob, v občanské a průmyslové výstavbě 933 000 osob, na inženýrských stavbách 757 000 osob. U specializovaných dodavatelů bylo zaměstnáno 4,4 mil. osob. Nezaměstnanost poklesla v roce 2005 z 9,3 % na 7,4 %.

Drcení starých povrchů vozovek a jejich nové využití ve směsích se stalo všude ve světě běžným způsobem rehabilitace vozovek. Zkušenosti stavební firmy z Arkansasu v USA budou nyní využity při rekonstrukci dálnice v Afghánistánu. Jde o svého druhu největší projekt na světě, neboť délka takové komunikace mezi městy Kandahár a Herat je 550 km. Stavební firma je schopna denně rozdrtit a znovu použít materiál vozovky o délce zhruba 3,2 km.

Podle Engineering News Record, č. 1, 2, 3/2006

Po útoku na věž World Trade Center v září 2001 se rozhořel spor mezi zastánci betonových konstrukcí pro věžové stavby a mezi těmi, kteří obhajují uplatnění ocelových konstrukcí. Argumenty zastánců betonových konstrukcí spočívají v nedostatečné protipožární odolnosti ocelových konstrukcí v případě vzniku požáru. Vznikla „betonářská aliance“, která pořádala řadu přednášek o výhodách betonových konstrukcí jako o bezpečném, trvalém a flexibilním řešení pro všechny druhy staveb s poukazem na 50 let dobrých zkušeností v New Yorku i jinde v USA. Alianci pomohl také odkaz na madridský kolaps výškové stavby Windsor Tower, jejíž spodních 20 podlaží z betonu odolalo požáru, avšak horních 10 z oceli bylo požárem zničeno. Ve Spojených státech je však mnohem více rozšířena výstavba výškových budov z ocelových konstrukcí a její propagatoři zdůrazňují, že ocelové konstrukce, chráněné účinně proti požáru, jsou nejméně rovnocenné betonovým, přitom výstavba z nich není dražší, a naopak je rychlejší. Poukazují na to, že ocelové konstrukce v Madridu neměly protipožární izolace, o alianci hovoří jako o neprofesionálech. Přiznávají však, že řada dříve postavených budov v New Yorku i jinde nemá protipožární bezpečnost dostatečně zajištěnou. Po řadě střetů dochází odborná veřejnost k závěru, že dobrý projekt může být realizován z obou hlavních konstrukčních materiálů se stejným stupněm protipožární bezpečnosti. Pro řadu výškových staveb, ale i pro letištní budovy, stadiony, kulturní střediska může být nejlepším řešením „hybridní konstrukce“, to jest taková, ve které se vždy s výhodou uplatní obě materiálové varianty. Tím se myslí ekonomicky efektivně, neboť toto hledisko ve výstavbě převažuje.

Podle provedeného auditu stavebnictví ve všech hlavních sledovaných skupinách staveb prokázalo zvýšení objemu zahájených nových staveb v roce 2005 o 10 % v porovnání s dosud rekordním rokem 2004 s objemem 651 mld. dolarů. V jednotlivých skupinách bylo dosaženo zvýšení u

- bytových domů +14 %
- občanské výstavby +5 %
- inženýrské výstavby +7 %

Občanská výstavba dále vykazala zvýšení u škol o 8 %, u staveb pro zdravotnictví o 18 %, v inženýrské výstavbě se zvýšil objem u staveb říčních a přístavních o 20 %, u vodního hospodářství o 14 %. Největší přírůstek zaznamenaly oblasti jižního Atlantiku (13 %), západních států (12 %), nejnižší přírůstek zaznamenaly státy Středozápadu (4 %).

Spojené státy se nevyhnuly korupční aféře v Iráku, kdy se podvodu ve výši 8 mil. dolarů dopustil kontrolní orgán v administraci spolu s pěti vojenskými hodnostáři ve prospěch místních úředníků. Získal za to peníze, klenoty, vzácné zboží a sexuální výhody. V porovnání s celkovým objemem finančních prostředků pomoci Iráku ve výši 26 mld. dolarů pro 2 947 projektů jde o velmi malou částku, avšak ostuda z tohoto případu je velká a vrhla stín na celkovou poskytovanou pomoc, spojenou často „s potem, dřinou, slzami a krví“ (vyjádření amerického komentáře).

Podle Engineering News Record, č. 5, 6/2006

Ze světa

Švédsko bude mít vlak poháněný bioplymem. Bioplyn je vedlejší produkt z rozkládajících se organických materiálů s menším obsahem oxidu uhličitého, než vzniká při spalování uhlí. Vlak bude jezdit podél východního pobřeží země mezi městy Västervik a Linköping rychlostí okolo 80 km/hod (max. 130 km/hod.) s 54 cestujícími. Jedna dávka bioplynu postačí na 600 km. Cena vlaku je 1,3 mil. dolarů. Ve Švédsku je již v provozu 750 autobusů a jiných vozidel na bioplyn.

Britská antarktická výzkumná stanice bude sestavena z pěti jednopodlažních a jednoho dvoupodlažního modulu. Tento velký modul je určen k letnímu pobytu, dva moduly jsou určeny jako zimní ložnice, jeden modul je určen pro řízení provozu stanice, lékařskou péči, koupání, jeden modul se bude využívat pro jídelnu a odpočinek a jako obchod a poslední modul je technický s generátorem elektřiny, zásobou paliva, kompresorem a výtahem, neboť všechny moduly budou kvůli výšce sněhu dosahované v zimním období postaveny na 1,5 m vysoké nohy. Tepelná izolace modulů musí snést mráz – 40 °C. Opláštěním stěn a střech jsou moduly podobné létajícím talířům. Celá stanice nese název Halley VI a bude dána do provozu v prosinci 2008.

Australští vědci našli způsob, jak recyklovat plastické hmoty na ocel. Místo konvenční recyklace se plastový odpad z potravinářských pytlů zahřívá v peci na 1 600 °C. Plasty z polyvinylchloridu se nerecyklují z důvodů vymýcení nebezpečných emisí karcinogenních látek.

Deset států jihovýchodní Asie uzavřelo dohodu o vybudování sítě dálnic v celé oblasti. Jsou jimi Filipíny, Indonésie, Brunej, Singapur, Malajsie, Thajsko, Barmá, Kambodža, Laos a Vietnam. Výstavba bude probíhat ve čtyřech kvalitativních kategoriích – dálnice západoevropské úrovně, dálnice se čtyřmi jízdními pruhy a pevnou vozovkou (asfalt nebo beton), dvoupruhová dálnice se stejným povrchem a omezená dvoupruhová dálnice se živinovým povrchem. Projekt bude spojit všechna hlavní města států, hlavní letiště, přístavy a průmyslová centra a objekty turistického ruchu – památky, pláže, přírodu. Využije se přitom 37 000 km existujících komunikací, z nichž se musí zkvalitnit nejméně 8 400 km. Pro všechny čtyři kvalitativní kategorie byly zpracovány podrobné parametry (celkové šířky, poloměry zatáček, převýšení a sklon, šířky pruhů, uvažovaná max. rychlost, časové parametry výstavby úseků). Financování projektu není dosud zcela jasné, nesporná bude pomoc Asijské rozvojové banky, případně Světové banky. Vzhledem k protáhlému tvaru Indonésie bude podíl celkové délky dálnice v této zemi nejvyšší (9 239 km), nejkratší úsek bude v Singapuru (38 km).

Podle Civil Engineering, č. 8 a 9/2005

Železniční spojení mezi Čínou a Tibetem v délce 1 118 km za 4 mld. dolarů bude pravděpodobně dáno do provozu v létě 2006. Trať, posilující vliv Číny v Tibetu, bude v příštích letech doplněna jinou trať do hlavního města Tibetu – Lhasy.

V korejském hlavním městě Soulu budou za 1,5 mld. dolarů postaveny dvě 270 m vysoké výškové budovy jako součást soulského „Manhattanu“. Fasády domů budou ze skla. V domech bude 400 obchodů a dva hotelové komplexy. Stavba bude dokončena v roce 2010.

Ekonomický růst za rok 2005 v Jižní Americe dosáhl +4,7 %. Je to do značné míry zásluhou půjček ze Světové banky zejména do výstavby komunikačních sítí a zásobování vodou.

Čínská strana zamýšlí zadat anglické kanceláři Atkins zpracování územních plánů pro 48 měst s 5–6 mil. obyvatel v západních regionech Číny. Vzorem pro plány má být územní plán „eco-city“, který vznikl v Šanghaji. Na druhé straně města Londýn i New York očekávají příliv čínských investic.

Podle Building, č. 47, 48/2005

Na pomoc rozvojovým zemím v nejbližších letech zvýšila Světová banka kvóty pro poskytnutí finančních podpor pro výstavbu infrastruktury o 1 mld. dolarů. Celkem poskytne Světová banka na infrastrukturu asi 7,4 mld. dolarů, zejména africkým zemím, kde je potřeba nejnaléhavější. Většinou se jedná o zásobování vodou.

Americký ústav pro standardizaci schválil organizaci Green Building Initiative jako partnera pro vytváření standardů v oblasti „zelených“ staveb, tj. akcí se sníženou spotřebou energie a s environmentálně snášenlivou metodou stavění bytů a obchodních budov. Tento způsob spolupráce je již několik let zaveden v Kanadě.

V arabském emirátu Abu Dhabi se připravuje výstavba Stellar Tower o výšce 255 m, která bude mít 65 podlaží a bude multifunkční. Celková plocha bude činit 360 000 m², v návrhu se počítá s výrazným omezením spotřeby energie, s minimálním dopadem na okolní životní prostředí, instalují se technická zařízení pro sběr dešťové vody a pro využití mořské vody pro ochlazování, větrné turbíny na střeše vyrobí asi polovinu potřebné energie. Provozní program zahrnuje hotel, restaurace, obchody i byty.

Po jistém útlumu v oblasti novostaveb se v Kuvajtu díky výnosům z ropy opět rozjela výstavba infrastruktury, ale také výstavba bytů a turistických objektů, univerzitních kampusů, nemocnic a letišť. Počet stavebních povolení vzrostl od roku 2000 o 86 %. Častým způsobem obstarání výstavby bude systém Postavit – provozovat – předat s účastí soukromého kapitálu.

Jízda z Bejrútu do hor trvá dosud 60 minut. Nový projekt má postavením dálnice s několika vysokými mosty, překlenujícími údolí řek, zkrátit tuto dobu na 6 minut. Přemístěno bude 600 000 m³ zeminy. Náklady na stavbu dosáhnou 35 mil. dolarů a provede ji libanonská národní stavební společnost.

Velký stavební komplex Falcon-City of Wonders v Dubaji, jehož půdorys má tvar sokla s roztaženými křídly, bude rozdělen na pět částí; v každé z nich bude dominantou jeden z divů světa nebo technických pozoruhodností: pyramida bude obsahovat byty, obchody a kanceláře, babylonské zahrady budou zahrnovat luxusní byty, restaurace a kavárny, Eiffelova věž bude vybavena stejně, část Taj Mahal bude zahrnovat hotely a restaurace a velká čínská zeď bude obepínat Pharaon Theme Park.

Podle Travaux 825, Interantional Construction 12/05-44-10, Civil Engineering 11/05-75-11

Indické investice dosáhnou do roku 2020 celkové výšky 95,9 mld. liber. Podle jednotlivých skupin staveb:

- energetika 36,7 mld.,
- zavlažování a hospodaření s vodou 15,5 mld.,
- bydlení 14,9 mld.,
- silnice 10,1 mld.,
- telekomunikace 8,9 mld.,
- železnice 5,9 mld.,
- přístavy 1,9 mld.,
- letiště 1,5 mld.,
- turistika 323 mil. liber.

V té době bude mít Indie druhý největší rozsah ekonomiky na světě (po Číně). Pro britské stavební firmy je to velmi příznivý signál, neboť Indie je pokládána za bezpečnou a solventní zemi, navíc s jazykovou předností.

Architekt Calatrava navrhl koncertní halu ve španělské Valencii, která stála 82 mil. liber. Hala má největší auditorium v Evropě, 1 706 sedadel a konstrukčně jde o soustavu prostorových hemisfér s mimořádným architektonic-

kým účinkem. V budově je dále sál pro komorní hudbu a jiný pro audiovizuální programy. Stavba se může porovnávat s novými barcelonskými budovami, avšak také se sydneyjskou operou.

Podle Building, č. 01–04/2006

Pro rok 2006 se předpokládá o 3,7 % vyšší spotřeba cementu oproti roku 2005, zejména díky vyšší poptávce v Číně.

Podle Engineering News Record, č. 1, 2, 3/2006

Po dvou letech odkladů se opět rozbíhá projekt první dálnice s výběrem mýtného v Izraeli. Tato dálnice nese název Cross Israel Highway a je součástí pětiletého plánu výstavby silnic a dálnic za 4 mld. dolarů. Financování prvních dvou úseků se bude konat metodou BOT – Build-Operate-Transfer (postavit – provozovat – předat), jejich délky jsou: severní úsek 18 km, později jižní 34 km. Další úseky sítě dálnic počítají se spojením východní a západní části země s centrem.

Na Sofijském náměstí v Kyjevě se staví 131 m vysoká věžová stavba se 31 podlažími (+4 podzemní) s dokončením v roce 2006. Budova má mohutné vnitřní betonové jádro, železobetonovou nosnou konstrukci včetně stropů se spotřebou betonu 47 600 m³. Koncem roku 2005 byla dokončena hrubá stavba v pracovním taktu 24 hod. denně. Budova v trojúhelníkovém tvaru se značným podélným sklonem terénu bude součástí nové čtvrti, vznikající v centru města.

Nejvyšší budovou v Korejské republice bude po dokončení 151 podlažní věžová víceúčelová stavba jako součást projektu za 11 mld. dolarů. Budova bude dvakrát vyšší než dosud nejvyšší věž, 262 m vysoká Tower Place v Soulu, a vyšší než nejvyšší současná budova světa v Tai-pei (508 m) na Tchaj-wanu. Než však bude v roce 2010 dokončena, bude již předstižena věží Burj Dubaj, která má podle dosud známých informací dosáhnout až 600 m.

V kanadské Ottawě bude za 300 mil. dolarů postaven největší víceúčelový komplex v zemi. Na ploše 25 ha bude již v roce 2007 dokončena obchodní část s 47 000 m² prodejní plochy, zatímco administrativní budova se 100 000 m² kancelářských ploch bude dokončena okolo roku 2010.

Engineering News Record, č. 4, 5/2006

V čínském městě Kuang-čou se staví 610 m vysoká televizní věž, která bude nejvyšší stavbou vůbec. Po zkušenostech s výstavbou jinde ve světě preferují Číňané stavby z oceli s betonovým jádrem, které slouží k zachycení vodorovných sil působících na stavbu. Je v něm také umístěn vertikální dopravní systém s vysokou požární odolností. Tento systém bude v zásadě vždy dodržen u dalších výškových staveb.

Ve Spojených státech platí již několik let přísná opatření ke snížení množství výfukových plynů u stavebních strojů. V současné době byly sníženy emise oxidu uhlíku o 80 % a v příštím roce již výrobci zaručují dodávky strojů se snížením emisí o 90 %. Tento stupeň čistoty zahrnuje komplexní technologická řešení, avšak také dodávky čistších pohonných hmot. Proto na celém problému výrobci strojů úzce spolupracují s rafineriemi minerálních olejů.

Největší plynová 400 MW turbina, vyrobená pro energetickou jednotku Plana del Vent ve Vandallos (Španělsko), má hmotnost 310 t. Byla dopravena do Rotterdamu, odkud bude poslána lodí na místo určení. Její délka je 10 m a výška 5 m. Po dohotovení jejího dvojčete bude provoz obou turbin zahájen v červenci roku 2007.

Řeka Sacramento v Kalifornii (USA) ohrožuje na 24 místech obyvatelstvo. V případě stoleté vody by mohly vzniknout škody za více než 12 mld. dolarů. Kalifornský guvernér Schwarzenegger požaduje podporu 270 mil. dolarů na urychlenou výstavbu ochranných hrází a na další nezbytná opatření včetně účinného kontrolního systému.

Japonci budují pod Marmarským mořem v Turecku v hloubce zhruba 60 m podmořský tunel, který bude dlouhý 1,4 km. Tunel spojí místa Halkali na evropské straně s Gebse v Asii. Stavbu financuje z velké části Evropská investiční banka a bude stát 746 mil. dolarů. Na stavbu jsou kladeny značné nároky, neboť proudění vody z Bosporu je až 3 m/s a seismická dosahuje až 7,5 stupňů Richterovy stupnice.

Celé západní pobřeží Spojených států je ohroženo zemětřesením, které pravděpodobně nastane v blízké přesně neurčené době. Jedná se celou oblast od Vancouveru po San Francisco. Podle znalců by mělo zemětřesení až 9. stupeň Richterovy stupnice. V zájmu odvrácení následků zemětřesení byly již vytvořeny příslušné komise, které zpracovávají podrobné plány opatření. Nebezpečí pochází z překrytí desek na dně moře, které by se daly do pohybu. Největší zemětřesení bylo v této oblasti v roce 1700, jeho perioda má několik století. *Podle Engineering News Record, č. 8, 9, 10/2006*

Nové technologie úpravy půdy ve Francii

Obsah vody v zemině je důležitým faktorem pro stanovení celkových charakteristik půd pro účely zakládání staveb. Aby se docílilo optimálních výchozích parametrů základové půdy, byla vyvinuta nová technologie zvlhčování zeminy a jejího zahrabávání. Uplatňují se, obdobně jako v zemědělství, upravené zvláštní stroje pro rosení a zahrabávání jako součást úpravy půdy, což umožňuje dobrou homogenitu půdy a mechanickou odolnost. Přídavek vody se provádí podle vlastností půdy, zejména podle jejího granulárního vzorce, a po prvních zkušenostech na velkých stavbách se výsledky potřebné ke stabilizaci půdy pro následné stavební práce značně přibližují výsledkům dosaženým dosud prováděným míšením zeminy s pojivem v centrální míchačce. Obě technologie byly vyhodnoceny v průběhu prací na stavbě dálnice ve Francii a bylo dosaženo shodných hodnot odolnosti v tahu za podstatně nižších nákladů na staveništní technologie. Mechanismus stabilizace zeminy vápnem a hydraulickými pojivy byl vyvinut pomocí víceetapových metody; klasické geotechnické zkoušky byly doplněny laboratorními testy, což umožnilo přístup k údajům v rozsahu škály od nanorozměru po kilometr. Metoda dovoila obohatit mechanický a fyzický klasický přístup o mikrostrukturální prvky, chemické, fyzikálně-chemické a mineralogické faktory. Stala se základem pro návrh strukturálního fyzikálního, chemického a mineralogického modelu, pomocí něhož lze pak interpretovat všechny pozorované jevy. Rozvíjení nových zkoušek, založených na výsledcích a jejich hodnocení, umožňuje získat prognostické informace pro půdy, obsahující prvky porušení. V další etapě vývoje je třeba provést zkoušky trvanlivosti stabilizovaných zemin, podléhajících okolním vlivům, např. vyluhování, zamoření, rytmu mráz a tání a také možné únavě z jejich působení.

Podle Travaux, č. 825

Novinky z Asie

Podle čínské agentury vzrůstá v čínské stavebnictví korupční jednání. Již asi 50 000 čínských úředníků bylo potrestáno za prokázané korupční chování. Za posledních 11 měsíců bylo korupcí odebráno z veřejných zdrojů asi 36 mld. dolarů. V lednu 2006 byl odsouzen k smrti úředník, který převzal úplatek ve výši 347 000 dolarů při výstavbě přehrady Tři soutěsky.

Japonský architekt H. Aneha přiznal, že pod nátlakem stavební firmy zfalšoval při výběrovém řízení nejméně na 21 budovách údaje o seismicitě v zájmu snížení nákladů na výstavbu. Sedm hotelů, které Aneha navrhoval, bylo uzavřeno a řada bytových výškových domů byla evakuována. Vyšetřování dále pokračuje. V případě zemětřesení by podle názoru odborníků mohly budovy zkolabovat.

Podmořský hotel v Dubaji bude podle plánu dokončen v roce 2008. Návštěvníci budou moci sledovat život pod hladinou přímo ze svých pokojů, neboť hotel bude obklopen velkými nádržemi s mořskou faunou a florou. Hotel navrhl bývalý německý ředitel kosmonautického centra Joachim Hauser.

Asijská rozvojová banka poskytla Vietnamu půjčku ve výši 95 mil. dolarů na výstavbu sítě venkovských silnic (1 200 km) v centrální části země. Další 6 mil. bylo určeno na technickou asistenci v oblasti Greater Mekong na spojení Hanoje s čínskou provincií Junan.

Náklady na rekonstrukční práce u následků zemětřesení v říjnu 2005 v Pákistánu dosáhnou výše 10 mld. dolarů. Náklady by měly mimo jiné pokrýt i výstavbu 400 000 nových domů na celém území země.

Na výstavbu venkovských komunikací v Indii poskytne Asijská rozvojová banka půjčku 750 mil. dolarů. Z této částky bude postaveno 3 000 km silnic, spojujících asi 19 000 vesnic s napojením na stávající silniční síť. Půjčka bude poskytována postupně podle jasné předložených projektů.

V Bahrajnu bude vystavěno nové město na ploše 690 ha. Do dvou let budou provedeny úpravy území, při nichž bude vytěženo 38 mil. m³ písku a dopraveno 1,5 mil. t kamene pro ochranu svahů. Příprava vlastní výstavby již probíhá. *Podle International Construction, č. 1–2/2006*

Emirát Katar plánuje díky svému gigantickému zdroji těžbu zkapalněného zemního plynu až 70 mil. t ročně. Tím by se stal jeho největší vývozcem. O účast na tomto projektu usilují světové firmy Shell, Exxon/Mobil, Conoco a Total. Současně s tím plánuje Katar obrovskou výstavbu všech druhů pozemních staveb včetně bytů, hotelů, letiště, přístavu atd. Vzorem mu je výstavba v Dubaji s tím, že bude usilovat nikoli jen o turistický ruch, nýbrž o trvalé usídlení lidí z celého světa.

Libanon plánuje více než 20 projektů na výstavbu bytů a zařízení turistického ruchu. Náklady se odhadují v první fázi na 1 mld. dolarů. Přednost mají mít investoři z arabských zemí. Vedle pětihvězdičkových hotelů a luxusních bytů bude postaven lázeňský komplex v Damouru (s názvem Port d'amour).

Syrie nezůstává pozadu se svými projekty na bytovou výstavbu a turistiku. V hlavním městě Damašku se postaví luxusní byty, kanceláře a restaurace za celkem 3,6 mld. dolarů, na předměstí pak v rozmezí 10 let méně luxusní byty za celkem 3,9 mld. dolarů. Dva turistické komplexy budou postaveny na břehu jezera Assad asi 600 km severovýchodně od Damašku. Stavebnictví by se tak stalo jedním z hlavních pilířů ekonomického rozvoje Sýrie.

Donedávna se Rusko bránilo dodávkám své ropy do Číny ze strategických důvodů. Plány na ropovody se zaměřily především na západní směr (např. na dně Baltského moře do Německa). Avšak Kazachstán, velký exportér ropy, již buduje z města Alasu odbočku ropovodu do čínského Ksinjangu jako první část obrovského ropovodu, který má v roce 2011 dosáhnout až do Pekingu. Čína tím rozšiřuje možnosti dodávek (dosud Střední východ, Súdán, Angola, Venezuela) a snižuje případnou jednostrannou závislost a ukazuje zároveň Moskvě svou schopnost řešit situaci bez Ruska. Podle expertů bude čínská spotřeba ropy v roce 2025 asi 12,8 mil. barelů denně, z toho musí 3/4 dovézt. Koupě kazašské naftové společnosti Čínou není možná, neboť to nedovolí nové kazašské zákony. V roce 2015 bude Kazachstán schopný vyrábět denně 3,5 mil. barelů a prezident Nazarbajev si je vědom, jaké trumfy má v ruce. Je otázkou, dokáže-li to přeměnit v blaho celé země.

Čína se rozhodla použít na železničních tratích o vysokých rychlostech principu japonského Šikansenu. Zadal již první zakázku na 60 souprav pro rychlost 275 km/hod. Skončily tak naděje na zavedení francouzského TGV. Naopak, německý Siemens dostal obdobnou zakázku na 60 souprav. Celkem mají být rychlovlaky nasazeny na 12 000 km tratí s minimální rychlostí 200 km/hod.

Podle Tribune, Figaro, Echos, listopad 2005

Inovace v razicí technice

Trvalá inovace, která probíhá v technickém a technologickém vybavení razicích prací, je ve znamení rychlosti, přesnosti a trvanlivosti prací, v jejich efektivnosti, avšak také ve vyšší bezpečnosti a snižování hluku. V současné době již mají specializované podniky k dispozici řadu automatických a elektronických přístrojů, které razicí práce usnadňují, řídí a kontrolují. Systémy odstraňují nutnost lidské kontroly a dohledu, citlivě reagují na různé vlivy, které se při ražbě vyskytují a provádějí příslušné korekce. Nová razicí zařízení jsou mnohem méně hlučná, což je nezbytné zejména v městském prostředí, kde se razicí práce provádějí čím dál tím častěji. Vibrace štítu, které vyvolávají hluk, byly v nejnovějších strojích výrazně omezeny. Rovněž odsávání prachu je nyní účinnější. Zaměřením na snižování spotřeby pohonných hmot dosáhlo výrazných úspěchů a nové modely mají spotřebu nafty nižší o více než 10 %. Výrobci již nabízejí různé typy razicích zařízení podle kvality a geologického složení ražené horniny a optimalizací souboru strojů dosahují stavební firmy často rekordních výkonů. Průměry štítů dosahují již rozměru přes 13–14 m, avšak jejich nasazení je možné až po dokonalém ekonomickém propočtu efektivnosti, neboť se jedná o mimořádně vyrobené, složité dopravované stroje, nasazené pro zcela zvláštní účely. V těchto případech se musí provést výjimečná příprava uplatnění takových štítů s nadmírou kvalitní a sebranou obsluhou, neboť jejich nasazení je velmi nákladné a každá časová prodleva přináší firmě nemalé ztráty. Na druhé straně je třeba zdůraznit, že vývoj razicí techniky od těch nejmenších strojů až po velké pokračuje velmi

dobrým tempem a zahrnuje všechny parametry vedoucí k dalšímu zkvalitnění tunelářských a jiných podzemních prací.

Podle International Construction, č. 1–2/2006

Optimalizace spřažených konstrukcí

Ústřední laboratoř Ponts et Chaussées pokračuje ve výzkumu spřažených konstrukcí v rámci národního programu Mikti, zaměřeného na rozvoj betonů o vysokých parametrech kvality. Výzkum se zabývá optimalizací spřažených konstrukcí beton – ocel v konstrukcích o malých rozpětích při zahrnutí všech nových poznatků o rozvoji obou materiálů. Jedná se o předem ohnuté trámy (poutres préfléchies), které mají spodní část betonového dílu opatřenu kovovým předem ohnutým prvkem a které po zatvrdnutí betonu získají vysokou odolnost v ohybu při vlastní malé výšce. Laboratoř hledá způsob, jak tuto vlastnost využít také u betonů s vysokými parametry a charakterizovat nově spřaženou funkci betonu a oceli. Chování zkušebních trámů se sleduje 8 měsíců za trvalého zatížení, odpovídajícího např. provozu na železnici, zejména pak smrštění a dotvarování.

Travaux, č. 826

Nové výrobky ve Francii

Skupina Arcoseal vyvinula nový typ pažnice, která zvyšuje nepropustnost stěn z těchto pažnic vytvářením účinného zámku mezi nimi na bázi vosku. Nový typ se hodí pro případy užití s menším hydrostatickým tlakem (méně než 100 kPa), tj. do výšky vody 10 m. Materiál pažnic odolává chemickým vlivům kyselin, minerálních olejů a pažnice lze využít pro dočasné i trvalé uplatnění. Zámek není na překážku beranění nebo vibrování, vosk umožňuje vyšší skluz, a omezuje tak i délku trvání takových beraněcích prací.

Nový soubor kanálků na odvádění vody vyrobila firma Nicoli ze syntetických materiálů pod značkou Kenadrain. Výhodou systému je snadné spojování jednotlivých prvků v souladu s evropskou normou EN 1433. Prvky jsou vodotěsné, odolávají chemickým vlivům i mechanickému poškození. Vyhovují v místech s velkou zátěží, ve městech nebo v továrnách, na dálnicích i parkovištích. Dodávají se ve třech délkách, 100, 150 a 200 mm, i jako mřížky a lapače písku.

Nový typ příložného vibrátoru na bednění vyvinula firma Wacker France. Běžný vibrátor se buď montuje na bednění s vyvrtanými otvory, nebo se musí na bednění přivařit. Nový typ se montuje na speciální desku, která se vkládá do drážek v bednění a zamyká otočením o čtvrt kruhu. Firma Doka dodává své bednicí prvky již s ohledem na možnost takového připevnění vibrátoru.

Podle Travaux, č. 826

Konference Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska a Město Karlovy Vary uspořádaly v Karlových Varech ve dnech 6.–8. dubna 2006 svou již 16. celostátní konferenci, tentokrát na téma „Obec a kulturní dědictví ve 21. století“. Místem karlovarského setkání byl Dvořákův sál v Lázních III.

V programu přednáškové části konference se jednotliví řečníci věnovali mimo jiné problematice výkonu státní správy pověřené obce v oblasti státní památkové péče, obnovy a využití památkových objektů v malých městech, kulturnímu dědictví obce a jeho atraktivitě pro turisty, poslání kulturního dědictví a jeho budoucnosti ve 21. století. Starostové jednotlivých měst, případně jejich nejbližší spolupracovníci, představili výsledky obnovy kulturního dědictví ve městech Karlovy Vary, Františkovy Lázně, Spálené Poříčí, Beroun, Štramberk, Slaný, Nový Jičín, Litomyšl, Cheb, Příbor, Prachovice a v městské části Praha 1. Vystoupení většiny starostů byla s ohledem na současný stav programu „Regenerace“ více než kritická. Prezident ICOMOS PhDr. Josef

Starosta vítězného města Česká Kamenice Ing. Miroslav Weis

Štulc seznámil účastníky s posláním a vytčenými cíli organizace „ICOMOS – Mezinárodní rady památek a sídel ve 21. století“. Ing. Svatopluk Zídek, představitel Kolegia pro technické památky ČKAIT & ČSSI, ve svém vystoupení upozornil na dosud málo objevený fenomén českých měst, kterým by mohly být technické památky.

S napětím bylo očekáváno vystoupení nového generálního ředitele Národního památkového ústavu Mgr. Tomáše Hájka, Dr., na téma „Ekonomika a kulturní dědictví“. Jeho vystoupení však z ohlasů v kuloárech nezaznamenalo příznivou odezvu a pan generální ředitel rozhodně z Karlových Varů neodjížděl jako „přítel starostů“.

Náladě účastníků konference odpovídá i závěrečné komuniké přijaté na konci jednání, které v plné verzi citujeme.

Závěry konference Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska na téma Obec a kulturní dědictví v 21. století

Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, nezávislá a nezisková organizace, která sdružuje více než 200 měst a obcí s městskou památkovou rezervací či zónou, měst a obcí, v nichž žije na tři miliony obyvatel, na své konferenci konstatovalo:

1. Komplexní péče o památky a jejich prostředí přinesla v posledních 15 letech městům a obcím:
 - zlepšení vzhledu historických měst a obcí,
 - významný hospodářský růst a rozvoj v oblastech služeb a cestovního ruchu, které generují významné daňové příjmy pro veřejné rozpočty a vytvářejí pracovní místa,
 - pocit hrdosti občanů na kulturní dědictví své obce i vlasti jako jednoho ze základních předpokladů vytváření občanské společnosti založené na aktivitě občanů.
2. Programy Ministerstva kultury (především Program regenerace městských památkových rezervací a zón a Program zachrany architektonického dědictví) významným způsobem napomohly tomuto pozitivnímu vývoji. Obce je považují:
 - za jedny z nejlépe propracovaných programů pro jejich systematickosti i vícezdrojové financování (vlastník – obec – stát),
 - za dlouhodobě prověřené prorůstové programy,
 - za programy, které díky své pravidelnosti pomáhají obnově památek i po menších etapách, jež lépe odpovídají finančním možnostem vlastníků.
3. Zachování těchto programů a jejich naplňování potřebnou výší je základním předpokladem udržení nastoleného trendu péče o historické prostředí měst. SHS ČMS upozorňuje, že částky, které jsou každoročně směřovány do státních programů zaměřených na záchranu a rekonstrukci památek, se již několik let neustále snižují, nehledě na skutečnost, že nereflakují ani inflaci, a už vůbec ne nedávné zvýšení DPH. Nyní již tyto částky neodpovídají našim nejnnutnějším potřebám a naše péče o památky bude opět vý-

razněji zaostávat za standardy památkové péče v zemích EU. Systémovým řešením by mohlo být pravidlo, že určená část daňových výnosů z turistického ruchu bude převedena do fondů na opravu památek.

4. SHS ČMS vítá programy a granty vypisované kraji pro podporu péče o památky, které doplňují programy vypisované Ministerstvem kultury a pokrývají segmenty péče o památky.
5. SHS ČMS vítá a podporuje snahy Ministerstva kultury a NPÚ zařadit péči o kulturní dědictví do strukturálních programů podporovaných EU.
6. SHS ČMS se hlásí ke své spoluzodpovědnosti za ochranu kulturního dědictví v naší republice. Představitelé měst sdružených ve SHS ČMS mají bohaté zkušenosti s praktickou stránkou ochrany památek, a proto SHS ČMS nabízí prostor ke spolupráci při vytváření koncepcí ochrany památek. SHS ČMS vybízí představitele NPÚ a státní správy na úseku památkové péče, na všech úrovních, k součinnosti při řešení stěžejních problémů i při jednotlivých kauzách.
7. SHS ČMS lituje neúčasti odpovědných zástupců Ministerstva kultury na konferenci, ale nabízí odborný potenciál svých členů při přípravě nového památkového zákona či novely stávajícího a požaduje, aby zástupci SHS ČMS byli přizváni do pracovní skupiny, která jej bude připravovat. SHS ČMS bude uplatňovat požadavek, aby státní správu na úseku památkové péče i nadále vykonávaly obce třetího stupně.
8. Výkon státní správy na obcích třetího stupně není ze strany státu dostatečně zajištěn. Tyto obce nejsou ze strany státu vybaveny finančními prostředky na příspěvky vlastníkům památek, kterými před reformou veřejné správy disponovaly okresní úřady a které sloužily nejen jako pobídka vlastníkům památek k jejich údržbě, ale především jako náhrada za omezení práv vlastníků při uplatňování podmínek památkové péče. SHS ČMS vyzývá Ministerstvo kultury, aby se touto zanedbanou otázkou zabývalo a pokusilo se najít takové řešení, které by umožňovalo pověřeným úřadům vykonávat přenesenou státní správu odpovědně.

S použitím materiálu SHS ČMS připravil

Ing. Svatopluk Zídek

Kolegium pro technické památky ČKAIT & ČSSI

Evropské ohlasy 3. bienále technických památek 2005

Konání 3. bienále technických památek pod názvem „Industriální stopy 3 2005“ zaznamenalo v nejprestižnějších evropských odborných časopisech neobyčejně významný ohlas. Jsme velice rádi, že spolu s poděkováním od předních evropských odborníků, kteří se aktivně bienále účastnili, jsme obdrželi i výtisky dvou nejprestižnějších evropských časopisů věnujících se problematice průmyslového dědictví, a sice číslo 14/2005 francouzského časopisu „Patrimoine de l'industrie“ s podtitulem *ressources, pratigues, cultures* (v překladu „Průmyslové dědictví“ zdroje, techniky, kultura; vydává v Paříži ve francouzštině mezinárodní výbor I.C.O.M.O.S., předsedkyní českého výboru ICOMOS je paní MUDr. Moserová) a číslo 31/2005 časopisu TICCIH (Mezinárodní výbor pro konzervační práce a technické památky), který vychází v anglické verzi ve městě Terassa ve Španělsku. Rádi jsme pro čtenáře Z+I zajistili překlady článků z obou časopisů do českého jazyka.

První článek z časopisu *Patrimoine de l'industrie*, jehož autorem je pan Paul Smith, pracovník pařížského oddělení architektury a kulturního dědictví francouzského Ministerstva kultury a komunikace, je věnován všeobecné informaci o 3. bienále.

Druhý článek pana Louise Bergerona (čestný prezident I.C.O.M.O.S.) obsahuje recenze nových českých publikací věnovaných technickým památkám a mezi nimi i publikaci „Stavební kniha 2005“ s podtitulem *Meziválečná průmyslová architektura* – vydala EXPO DATA spol. s r.o. v Brně v odborné spolupráci s Informačním centrem ČKAIT, redaktorkou publikace byla Ing. Šárka Janoušková (IC ČKAIT).

Věřím, že takováto příznivá hodnocení budou významným povzbuzením již značně unavených organizátorů do další činnosti při přípravě 4. ročníku bienále v roce 2007 i pro redaktory při přípravě dalších Stavebních knih.

Ing. Svatopluk Zídek

Kolegium pro technické památky

ČKAIT & ČSSI

Mezinárodní bienále „Industriální stopy“

Od 19. do 23. září 2005 hostilo hlavní město České republiky třetí mezinárodní bienále o industriálních stopách, jež zorganizovalo Výzkumné centrum průmyslového dědictví při Českém vysokém učení technickém v Praze ve spolupráci s Kolegiem pro technické památky ČKAIT a ČSSI a městem Kladnem. Bienále zahrnovalo několik výstav, návštěvy památek v Karlíně a Holešovicích, v bývalém průmyslovém okolí Prahy a v kladenském kraji, sled vynikajících kulturních akcí a konferenci.

Konference se konala v bývalé kanalizační čistírně odpadních vod z roku 1905 v Bubenči (od roku 1992 Ekotechnické muzeum) a její součástí byly i tři pracovní semináře. První seminář byl zaměřen na nedávný vývoj v České republice v evropském kontextu, kde mezinárodní odborníci na průmyslové dědictví z Anglie, Francie, Německa, Maďarska a Polska přednesli příspěvky převážně retrospektivního charakteru. Druhý seminář o průmyslovém dědictví a současné kultuře byl určen tvůrcům, umělcům a organizátorům místně specifických kulturních akcí, zatímco na třetím semináři prezentovali architekti nedávné projekty konverzí průmyslových staveb v České republice. Přestože se všechny tři pracovní semináře zaměřily na to, co lze udělat s původními průmyslovými památkami, nebo jaké akce v nich lze uspořádat, názorové pohledy účastníků se velmi lišily. Např. organizátoři kulturních akcí se snažili postavit proti sobě průmyslové dědictví (mrtvé) a současnou kulturu (živou) a na „odborníky“ se dívali jako na „strážce dědictví“. Odborníci zase nebyli přesvědčeni o tom, že by pomíjivé kulturní akce, organizované nárazově v původních průmyslových budovách, mohly nabídnout trvalé řešení pro ochranu památky. Nesdíleli také nadšení všech diskutujících architektů, že jejich vlastní projekty konverze budov berou ohled na historický původ památky a že zvládli všechny opakující se problémy, se kterými se každý projekt potýká (okna, parkoviště...). Další výměny názorů (více bienále, prosím!) jsou zjevně nezbytné.

V průběhu týdne bylo zahájeno několik výstav: výstava německého týmu průmyslových architektů Fritz Schuppa a Martina Kremmera, který pracoval od 20. do 40. let 20. století v prostorách Národního technického muzea; výstava doktorských prací studentů VCPD o české průmyslové architektuře v meziválečném období v bubenečské čistírně odpadních vod; výstava „Working Heritage“ v sále architektů pražské Staroměstské radnice, jež byla přichystána v rámci projektu Kultura 2000 a srovnávala přístup ochrany a konverze průmyslového dědictví v šesti evropských městech (Birmingham, Roubaix, Colonia Güell, Schlo, Terni a Praha). Nelze opomenout výstavu pod kurátorským vedením Benjamina Fragnera a Aleny Hanzlové v Karlínských studiích, která představila výběr konverze 30 průmyslových staveb, ke kterým došlo v posledních pěti letech.

Kulturní program bienále zahrnoval současný balet „Yellow Ball“, finsko-české představení uváděné uvnitř bubenečské čistírny odpadních vod, na jehož zahájení byla spuštěna parní turbína z roku 1905, koncert (Dvořák a Steve Reich) v hornických řetízkových šatnách dolu Mayrau (pozoruhodný skanzen) a v neposlední řadě i noční „safari“ projížďku autobusem a vlakem po dramatické krajině obrovských oceláren Vojtěšské huti (dříve huti Koněv) na Kladně, jež jsou od roku 1975 opuštěny.

Závěrem bych chtěl poděkovat dynamickému týmu Výzkumného centra průmyslového dědictví a členům Kolegia pro technické památky za organizaci takto podnětného a různorodého týdne, plného událostí, týdne, který shodou okolností probíhal v době nejkrásnějšího babího léta, které Praha za mnoho posledních let zažila.

Paul Smith

Oddělení architektury a kulturního dědictví Ministerstva kultury a komunikace, Paříž

Recenze pozoruhodných publikací o technických památkách České republiky

Kladno, které leží přibližně 30 km od Prahy, je dnes městem se zhruba 70 000 obyvateli a průmyslovou historií delší než 150 let. Toto město zahájilo svůj pozoruhodný rozkvět kolem roku 1850. Díky uhlí a železné rudě, která se těží v poněkud vzdálenější lokalitě, se Kladno stalo důležitým centrem ocelářského průmyslu. V době největšího rozmachu mělo až 100 000 obyvatel. V době komunistického režimu byl průmysl podněcován k maximální výrobě a v prvních dvou desetiletích tohoto režimu se do výrobního zařízení vůbec neinvestovalo, zařízení tudíž velmi zastaralo. Naopak se v 60. letech hodně investovalo do bydlení, společných zařízení a životního standardu. Pozdější snaha o modernizaci zastaralých podniků již na konci století nemohla zabránit uzavírání závodů. Mnoho obyvatel začalo dojíždět za prací do Prahy (commuters). Místní samospráva se však znovu vzpamatovává, hledá inspiraci v minulosti a valorizuje z pozůstatků hmotného či nehmotného průmyslového dědictví (i přes demolice, které postihly např. malebný starý obytný dělnický dům) základy pro obnovení zaměstnanosti a atraktivnější život v Kladně, a to včetně nabídky kulturních akcí. V roce 2005 vyšel v anglickém a českém jazyce turistický průvodce Středočeským krajem, zaměřený na Kladno (Industrial Trail through the Bohemian Mid-West), jenž obsahuje 135 odkazů a fotografií zajímavých památek v několika desítkách různých lokalit.

Proto se město stalo společně s Prahou hostitelem mezinárodní konference, kterou v roce 2005 zorganizovalo Výzkumné centrum průmyslového dědictví Českého vysokého učení technického v Praze, řízené panem Benjaminem Fragnerem spolu s Kolegiem pro technické památky ČKAIT & ČSSI. Při této příležitosti vyšly dvě publikace, které si zasluhují zvláštní pozornost.

První publikace s názvem **Stavební kniha 2005** The Book of Building 2005 – Meziválečná průmyslová architektura (EXPO DATA spol. s r.o., Brno 2005, 214 stran) je důležitým kolektivním dílem, které vychází z výsledků projektu řízeného Českým vysokým učení technickým v letech 2003–2004 o průmyslové architektuře v Československu v meziválečném období. Toto krátké období, kdy vznikl samostatný československý stát, bylo především v Praze poznamenáno činností skvělé školy moderní architektury a zanechalo po sobě mnohé cenné památky průmyslového dědictví. Výzkum dal vzniknout databázi, která obsahuje asi 1 000 budov a památek technického a průmyslového dědictví. Kniha je rozdělena do dvou částí, z nichž první představuje resumé 15 referátů přednesených u příležitosti pražské konference v roce 2004, kterou také podpořila Fakulta architektury a Český národní komitét ICOMOS. Druhá část obsahuje dokumentaci zhruba 150 památek průmyslové architektury, roztržidlených do jednotlivých sektorů, a mnohé ilustrace. Tato publikace představuje snahu o podporu rozvoje citlivého přístupu k průmyslovému dědictví s ohledem na riziko, kterému je vystavena většina památek – v České republice i jinde –, jež jsou ceněny méně než veřejná či soukromá díla civilního stavitelství, a o nastavení kritérií pro hodnocení památek, jež umožní rozhodnout o jejich ochraně či konverzi.

Druhá publikace s názvem **Industriální stopy** / Industrial vertiges v dvojazyčné verzi a s bohatými ilustracemi, kterou vydalo výše uvedené Výzkumné centrum, uvádí 35 případů konverze v oboru průmyslové architektury v České

republice, jež proběhly v letech 2000–2005. Odkazy jsou rozděleny do tří celků – „místo, forma a program“ – a doprovází je desítky teoretických studií, jež dosvědčují obnovenou intenzitu reflexe architektů v této zemi.

Louis BERGERON

čestný prezident TICCIH

„Velké“ Rudolfinum opět v plné kráse

Ve sbírkách Národního technického muzea se nachází mj. dobový sádrový model Rudolfinu (Domu umělců) na Palachově náměstí v Praze o rozměrech 3,6 x 2,1 m a výšce 90 cm. Během povodně v roce 2002 byl tento model poškozen a následně odborně restaurován na Akademii výtvarných umění v Praze. V pátek 7. dubna 2006 byl restaurovaný model slavnostně předán zpět do sbírek muzea, a to v 10 hodin dopoledne v prostorách Školy restaurování výtvarných děl sochařských v budově Moderní galerie AVU na Výstavišti v Praze.

Dobový sádrový model Rudolfinu na Palachově náměstí v Praze

Historie

Do sbírek muzea předala model ve 20. letech minulého století kancelář Poslanecké sněmovny, která za první republiky v budově sídlila. Sádrový model, instalovaný na desce z šedého mramoru, byl zhotoven v 80. letech 19. století. Autory Rudolfinu, této významné stavby české novorenesance, byli Josef Zítka a Josef Schulz, vynikající čeští architekti a spolupracovníci, mimo jiné na projektu Národního divadla. Investorem stavby byla Česká spořitelna (Böhmische Sparkasse).

Jak bývalo tehdy zvykem u důležitých veřejných budov, byl pro představení záměru veřejnosti zhotoven sádrový model, pravděpodobně za dozoru architektů, a to štukatérskou firmou, která se podílela na vnitřní výzdobě budovy. Vedle tohoto modelu, nazývaného „Velké Rudolfinum“, existuje ještě jeden, mnohem menší sádrový model stejných výtvarných kvalit (tzv. „malé“ Rudolfinum“).

Model byl od roku 1917 dlouhá léta vystaven ve Schwarzenberském paláci na Hradčanech, kde původně muzeum sídlilo. Při násilném vystěhování muzea okupační mocí v roce 1941 byl rozebrán a převezen do depozitáře muzea, který sídlil v přízemí karlínské Invalidovny. V srpnu 2002 byl model, uložený ještě v původních dřevěných bednách, zaplaven jemným bahнем a částečně se odmyla původní jemná profilace. Díky okamžité konzultaci a odborné pomoci doc. Petra Siegla, vedoucího Školy restaurování výtvarných děl sochařských, a jeho studentů z Akademie výtvarných umění v Praze, s níž muzeum dlouhodobě spolupracuje, byl stanoven další postup záchrany modelu.

Restaurování po povodních v roce 2002

Neotevřené bedny s částmi modelu byly dezinfikovány a převezeny ze zatopené barokní budovy Invalidovny do náhradního depozitáře, kde postupně vysychaly. V roce 2004 byly bedny převezeny do nově zrekonstruovaných prostor AVU v budově Moderní galerie (poblíž holešovického Výstaviště) a na základě

finančních prostředků poskytnutých Ministerstvem kultury na odstraňování povodňových škod byly zahájeny restaurátorské práce.

Náročný proces započal materiálovým a restaurátorským průzkumem a zpracováním restaurátorského záměru a pokračoval čištěním, statickým zpevněním jednotlivých dílů modelu a doplňováním chybějících částí.

V konečné fázi byly jednotlivé díly sesazeny na původní mramorovou desku, model prošel závěrečnou barevnou retuší a po konzultacích bylo rozhodnuto doplnit také chybějící vnější sochařskou výzdobu, třebaže nikoliv do nejmenšího detailu. Dodatečně nalezené fotografie z původní instalace ve Schwarzenberském paláci potvrdily existenci vnějších plastik (postavy hudebníků a výtvarných umělců na atice budovy, dvojice soch lvů a sfing před bočními vchody, alegorie hudby před hlavním vstupem z náměstí).

Model je restaurován ve vysoké kvalitě, a třebaže stopy povodně jsou při bližším pohledu patrné, jeho současný stav dokládá, že způsob základního ošetření po povodních i následného restaurování byl zvolen správně a že finanční prostředky byly vynaloženy účelně.

Jiří Zeman

vedoucí prezentačního oddělení NTM

Projekt zahrnoval nejen návrh na desítky kilometrů stok a kanálů, které většinou fungují dodnes, ale také výstavbu kanalizační čistírny v Bubenči. Ta byla slavnostně spuštěna 27. června 1906 ve zkušebním provozu. Kanalizační čistírna pracovala nepřetržitě až do roku 1967. V dubnu 1991 byl objekt prohlášen za kulturní památku a v této unikátní technické stavbě nyní sídlí Ekotechnické museum.

Bubenečská budova je inspirativním prostorem, jenž zejména v posledních letech přilákal množství umělců. Konal se zde např. festival 4+4 dny v pohybu, velké množství hudebních či divadelních představení a samozřejmě celá řada společenských akcí, včetně tří ročníků bienále technických památek „Industriální stopy“.

Více informací na www.ekotechnickemuseum.cz

Ing. Svatopluk Zídek

předseda Kolegia pro technické památky

100 let pražské kanalizace

Oslavy výročí vzniku novodobého kanalizačního systému pro Prahu

28. 6.–1. 7. 2006

Ekotechnické museum

Pořádá Ekotechnické museum ve spolupráci s akciovou společností Pražské vodovody a kanalizace, a.s., Pražskou vodohospodářskou společností, a.s., a Městskou částí Praha 6, Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků a Českým svazem stavebních inženýrů. Záštitu nad celou akcí převzal primátor hlavního města Prahy Pavel Bém.

Kulaté výročí zahájení provozu první kanalizační čistírny si letos v červnu připomenou Pražané a návštěvníci metropole. Přesně 27. června uplyne totiž 100 let od prvního spuštění kanalizační čistírny odpadních vod v Bubenči a zprovoznění několika desítek kilometrů sítě stok. Hlavní město se tím stalo moderní aglomerací bez nepříjemných zápachů a splašků na ulici či ve Vltavě.

U příležitosti 100. výročí proběhnou právě v areálu bubenečské čistírny (nyní Ekotechnické museum) od 27. června do 1. července kulturní a společenské akce s bohatým programem pro děti i dospělé. Vedle řady atrakcí budou pro veřejnost připraveny exkurze a výstavy seznamující s historickým vývojem budování pražské sítě stok a čištění odpadních vod. Počítáno je rovněž s omezeným zpřístupněním kanalizačního uzlu pod Staroměstskou radnicí (tzv. cizineckého vstupu). Událost si jistě nenechají ujít obdivovatelé technických vynálezů z počátku 20. století, milovníci dobrodružných knih Jaroslava Foglara, příznivci procházek po staré Praze či milci tajemství a průmyslové architektury.

Historie spletité sítě pražských kanálů a stok sahá až do roku 1791, kdy byla započata stavba první kanalizační sítě. Cesta ke spuštění první čistírny v Bubenči však byla více než trnitá. Do první stavby záhy zasáhla smrt Josefa II. Stavba byla obnovena až roku 1816, systém však byl nedostatečný a nedokonalý. Situaci se rozhodlo v roce 1884 řešit zastupitelstvo hl. m. Prahy, které vypsalou soutěž na generální řešení pražské kanalizace. Žádný předložený projekt ovšem nesplnil podmínky a nezbylo nic jiného než vyhlásit soutěž novou.

Po několika dalších neúspěších vstoupil v roce 1893 do hry anglický inženýr sir William Heerlein Lindley, odborník mezinárodního věhlasu a stavitel moderních evropských kanalizačních a vodárenských zařízení. Ten na této stavbě aplikoval své zkušenosti z budování kanalizačních staveb po celé Evropě, ale i myšlenky českých spolupracovníků, zejména Emanuela Heinemanna, Vincenta Ryvolu a Eduarda Másla.

Veletrhy a výstavy v ČR – stavebnictví, srpen – září

DŮM

18. 8.–20. 8. Louny, Výstaviště

13. prodejní a kontrakční výstava stavebních materiálů, střešních krytin, oken, dlažeb...

Diamant Expo, spol. s r. o.

M. Kršňákové 119, 403 17 Chabařovice

Tel.: 475 214 793-4

Fax: 475 214 793

E-mail: sekretariat@diamantexpo.cz

POSTAV DŮM, ZAŘIĎ BYT PROSTĚJOV

8. 9.–10. 9. Prostějov, Kulturní a společenské centrum

Prodejní a prezentační výstava stavebnictví a bytového zařízení

Omnis Olomouc, a. s.

Kosmonautů 8, 772 11 Olomouc

Tel.: 587 433 323

Fax: 585 232 097

E-mail: hasalova@omnis.cz

<http://www.omnis.cz/stavo>

FOR ARCH PRAHA

19. 9.–23. 9. Praha, PVA Letňany

17. mezinárodní stavební veletrh

ABF, a. s.

Václavské nám. 29, 111 21 Praha 1

Tel.: 222 891 111

Fax: 222 891 199

E-mail: info@abf.cz

<http://www.forarch.cz>

FOR COMPUTER

19. 9.–23. 9. Praha, PVA Letňany

9. specializovaný veletrh informačních systémů a technologií pro projektování

ABF, a. s.

Václavské nám. 29, 111 21 Praha 1

Tel.: 222 891 111

Fax: 222 891 199

E-mail: info@abf.cz

<http://www.forarch.cz>

(Zdroj: Hospodářské noviny, 30. 11. 2005)

Vyhodnocení II. ročníku soutěže ČKAIT Cena Inženýrské komory 2005

1. Porota jmenovaná na zasedání Představenstva ČKAIT dne 13. 1. 2005 pro vyhodnocení CENY INŽENÝRSKÉ KOMORY 2004, tj. I. ročníku soutěže ČKAIT, připravovala podle kritérií soutěže i vyhodnocení II. ročníku soutěže ČKAIT, tj. CENY INŽENÝRSKÉ KOMORY 2005.
2. Složení poroty:
prof. Ing. Josef Aldorf, DrSc., Ostrava
Ing. Svatava Henková, CSc., Brno
prof. Ing. Vladimír Křístek, DrSc., Praha
Ing. Jindřich Pater, Ostrava
Ing. Pavel Štěpán, Praha
prof. RNDr. Ing. Petr Štěpánek, CSc., Brno
Ing. Jiří Vogel, Hradec Králové
- 2.1 Žádný z členů poroty se II. ročníku soutěže ČKAIT v souladu s podmínkami soutěže osobně ani jako spoluautor nezúčastnil.
- 2.2 Předseda poroty pro II. ročník ČKAIT soutěže: Ing. Jindřich Pater – místopředseda ČKAIT
- 2.3 Organizačním zajištěním II. ročníku soutěže ČKAIT v souladu s podmínkami vyhodnocování byla pověřena Ing. Lenka Zimová – ředitelka kanceláře ČKAIT Praha
3. Do II. ročníku soutěže ČKAIT byly přihlášeny přes příslušné OK ČKAIT pouze dva inženýrské návrhy, které splňovaly podmínky soutěže.

4. Počet pouze dvou přijatých regulérních inženýrských návrhů neumožnil naplnit podmínky „Vyhodnocení soutěže“ (čl. 3) a předseda poroty rozhodl nesvolávat hodnotitelskou porotu a nepřistupovat k vlastnímu hodnocení II. ročníku soutěže ČKAIT.
5. Předseda poroty po předběžném ústním pojednání s některými členy poroty doporučil Představenstvu ČKAIT v souladu s podmínkami „Vyhodnocení soutěže“ (čl. 5) nevyhodnocovat žádný z inženýrských návrhů a v rámci II. ročníku soutěže nevyhlášovat žádné ocenění.
6. Předseda poroty dále doporučil Představenstvu ČKAIT zařadit oba přihlášené inženýrské návrhy do III. ročníku soutěže ČKAIT, tj. do CENY INŽENÝRSKÉ KOMORY 2006, která byla vyhlášena na SD ČKAIT dne 1. 4. 2006.
7. Představenstvo ČKAIT projednalo doporučení předsedy poroty na svém zasedání dne 9. 2. 2006.
8. Předseda poroty přednesl jménem poroty a Představenstva ČKAIT informaci o průběhu II. ročníku soutěže ČKAIT na SD ČKAIT dne 1. 4. 2006.
9. Předseda poroty na SD ČKAIT dne 1. 4. 2006 současně vyhlásil III. ročník soutěže ČKAIT, tj. CENU INŽENÝRSKÉ KOMORY 2006. Kancelář ČKAIT Praha zajistila předání podkladů soutěže delegátům SD a jejich zveřejnění v Z+i 2/06, publikacích ČKAIT vč. internetových stránek a v dalším odborném tisku.

*Ing. Jindřich Pater
místopředseda ČKAIT
předseda hodnotitelské komise*

Exkurze Berlín – Drážďany – září 2006

Oblast Hradec Králové plánuje exkurzi do Berlína a Drážďan. K této exkurzi se připojuje oblast Brno, která zajišťuje prohlídku centrálního berlínského nádraží Lehrter Bahnhof s odborným doprovodem.

Garantem programu a organizace exkurze je oblast ČKAIT Hradec Králové. Termín exkurze je 28. 9. 2006 (čtvrtek, státní svátek) až 1. 10. 2006 (neděle). Zájemcům doporučujeme sledovat webové stránky obou oblastí Komory.

Zájemcům z Brna odpovíme na tel.: 545 574 310.

Zájemcům z Hradce Králové odpovíme na tel.: 495 406 590, jakmile budou získány další podrobnosti, tj. po 10. 7. 2006.

*Ing. Vladimír Blažek, CSc.
oblast ČKAIT Hradec Králové*

*Ing. Miroslav Loutocký
oblast ČKAIT Brno*

Vyhlášení III. ročníku soutěže ČKAIT Cena inženýrské komory 2006

Poslání soutěže

Hlavním posláním soutěže je prezentace a zviditelnění kvalitních stavebních a technologických inženýrských návrhů ze všech autorizačních oborů a specializací ČKAIT, které se mohou uplatnit v praxi ve stavebnictví, seznámení s těmito návrhy včetně představení jejich autorů širší odborné i laické veřejnosti.

Podmínky soutěže

1. Soutěž včetně případného tematického zaměření vyhlašuje ČKAIT každoročně vždy na začátku soutěžního roku na shromáždění delegátů (SD) ČKAIT. Pro soutěžní rok 2006 byla soutěž vyhlášena na SD ČKAIT 1. 4. 2006.
2. Vyhlášení výsledků soutěže proběhne rovněž na SD ČKAIT na začátku roku následujícího po soutěžním roku, tj. v březnu až dubnu roku 2007.
3. Vyhlášení soutěže a výsledků soutěže bude zveřejněno současně v periodikách a na internetových stránkách ČKAIT, v odborném tisku a prostřednictvím oblastních kanceláří (OK) ČKAIT.
4. Do soutěže budou přijaty přihlášky, jejichž inženýrské návrhy jsou projektově nebo realizačně dokončeny v soutěžním roce 2006 nebo v předchozích dvou letech, tj. 2005 a 2004, a splňují podmínky soutěže.
5. K účasti v soutěži jsou oprávněny autorizované osoby, tj. členové ČKAIT (dále účastníci) s případnými spoluautory, členy i nečleny ČKAIT.
6. Soutěže se nemohou zúčastnit členové hodnotitelské poroty.
7. Do soutěže mohou být přihlášeny veškeré inženýrské návrhy týkající se oblastí výzkumu, vývoje, projektování a realizace staveb bez velikostního a obsahového omezení.
8. Podáním přihlášky do soutěže účastník potvrzuje, že je výhradním autorem inženýrského návrhu. Jedná-li se o inženýrský návrh více autorů, musí být připojen písemný souhlas spoluautorů. Účastník ručí za správnost a pravdivost všech údajů a nese důsledky vyplývající z porušení ochranných a autorských práv.
9. Veškeré podané podklady musí být označeny jménem uchazeče.
10. ČKAIT má právo uveřejnit inženýrské návrhy se všemi zaslanými podklady ve svých publikacích a v dalším odborném tisku, prezentovat je na výstavách v tuzemsku a v zahraničí bez nároků na honorář nebo úhradu nákladů uchazeči. Osobnostní autorská práva budou zachována.
11. Přihlášení inženýrského návrhu do soutěže je bez poplatků.
12. Impulsem pro zahrnutí inženýrského návrhu do soutěže mohou být i upozornění autorizovaných osob a dalších odborníků ze stavebnictví na kvalitní díla naplňující podmínky soutěže. Upozornění převezme a posoudí příslušná OK ČKAIT. OK následně zrealizuje potřebné kontakty s autorem díla ve smyslu podání přihlášky do soutěže.
13. Přihlášky uplatněné pro inženýrské návrhy v předchozích ročních soutěžích nemohou být účastníky opakovaně podávány do nových ročníků soutěže. Hodnotitelská porota nebude v takovém případě přihlášku vyhodnocovat a vyřadí ji ze soutěže.

Přihláška do soutěže a její přílohy

1. Vyplněná přihláška do soutěže ČKAIT.
2. Údaje o účastníkovi.
3. Stručná anotace předmětu inženýrského návrhu.
4. Přílohy dokumentující stručně a srozumitelně inženýrský návrh a jeho řešení.

5. Případný písemný souhlas spoluautorů s účastí v soutěži ČKAIT.
6. Přihlášku do soutěže a její přílohy nutno zasílat na příslušnou OK ČKAIT, kde je účastník registrován. Uzávěrka přihlášek je 30. 11. 2006 (odevzdání podkladů na OK).
7. Převzetí přihlášek od jednotlivých OK, příprava podkladů pro hodnotitelskou porotu a jejich předložení porotě organizačně zajišťuje kancelář ČKAIT v Praze do 31. 12. 2006.
8. Hodnotitelská porota je oprávněna vyžadovat doplnění podkladů soutěže ze strany uchazeče.

Kritéria soutěže

Inženýrské návrhy budou posuzovány na základě zaslané přihlášky a připojených dokladů. Hodnotitelská porota ve svém návrhu zohlední zejména:

- původnost řešení,
- přínos životnímu prostředí,
- funkčnost řešení,
- technickou úroveň řešení,
- použití nové technologie,
- schopnost aplikace a realizace,
- splnění případného tematického zaměření.

Vyhodnocení soutěže

1. Kontrolu zaslaných přihlášek do soutěže včetně příloh, porovnání z vypsanými podmínkami a vyhodnocení soutěže provede sedmičlenná hodnotitelská porota složená ze členů ČKAIT a zástupců stavebních fakult vysokých škol. Hodnotitelskou porotu jmenuje představenstvo ČKAIT s možností změnit počet a složení členů poroty.
2. Jednání poroty svolává a vede předseda poroty, zvolený členy poroty na prvním zasedání. Porota zahajuje svou činnost začátkem roku následujícího po soutěžním roce.
3. Tři vyhodnocené inženýrské návrhy předloží předseda poroty v potřebném předstihu před SD ČKAIT představenstvu ČKAIT na určení pořadí pro první, druhé a třetí místo.
4. Účastníci soutěže – autoři vyhodnocených inženýrských návrhů – obdrží při vyhlášení výsledků soutěže na SD ČKAIT diplom a plaketu ČKAIT.
5. Porota má právo nevyhodnotit žádný z inženýrských návrhů, popř. počet vyhodnocených návrhů s odůvodněním snížit, rozšířit, event. navrhnout zvláštní ohodnocení. Rozhodnutí poroty a představenstva ČKAIT je konečné a nenapadnutelné. Právní cesta řešení případných sporů je vyloučena.

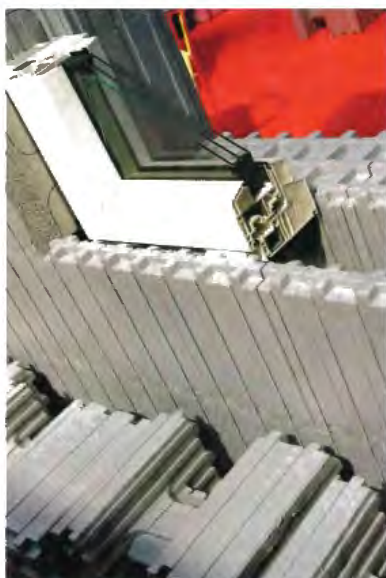
Vyhlašovatel Ceny ČKAIT

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT)
Sokolská 15, PSČ 120 00 Praha 2

Organizační zajištění

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT),
kancelář Praha
Sokolská 15, 120 00 Praha 2
Tel.: 227 090 111
Fax: 227 090 120
E-mail: ckait@ckait.cz

Přihláška do soutěže je přiložena na samostatném listě.

STAVEBNÍ VELETRHY BRNO 2006

